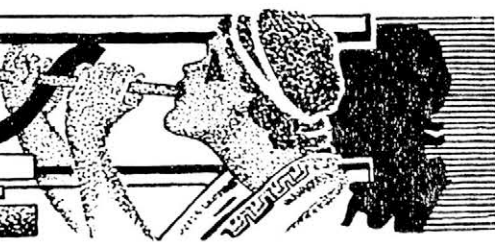

ΚΥΘΗΡΑΪΚΟΣ ΚΗΡΥΞ

ΕΤΟΣ Β' = ΑΡΙΘ. 5 = 17
1 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1933

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΣΤΑΜ. Π. ΚΑΨΑΝΗΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΟΔΟΣ ΦΙΛΩΝΟΣ 96
ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ

Η ΕΛΑΙΟΠΑΡΑΓΩΓΗ ΤΩΝ ΚΥΘΗΡΩΝ

Είδαγωγή. — Εύγενή προϊόντα. — Έλαιον τών Κυθήρων δημαδία και ποιότης αὐτοῦ. — Κρίσις ἐλατοπαραγωγῆς και στατιστική. — Ἐπιδημονικοὶ μέθοδοι καλλιέργειας και τοιαῦται τηρούμεναι ἐν Κυθήροις. — Συμπέρασμα.

ΑΡΘΡΟΝ ΤΟΥ κ. Κ. Ε. ΣΑΡΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ

Ἀπὸ τοῦ «Κυθηραϊκοῦ Κήρυκος». ὁ ὅποιος πᾶν ζήτημα κρίνει ἀμερολήπτως, ἐπανερχομαι ὅπως ἐξετάσω τὸ σπουδαῖον διὰ τὴν νήσον μας ζήτημα τῆς ἐλατοπαραγωγῆς ἢ ὁποῖα μέχρι τοῦδε δὲν ἀνεπτύχθη εἰς τὸ μέγιστον σημεῖον δυνατῆς ἐξελίξεως εἰς τὸ ὅποιον κατ' ἐμὲ ἡ δύνατο νὰ εὐρίσκηται ἡ σημαντικὴ διὰ τὴν νήσον μας πλουτοπαραγωγικὴ πηγή.

Ὡς εἶναι παγκοίνως γνωστὸν τὰ μοναδικὰ ἐξαγωγικὰ προϊόντα τῆς Ἑλληνικῆς περιοχῆς εἰς μεγάλας σχετικῶς ποσότητας παραγόμενα εἶναι τὰ εὐγενή τοιαῦτα καπνός, σταφίς, οἶνος, ἔλαιον τῶν ὁποίων τὴν ἀνάπτυξιν εὐνοεῖ τὸ μεσογειακὸν κλίμα τῆς Ἑλλάδος.

Πρὸς ἐπίτευξιν διαρκοῦς ἐξαγωγῆς, εἰ δυνατόν, καὶ ἀσφαλοῦς ἐναποθέσεως τῶν προϊόντων τούτων εἰς εὐρείας κατανλωτικὰς ἀγορὰς ἀπαιτοῦνται ἐκτὸς τῆς συστηματικῆς διαφημίσεως (προπαγάνδας) δύο τινὰ ἐπὶ πλέον: ἀρίστη ποιότης καὶ τιμαὶ ἀσυναγώνιστοι, τοιαῦτα ὥστε ν' ἀποκλείωνται τὰ αὐτὰ προϊόντα ξένων χωρῶν ἐκ τῶν καταναλωτικῶν ἀγορῶν, ἐφ' ὅσον φυσικὰ τὸ ἐπιτρέπει καὶ ὁ παράγων τῶν μεταφορικῶν ἐξόδων.

Ὅθεν, εἶναι ἀναγκαῖον ὅπως ἡ παραγωγή τῶν περὶ οὗ πρόκειται προϊόντων, τῶν μόνων ἐξαγωγικῶν προϊόντων καὶ σημαντικωτάτων πλουτοπαραγωγικῶν πηγῶν τῆς Ἑλληνικῆς Οἰκονομίας, γίνεται ἐπὶ τῇ βάσει ὅλων τῶν νεωτέρων ἐπιστημονικῶν μεθόδων, ἐφαρμοζομένης χημικῆς καὶ μηχανικῆς καλλιέργειας, ἐξασφαλιζομένης οὕτω τῆς μεγαλυτέρας δυνατῆς ἀποδόσεως, γνωστῆς οὕσης ἄλλωστε καὶ τῆς καθ' ἑκτίριον ἀποδόσεως κατ' ἀξίαν καὶ ποσὸν τῶν προϊόντων τούτων.

Προκειμένου ὁμως περὶ Κυθήρων παρατηρεῖ τις τὰ ἐξῆς οὐσιώδη: Τὸ μόνον ἐκ τῶν ἐξαγωγικῶν προϊόντων τῆς Ἑλληνικῆς περιοχῆς, προϊόν τοῦ ὁποῖου ἡ σημασία διὰ τὴν Κυθηραϊκὴν οἰκονομίαν εἶναι μεγάλη καθότι ἡ ἐξαγωγή αὐτοῦ σὺν τῇ ἐξαγωγῇ καὶ τῶν ἄλλων τῆς

νήσον προϊόντων ἀντισταθμίζει ἐν μέτρῳ τὴν εἰσαγωγὴν εἰδῶν διατροφῆς καὶ ἱματισμοῦ, εἶναι τὸ ἔλαιον.

Πράγματι ἡ θέσις τῆς ἐλατοπαραγωγῆς μας κατὰ τὴν τελευταίαν περίοδον εἶναι δυσχερής.

α) Λόγῳ πτώσεως τῶν τιμῶν ⁽¹⁾ ἐνεκεν τῆς κακῆς ποιότητος.

β) Λόγῳ διεθνoῦς ὑπερπαραγωγῆς ⁽²⁾.

γ) Λόγῳ τῆς βαρείας φορολογίας.

δ) Λόγῳ τῆς μικρᾶς ἀποδόσεως κατ' ἐλαιοδένδρον ⁽³⁾.

ε) Καὶ λόγῳ τοῦ ἀτελοῦς τρόπου ἐξαγωγῆς ⁽⁴⁾.

Ἀτυχῶς τὸ ἐν Κυθήροις παραγόμενον ἔλαιον ἀπὸ ποιοτικῆς ἀπόψεως ἐξεταζόμενον δὲν εὐρίσκηται ποιότητος ἱκανοποιητικῆς, οἷας ἔπρεπε νὰ ἦτο, ἵνα ἐξασφαλιζέται ἡ ἀπρόσκοπος ἐξαγωγή καὶ κατανάλωσις του, ὥς, ἐν χημικῇ ἐξετάσει παρενθεῖς διεπίστωσα καὶ τοῦτο διότι οἱ μὲν ἐλαιοκαλλιεργηταί, εἴτε ἐξ ἀγνοίας εἴτε ἐκ συνήθειας, μεταχειρίζονται πρωτογόνους μεθόδους καλλιέργειας τῆς ἐλαίας κ.λ.π. παραβλέποντες τελείως τὰς νεωτέρας ἐπιστημονικὰς μεθόδους δι' ὧν ἐπιτυγχάνεται μεγαλύντερα ἀπόδοσις καὶ καλλιτέρα ποιότης, οἱ δὲ κάτοχοι ἐλαιοτριβείων δὲν διατηροῦσιν τελειότερας καὶ νεωτέρας μηχανικὰς ἐγκαταστάσεις πρὸς καλλιτέραν καὶ ἔξαν-

τητικωτέραν (οἰκονομικωτέραν) κατεργασίαν τοῦ ἐλαιοκάρπου, οὐχὶ φυσικὰ λόγῳ ἀγνοίας ἀλλὰ λόγῳ τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως καὶ τῆς ἐξ ἀνάγκης προσαρμογῆς πρὸς τὰς παρούσας καὶ ὀρισμένας συνθήκας, εἴτε καὶ λόγῳ ἐλλείψεως ἐπαρκoῦς ἀποφασιστικότητος πρὸς ὑπερλήρησιν τῶν παρουσιαζομένων ἐμποδίων.

Ὅθεν μὴ ὑφίσταται δυσχέρεια πρὸς ἀνεύρεσιν τῶν λόγων δι' οὓς τὸ ἔλαιον τῆς νήσου μας δὲν εἶναι ποιότητος ὁποίας ἔπρεπε νὰ ἦτο καὶ ἐφ' ὅσον δύναται νὰ εἶναι τοιαύτης ἐὰν ἀντιπαραβληθῶσιν αἱ νεώτεροι ἐπιστημονικαὶ μέθοδοι καλλιέργειας καὶ κατεργασίας τῆς ἐλαίας πρὸς τὰς ἐφαρμοζομένας ἐν Κυθήροις.

Ἀναμφισβητήτως ἡ τε ποιότης καὶ ποσότης τοῦ ἐλαίου ἐξαρτῶνται ἐκ πολλῶν παραγόντων κυρίως δὲ ἐκ τοῦ τρόπου φυτεῦσεως, λιπάνσεως, πολλαπλασιασμοῦ τῆς ἐλαίας, προφυλάξεως αὐτῆς ἐκ τῶν ἀσθενειῶν (προσβολῇ ὑπὸ τοῦ δάκτυ συνήθους ἐν τῇ νήσῳ μας) καὶ τῶν ἀποτόμων καιρικῶν μεταβολῶν, εἰδικώτερον δὲ ἐκ τοῦ **χρόνου** καὶ **τρόπου** συλλογῆς ἐλαιοκάρπου, ἐκ τῆς προσωρινῆς **συνσωρευσεῶς** του καὶ μεταφορᾶς ἐν τῷ ἐλαιοτριβείῳ, ἐκ τῶν μηχανικῶν μέσων **κατεργασίας** τοῦ καρποῦ.

Τὰ τῆς ἐν γένει καλλιέργειας τῆς ἐλαίας εἶναι ζητήματα, τὰ ὁποῖα πραγματεύεται ὁ Γεωπονικὸς κλάδος, ἐνταῦθα ἀρκοῦμαι μόνον νὰ παραθέσω τινὰ ὥς πρὸς τοὺς τρεῖς ἀνωτέρω αναφερομένους παράγοντας, τὰ μέγιστα ἐπηρεάζοντα τὴν ποιότητα καὶ ποσότητα του ἐλαίου, ἅτινα ἀπεκόμισα ἐξ αὐτοπαρατηρήσεως καὶ μελέτης τῶν τοιαύτης φύσεως θεμάτων.

1) **Χρόνος καὶ τρόπος συλλογῆς τοῦ καρποῦ.** Ἡ ὄψιμος συλλογὴ ἀποδίδουσα ἔλαιον κατωτέρας ποιότητος διότι ὁ χυμὸς ἀπορροφᾶται τοῦ καρποῦ εὐρίσκομένου ἀκόμη ἐπὶ τοῦ ἐλαιοδένδρου καὶ ἡ **πρώιμος** ἀποδίδουσα ἔλαιον ἐκλεκτῆς ποιότητος καὶ εἰς μικροτέραν ποσότητα

(1) Ἡ μέση τιμὴ ἐλαίου (1928) ἦτο 28 δραχ. κατὰ χιλμὸν ἐνῷ τῷ 1929 κατήλθε εἰς τὰς 21 δραχ. καὶ τῷ 1930 εἰς τὰς 10 δραχ.

(2) Ἡ παγκόσμιος παραγωγή ἐλαίου 1927—28 ἐκυμαίνεται μεταξὺ τῶν 750—850 ἑκατ. χιλμῶν.

(3) Ἡ παραγωγή τῆς Ἑλλάδος: 1928.—100.071.100 χιλμὰ ἀξίας 2.602.460.000 δραχ.

1929.—75.414.300 χιλμὰ ἀξίας 1.583.700.300 δραχ.

Ἡ εἰς μετρικοὺς στατήρας παραγωγή καὶ ἡ μέση ἀξία μετρ. στατήρος ἔχει οὕτω:

1928.—1.000.711 μετρ. στατήρ. 1.980 δραχ. ἢ μέση ἀξία μετρ. στατ.:

1929.—794.846 μετρ. στατήρ. 1.375 δραχ. ἢ μέση ἀξία μετρ. στατ.:

1930.—973.261 μετρ. στατήρ. 1.191 δραχ. ἢ μέση ἀξία μετρ. στατ.

(4) Ἡ ἐξαγωγή τῆς Ἑλλάδος κυμαίνεται μεταξὺ τῶν 45.000.000—50.000.000 χιλμῶν ἐτησίως (1929).

λόγῳ τοῦ δυσκόλου ἀποχωρισμοῦ τῆς σαρκὸς ἐκ τοῦ πυρήνος ἀποκλείονται ὡς ἀντιοικονομικοὶ καὶ ἀπομένει ἡ συλλογὴ τῶν πράγματι **ὠρίμων** καρπῶν· χαρκτηριστικὸν τοῦ ὠρίμου εἶναι τὸ μέλι-τζανὶ χροῖμα ἀποκλίνον πρὸς τὸ μέλαν καὶ τὸ εὐκόλον τοῦ ἀποχωρισμοῦ τῆς σαρκὸς ἐκ τοῦ πυρήνος.

Ἡ ὠρίμανσις, ἄλλοις λόγοις, ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ κλίματος, ἐνῶ ἡ συλλογὴ ἐκ τοῦ εἶδους τῆς ἐλαίας, τῆς φύσεως τοῦ ἐδάφους, τοῦ εἶδους καὶ τοῦ τρόπου τῆς λιπάνσεως κ.λ.π.

Ἡ **διὰ ῥαβδισμοῦ** συλλογὴ ἢ πληγώνουσα τὰς ἐλαίας ὑποκειμένης οὕτω εἰς ζυμώσεις καὶ ἡ ἐκ τοῦ ἐδάφους συλλογὴ τῶν πιπτόντων **ὑπερωρίμων** καρπῶν τῶν ὑφισταμένων τὴν προσβολὴν τῶν ἐντόμων καὶ μυζήτων δέον ν' ἀποφεύγῃται παντελῶς καὶ ν' ἀκολουθῇται ἡ διὰ τῆς χειρὸς συλλογὴ ἐν ἡμέραις εἰ δυνατόν ξηραῖς καὶ εὐηλίαις.

2) **Προσωρινὴ συσώρευσις καὶ μεταφορὰ τοῦ ἐλαιοκάρπου ἐν τῷ ἐλαιοτριβείῳ.**

Ἡ συσώρευσις δέον νὰ γίνηται εἰς σωροὺς ὕψους τοῦλάχιστον 10—15 ἐκατοστομέτρων προηγηθείσης πύσεως πρὸς ἀποχωρισμὸν παντὸς ἐπιζολληθέντος ξένου σώματος καὶ μάλιστα εἰς μέρη ξηρὰ ἵνα μὴ ἐκ τῆς ὑγρασίας ἐπέρχεται τὸ καλούμενον ἀναμια. Ἐντὸς δὲ τὸ πολὺ 5—7 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς συλλογῆς δέον νὰ γίνηται ἡ ἐκθλίψις προηγουμένου καθαρισμοῦ ἀπὸ τὰ φύλλα, τὰς σάπιας καὶ σκωληκοβρώτους ἐλαίας.

3) **Μηχανικὰ μέσα καὶ τρόποι κατεργασίας τοῦ ἐλαιοκάρπου.**

Σήμερον διὰ τελειωτέων μηχανημάτων ἐπιτυγχάνεται ὁ ἀποχωρισμὸς τῶν πυρήνων δι' ἐκχυριστικῶν καὶ ἀλεστικῶν μηχανῶν τεμαχισμὸς καὶ πολτοποιήσις τοῦ καρποῦ, ἐν συνεχείᾳ δὲ ἐλαφρὰ πίεσις ἐν ψυχρῷ τοῦ πολτοῦ ἐντὸς μεταλλικῶν πλεγμάτων, ὁπότε λαμβάνεται ἔλαιον ἐκλεκτῆς ποιότητος, τῆς ἐν θερμῷ πίεσεως ἀποδιδούσης ἔλαιον κατωτέρας ποιότητος.

Ἐν Κυθήροις ὅμως οἱ ἐλαιοκαλλιεργηταὶ οὐδεμίαν ἐπιστημονικὴν μέθοδον ἐν τῇ ἐν γένει καλλιέργειᾳ τηροῦντες (φύτευσιν, λίπανσιν κ.λ.π.) ἀκολουθοῦν ὡς γνωστὸν τὴν ἐξῆς τακτικὴν :

α) Συλλέγουν τὸν ἐλαιοκάρπον μᾶλλον ὑπερῳρίμον.

β) Ἡ συλλογὴ ἀπ' ἀρχῆς μέχρι πέρας αὐτῆς διαρκεῖ ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας ὥστε μέχρι τῆς ἐκθλίψεως νὰ ἐπέρχεται ἀνατοφέντως ἡ σῆψις.

γ) Ἐν τοῖς ἐλαιοτριβείοις προβαίνουν εἰς τὴν πολτοποιήσιν σάρκός καὶ πυρήνων ἀνευ προηγουμένης τινὸς σοβαρᾶς προκαταρκτικῆς ἐργασίας καὶ διὰ πίεσεως ἐν θερμῷ ἐντὸς σπυρίδων λαμβάνουν τὸ ἔλαιον ὅπερ εἶναι κατωτέρας ποιότητος καὶ μικροτέρας ποσότητος.

Ἐξ ὧν ἀνωτέρω ἐλέγχθησαν συνάγεται ὅτι ἀπαιτοῦνται τ' ἀκόλουθα πρὸς

βελτίωσιν τῆς ἐλαιοπαραγωγῆς τῆς νήσου μας τόσοι ποιοτικῶς, ὅπερ σπουδαϊότερον, ὅσον καὶ ποσοτικῶς :

1) **Συστηματικὴ καθοδήγησις καὶ διαφώτισις τῶν γεωργῶν διὰ τὴν καλλιέργειαν τῆς ἐλαίας καὶ συλλογὴν** τοῦ ἐλαιοκάρπου σύμφωνα μετὰ τὰς νεωτέρας ἐπιστημονικὰς μεθόδους.

2) **Τμηματικὴ συλλογὴ καὶ ἄμεσος ἐκθλίψις**, εἰ δυνατόν ἢ ἐντὸς μικροῦ διαστήματος συλλογῇ τοῦ καρποῦ διὰ τῆς διαθέσεως πλείονων ἐργαζιῶν χειρῶν.

3) **Βελτίωσις μικρὸν κατὰ μικρὸν τῶν βιομηχανικῶν ἐγκαταστάσεων** διὰ νεωτέρων μηχανημάτων, ἐλαφρὰ πίεσις τοῦ καρποῦ ἐν ψυχρῷ καὶ δευτέρα ἐν θερμῷ τῶν ἐλαιοπυρήνων χρησιμοποιούντων διὰ τὴν ἐξαγωγήν πυρενελαίου τῆς κυριωτέρας πρώτης ὕλης τῆς **σαπυνοποιίας** τῆς μοναδικῆς κατὰ τὴν γνώμην μου ὑφ' ὅλας τὰς ἐπόμεναις βιωσίμου βιομηχανίας ἐν Κυθήροις.

4) **Ἰδρυσις «Ταμείου ἐλαιοπαραγωγῆς»** οὗτινος οἱ πόροι ἐκ τινος μικροῦ ποσοστοῦ εἰσπραττομένου κατὰ τὴν ἐξαγωγήν τοῦ ἐλαίου λαμβανόμενοι θὰ χρησιμεύουσιν πρὸς ἀποζημίωσιν τῶν ἐκ τῶν **ἀσθενειῶν** (προσβολῇ ὑπὸ τοῦ δάκου) καὶ τῶν ἀποτόμων **καιρικῶν μεταβολῶν** (σπανίων ἐν Κυθήροις) πληττομένων ἐλαιοκαλλιεργητῶν.

Τ' ἀνωτέρω ἐθεώρησα ἀναγκαῖα, χάριν τῆς κανονικωτέρας ἐξελιξέως τῆς οἰκονομίας τῆς νήσου μας, ἡ ὁποία δύναται ν' ἀνέλθῃ εἰς ἀνώτερα ἐπίπεδα ἐφ' ὅσον τὸ ἐπιτρέψουσιν αἱ συνθῆκαι καὶ αἱ περιστάσεις ὑπάρχει δὲ ἡ θέλησις καὶ ἡ ἐπαρκὴς ἀποφασιστικότης.

Πειραιεύς, 22(3)933.

Κ. Ε. ΣΑΡΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ

ΠΡΟΣΚΛΗΣΙΣ

Ἡ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΙΣ ΚΥΘΗΡΙΩΝ ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΥΘΗΡΙΩΝ προσκαλεῖ τοὺς εἰς αὐτὴν ἐγγεγραμμένους καὶ μὴ Φιλελευθέρους καὶ Προοδευτικοὺς Κυθηρίους καὶ Ἀντικυθηρίους, ὅπως προσέλθωσι τὴν 9ην τοῦ μηνὸς Ἀπριλίου, ἡμέραν Κυριακὴν καὶ ὥραν 10ην π. μ. εἰς τὸ ἐν Πειραιεὶ καὶ ἐπὶ τῆς πλατείας Κοραῆ Διδασκαλεῖον Θηλέων.

ΘΕΜΑΤΑ :

- 1) Ἀνακοινώσεις διάφοροι.
- 2) Ἐγκρίσις Καταστατικοῦ.
- 3) Ἐκλογὴ Διοικητ. Συμβουλίου.

Ἐν Πειραιεὶ τῇ 26 Μαρτίου 1933.

Ἡ ΔΙΟΙΚΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΣΗΜ.—Λόγῳ τῆς σοβαρότητος τῶν θεμάτων παρακαλοῦνται ὅπως εἰς τὴν ἐν λόγῳ Συνέλευσιν προσέλθωσιν ἅπαντες οἱ Φιλελευθέροι καὶ Προοδευτικοὶ ἀνημπούται.

ΕΝΤΥΠΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΝΣΤΑΣΕΩΣ ΤΟΥ κ. ΙΩΑΝ. ΚΟΝΤΟΛΕΟΝΤΟΣ

Ὁ συμπολίτης κ. Ἰωάν. Κοντολέων ὑποψήφιος τοῦ Λαϊκοῦ Κόμματος ἀποτυχὼν κατὰ τὰς τελευταίας βουλευτικὰς ἐκλογὰς εἰς τὴν νήσον μας, ὑπέβαλεν ἐνστάσιν κατὰ τοῦ κύρους τῶν Ἐκλογῶν Κυθήρων, δημοσιευομένην εἰς ἐπομένους σελίδας καὶ δι' ἧς αἰτεῖται τὴν ἀκύρωσιν τῆς ἐκλογῆς τοῦ τμήματος Καρβουνάδων, εἰς τὸ ὅποιον—κατὰ τὴν ἐνστάσιν πάντοτε—ἐλαβον χώραν πολλὰ καὶ ποικίλλαι ἐκλογικαὶ παραβάσεις καὶ ἀσχημῖαι.

Τὰ ὅρια τοῦ σκοποῦ καὶ τῆς ἀποστολῆς τοῦ περιοδικοῦ μας, δὲν μᾶς ἐπιτρέπουν νὰ ἐπεκταθῶμεν εἰς κρίσεις ἐπὶ τῆς ἐνστάσεως.

Ὅφειλομεν ὅμως νὰ παρατηρήσωμεν ὅτι μεταξὺ ἄλλων λίαν σοβαρῶν λόγων, ἐκ τῶν περιλαμβανομένων εἰς τὴν ἐνστάσιν καὶ οἱ ὅποιοι ἂν εἶναι ἀληθεῖς, περὶ οὗ θὰ κρίνῃ τὸ Δικαστήριον, ὁρθῶς ἔδει νὰ καταγγεληθῶσιν, ἀσχέτως λέγομεν τῶν λόγων τούτων ἀναφέρονται καὶ ἕτεροι, οὔτινες, ἐνῶ δὲν δύνανται νὰ χαρακτηρισθῶσιν ὡς σοβαροί, περικλείουν μίαν ὕβριν κατὰ τῶν συμπολιτῶν μας τοὺς ὁποίους ἐμφανίζουσιν ὡς λίαν ἀφελεῖς, ἀνευ ἱδίων πολιτικῶν πεποιθήσεων καὶ παρασυρομένους ἀπὸ τὰ εὐκόλα ρητορικὰ σχήματα ἔστω καὶ ἂν ταῦτα εἶναι διηρησμένα μετ' ὑποσχέσεις καὶ ἀπειλὰς, οἱ αἱ ἐν τῇ ἐνστάσει τοῦ κ. Κοντολέοντος ἀναγραφόμεναι.

Καὶ φρονούμεν ὅτι ὁ Κυθηραϊκὸς λαὸς εἶναι ἄξιος καλλιτέρας ἐκτιμήσεως, ἔστω καὶ ἂν δὲν ἀσπάζεταιται τὰς πολιτικὰς γνώμας τοῦ ἐνισταμένου.

ΤΑΣ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑΣ ΣΑΣ
ΣΤΟΥ ΨΑΛΙΔΑ
ΤΣΑΜΑΔΟΥ 49 Γ.

ΕΓΕΝΕΤΟ ΕΝΣΤΑΣΙΣ ΚΑΤΑ ΤΟΥ ΚΥΡΟΥΣ ΤΗΣ ΕΚΛΟΓΗΣ ΚΥΘΗΡΩΝ ΥΠΟ ΤΟΥ κ. ΙΩΑΝΝΟΥ ΚΟΝΤΟΛΕΟΝΤΟΣ

ΖΗΤΕΙΤΑΙ Η ΑΚΥΡΩΣΙΣ ΤΗΣ ΕΚΛΟΓΗΣ ΚΑΡΒΟΥΝΑΔΩΝ ΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟΝ ΤΗΣ ΥΠΟΒΛΗΘΕΙΣΗΣ ΕΝΣΤΑΣΕΩΣ

Ὁ φανατισμὸς ὁ ὁποῖος ἐπεκράτησε κατὰ τὰς πρὸ τῶν ἐκλογῶν ἡμέρας εἰς τὴν νῆσον μας, ἐπέπρωτο νὰ μὴ ἐξατμισθῇ μετὰ τὸ ἀποτέλεσμα αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ μετ' αὐτὰς νὰ ἔχη συνέχειαν. Μετὰ τὴν ἀνακήρυξιν τοῦ ἐπιτυχόντος βουλευτοῦ κ. Π. Τσιτσιλίου, ὑπὸ τοῦ Πρωτοδικείου Πειραιῶς, ὁ ἐπιτυχὼν ὑποψήφιος τοῦ Λαϊκοῦ Κόμματος συμπολίτης κ. Ἰωάννης Κοντολέων, ἐκοινοποίησεν ἐνστάσιν κατὰ τοῦ κύρου τῆς ἐκλογῆς Κυθήρων, τὴν 21 λήξαντος μηνός, πρὸς τὸν κ. Εἰσαγγελέα τῶν ἐν Πειραιεῖ Πρωτοδικῶν, διὰ τῆς ὁποίας αἰτεῖται τὴν ἀκύρωσιν τῆς ἐκλογῆς τοῦ ἐκλογικοῦ τμήματος Καρβουνάδων διὰ παραβάσεις τοῦ ἐκλογικοῦ νόμου λαβούσας χώραν κατὰ τὴν διεξαγωγὴν τῆς ἐκλογῆς.

Διὰ τῆς ἐνστάσεώς του ὁ κ. Ἰωάν. Κοντολέων, ἰσχυρίζεται ὅτι ἀσφαλῶς ἤθελεν ἐκλεγῇ βουλευτὴς τῆς Ἐπαρχίας Κυθήρων καὶ μὲ διαφορὰν μάλιστα ὑπερδιακοσίων ψήφων ἂν δὲν ἔμεσολάβουν αἱ ἐνέργειαι τῶν παραγόντων καὶ συνεργατῶν τοῦ κ. Παν. Τσιτσιλίου, αἵνες κατὰ τὴν ἐνστασιν τοῦ κ. Κοντολέοντος, ἦσαν ὑποσχέσεις των περὶ μεταφοράς τῆς πρωτεύουσας εἰς Καρβουνάδες, περὶ παροχῆς πιστώσεων τοῦ Κράτους εἰς τὰς διαφόρους κοινότητας Κυθήρων καὶ τέλος ἐξαγορὰ ψήφων, προτεινόμενων ὑπερτριάκοντα μαρτύρων συμπολιτῶν εἰς ἀπόδειξιν τούτων.

Μετὰ τὴν τοιαύτην ἐνέργειαν τοῦ κ. Κοντολέοντος ἡ ὑπόθεσις ἐκλογῆς Κυθήρων, ἀνατίθεται πλὴν εἰς χεῖρας τῆς Ἑλληνικῆς Δικαιοσύνης ἡ ὁποία ἔχει τὸ βέτο εἰς τὴν ὑπόθεσιν αὐτὴν καὶ τῆς ὁποίας τὴν ἀπόφασιν μετὰ δεδικαιολογημένης ἀγωνίας θ' ἀναμείνῃ ὁ Κυθηραϊκὸς λαός. Χάριν τῶν ἀναγνωστῶν μας δημοσιεύομεν ἀμέσως κατωτέρω ὁλόκληρον τὸ κείμενον τῆς ἐνστάσεως.

Ἐνώπιον τοῦ εἰδικοῦ Δικαστηρίου ἐπὶ τῆς ἐξελέγχσεως καὶ ἐκδικάσεως τῶν βουλευτικῶν ἐκλογῶν.

ΕΝΣΤΑΣΙΣ

Ἰωάννου Κοντολέοντος ἐπιλαχόντος ὑποψηφίου βουλευτοῦ τοῦ Λαϊκοῦ Κόμματος τῆς ἐπαρχίας Κυθήρων καὶ ἐκλογέως τῆς περιφέρειας ταύτης.

Τὸ Πρωτοδικεῖον Πειραιῶς διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 654 τῆς 13 Μαρτίου 1931 ἀποφάσεώς του περιορισθὲν κατὰ τὸν νόμον εἰς μόνην τὴν ἀπαρίθμησιν τῶν ψή-

φων, ἀνεκίνησε ὡς ἐπιτυχόντα βουλευτὴν τῆς ἐπαρχίας Κυθήρων τὸν κ. Παναγιώτην Τσιτσιλίαν διὰ ψήφων 1034 καὶ ὡς ἐπιλαχόντα ἐμὲ διὰ ψήφων 1031

Ἐνίσταμαι ἐνώπιον τοῦ Δικαστηρίου τούτου κατὰ τοῦ κύρου τῆς ἐκλογῆς τοῦ ἐκλογικοῦ τμήματος Καρβουνάδων τῆς ἐπαρχίας Κυθήρων εἰς τὸ ὁποῖον κατὰ τὴν ὡς ἄνω ἀπόφασιν ἐφείθησαν ἐν ὅλῳ 625 ἔγκυρα ψηφοδέλτια, ἐξ ὧν 342 φέρονται τὸ ὄνομά μου καὶ 283 φέρονται τὸ ὄνομα τοῦ ἀνακηρυχθέντος κ. Π. Τσιτσιλίου διότι εἰς τὴν περιφέρειαν τοῦ ἐκλογικοῦ τούτου τμήματος ἀποτελουμένην ἐκ τῶν χωρίων Καρβουνάδων, Φατσάδικα, Φράτσια, Βιαιοράδικα, Μυλοπόταμον, Πιτσινιάνικα, Σταθιάνικα, Ἀγ. Ἠλίας, Κοντολιάνικα, Ἀλεξανδράδες, Γονδιάνικα, Δόκανα καὶ Κεραμούντο, πιστοποιεῖται ὅτι συνέβησαν καὶ πρὸ καὶ κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἐκλογῆς παραβάσεις οἱων διατάξεων τῶν νόμων καὶ ἄλλαι πλημμέλειαι ἄνευ τῶν ὁποίων εἰς τὸ τμήμα τοῦτο τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ψηφοφορίας θὰ ἦτο πολὺν διάφορον. Ἐπὶ τῶν 625 ἐκλογέων τῆς ἀνωτέρω περιφέρειας κατὰ τὴν γενικὴν πεποίθησιν καὶ ὁμολογίαν στηριζομένην εἰς τὴν πρὸ τῶν ἐκλογῶν δημοσίαν καὶ ἀνεπιφύλακτον ἐκδήλωσιν τοῦ φρονήματος αὐτῶν ἄνευ τῶν ἐλαττωμάτων διὰ τὰ ὁποῖα ἐνίσταμαι θὰ ἐλάμβανον ἀσφαλῶς τὰ 450 τοὐλάχιστον ψηφοδέλτια ἐνῷ ὁ κ. Π. Τσιτσιλίας καὶ ἂν ἀκόμη ἐπραγματοποιούντο αἱ πλέον αἰσιόδοξοι προβλέψεις του δὲν θὰ ἦτο δυνατόν νὰ λάβῃ πλέον τῶν 175, ἐφ' ὅσον θὰ ἀφίνετο νὰ ἐκδηλωθῇ ἐλευθέρως καὶ ἀνεπηρέαστος ἡ θέλησις τῶν ἐκλογέων τῆς περιφέρειας ταύτης. Ἐν τοιαύτῃ δὲ περιπτώσει εἶναι πρόδηλον ὅτι θὰ μετεβάλλετο τὸ ὅλον ἀποτέλεσμα τῆς ἐκλογῆς ἐπιτυχάνοντος ἐμοῦ διὰ πλειοψηφίας τοὐλάχιστον 200 ψήφων.

Εἰδικώτερον αἱ παραβάσεις καὶ αἱ πλημμέλειαι τῆς ἐκλογῆς καθορίζονται ὡς ἑξῆς.

Α) Ὁ ἐπιτυχὼν βουλευτὴς κατέθεσεν εἰς τὸ τμήμα τῶν Καρβουνάδων καὶ ἔαμεν χρῆσιν ψηφοδελτίων φερόντων τὸ ἔμβλημα τοῦ κόμματος τῶν Φιλελευθέρων ἢ ἄλλως ἐπωνομασθέντος προεκλογικῶς τοῦ Ἐθνικοῦ Συνασπισμοῦ. Ἐνῷ κατὰ τὰς συνδυνασμένας διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 57 τοῦ νόμου 3824 καὶ τοῦ ἀρθροῦ 62 τοῦ νόμου 5493 δὲν ἐδικαιούτο νὰ χρησιμοποιήσῃ τὸ ἔμβλημα αὐτοῦ διότι δὲν εἶχεν ἀναγνωρισθῇ δι' ἐγγράφου δηλώσεως πρὸς τὸν Νομάρχην ὡς ὑποψήφιος τοῦ κόμματος τούτου. Ὡς δὲ εἰς τὴν ψή-

δι' ἐπιτοπίου ἐξετάσεως δύναται νὰ ἀποδειχθῇ ἡ τοιαύτη χρησιμοποίησις τοῦ ἔμβληματος τοῦ κόμματος τῶν Φιλελευθέρων ἡσκήσε σημαντικὴν ἐπιρροὴν ἐπὶ τοῦ ἀποτελέσματος τῆς ἐκλογῆς εἰς τὸ τμήμα τοῦτο ἰδιαιτέρως τῆς ἐπαρχίας, ὅπου καὶ κατὰ τὰς τελευταίας ἐκλογὰς ὑφίστατο ἀκόμη μερὶς ἐκλογέων ἐκ πεποιθήσεως Φιλελευθέρων ψηφίζοντων δηλαδὴ τὸν ὑποψήφιον τοῦ κόμματος τούτου ὡς τοιοῦτον πραγματικῶς καὶ οὐχὶ ἐκ προσωπικῶν συμπαιθεῶν ἢ ἄλλων οἰωνδῆποτε τοπικῶν συμπαιθεῶν καὶ ἀντιθέσεων ἐνῷ ἐξ αὐτῶν πολλοὶ ἂν δὲν ἔμεσολάβει τὸ ἔμβλημα, τὸ ὁποῖον προσοδίδει κυρίως τὴν κομματικὴν χροιάν εἰς τὴν ἐκλογὴν, θὰ ἔδιδον προσωπικῶς εἰς ἐμὲ τὴν ψήφον των.

Β) Ὁ ἐπιτυχὼν βουλευτὴς κατ' ἐπανάληψιν εἰς προεκλογικὰς συγκεντρώσεις ἰδίως δὲ εἰς Καρβουνάδες κατὰ τὴν 24 καὶ 25 Φεβρουαρίου καὶ εἰς Λιβάδι τὴν τελευταίαν πρὸ τῶν ἐκλογῶν Κυριακὴν 26 τοῦ ἰδίου μηνός, ὅπου ἔγινε ἡ πληθεστέρα καὶ ζωηροτέρα πολιτικὴ συνάθροισις ἀπὸ ἐκλογεῖς κατὰ τὸ πλεῖστον ἐκ τῆς περιφέρειας τοῦ ἐκλογικοῦ τμήματος Καρβουνάδων οὐκ ὀλίγας τότε πανηγυρικώτερον ἀπὸ τοῦ ἐξώστου τοῦ Δημοδιδασκάλου Ι. Κασσιμάτη συνέστησε ἐντόνως νὰ ψηφίσουν αὐτὸν διὰ νὰ ἐνισχύσουν τὸ κόμμα τῶν Φιλελευθέρων καὶ ἐξέλθῃ πλειοψηφοῦν ἐκ τῶν ἐκλογῶν, διότι ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει εἶναι ἀποφασισμένον νὰ ἐγκαθιδρυθῇ δικτατορία. Καὶ ἐτόνισεν κατ' ἐπανάληψιν ἂν θέλετε νὰ ἀποφύγετε τὴν δικτατορίαν δώσατε εἰς ἐμὲ τὴν ψήφον σας. Ἡ τοιαύτη ὁμιλίαν καὶ κατηγορηματικὴν ἀπειλὴν κατὰ τῶν ἐλευθερίων τοῦ λαοῦ εἶχεν ἄμεσον καὶ ζωηρὴν ἐπίδρασιν ἐπὶ τοῦ φρονήματος τῶν ἐκλογέων. Διότι προήρχετο ἀπὸ τὸν ἐκπρόσωπον τῆς πολιτικῆς μερίδος ἡ ὁποία κατ' ἐπανάληψιν τὴν εἴχε πραγματοποιήσει εἰς τὸ παρελθόν καὶ ἀπληθύνετο ἐναντίον λαοῦ φιλησυχίου, συντηρητικοῦ, αἰσθανομένου φόβον καὶ ἀπέχθειαν πρὸς τὰς ἐπαναστάσεις καὶ τὰς ἀνομιλίας ὡς εἶναι ὁ Κυθηραϊκὸς καὶ ἰδίως ὁ χωρικὸς ἐργατικὸς πληθυσμὸς, τῆς περιφέρειας τοῦ ἐκλογικοῦ τμήματος Καρβουνάδων, ὁ ὁποῖος εἶχεν ὑποστῇ καὶ ἄλλοτε τὰς βαρυντάς συνεπείας μιᾶς τοιαύτης καταστάσεως, ὅταν κατὰ τὸ 1916 ἐπεταθείσης εἰς Κύθηρα τῆς ἐπαναστάσεως Θεσσαλονίκης ὑπὸ τὰς ὁδηγίας καὶ τὴν διοίκησιν τοῦ ἰδίου τοῦ νῦν βουλευτοῦ κ. Παν. Τσιτσιλίου, ἔγκριτοι πολῖται τῶν Κυθήρων ἐκ τῆς πόλεως καὶ τῶν διαφόρων χωρίων ἐ-

ξωρίσθησαν, ἐφρυλακίσθησαν, ἐδάρησαν, ἐσύρθησαν εἰς τὰ ἀστυνομικὰ κρατητήρια καὶ ὑπέστησαν παντοίας ἄλλας πιέσεις καὶ διωγμούς. Καὶ ὡς ἐκ τῆς φύσεως λοιπὸν αὐτῆς καὶ ἐνεκα τῶν ἰδιαιτέρων συνθηκῶν ὑφ' ἃς διετέλουν καὶ ὁ λέγων καὶ οἱ ἀκούοντες, ἢ τόσον ὥμῃ καὶ κατηγορηματικῇ ἀπειλῇ περὶ δικτατορίας εἶναι βέβαιοι ὅτι παρόντων πολλοὺς ἐκλογεῖς εἰς τὸ τμήμα τῶν Καρβουνάδων νὰ ψηφίσουν παρὰ τὴν θέλησίν των, παρὰ τὸ δεδηλωμένον ὑπὲρ ἐμοῦ φρόνημά των, ὑπὲρ τοῦ κ. Π. Τσιτσιλία.

Γ) Οἱ ἐπισημότεροι πράκτορες καὶ ὑποστηρικταὶ τοῦ ἐπιτιγόντος βουλευτοῦ κ. Π. Τσιτσιλία καὶ κατὰ τὰς τελευταίας προτῶν ἐκλογῶν ἡμέρας καὶ ἰδίως τὴν παρὰ μὲν καὶ τὴν Κυριακὴν τῶν ἐκλογῶν ἰσχυριζόμενοι ὅτι ἔχουν τὴν συγκατάθεσιν καὶ ὁμιλοῦν ἐξ ὀνόματος τῆς τότε Κυβερνήσεως Βενιζέλου-Καφαντάρη, ἐβεβαίουν καὶ ὑπέσχοντο εἰς τοὺς ἐκλογεῖς τῶν χωριῶν Καρβουνάδων καὶ τῶν ἄλλων γειτονικῶν χωριῶν τῶν ἀποτελούντων τὸ ἐκλογικὸν τμήμα Καρβουνάδων ὅτι εὐθὺς μετὰ τὰς ἐκλογάς, ἂν ἤθελεν ἐπικρατήσῃ ὁ Συνασπισμὸς τῶν παλαιοδημοκρατικῶν κομμάτων, ὁ ἐπωνομασθεὶς προεκλογικῶς Ἑθνικός, τὰ δημόσια καταστήματα, αἱ ἀρχαὶ καὶ ἡ πρωτεύουσα τῆς νήσου θὰ μεταφέροντο εἰς τὸ χωρίον Καρβουνάδες, ὅπου μάλιστα ἀνεξίτητος ἐπιδεικτικῶς νὰ εὗρουν τὰ κατάλληλα κτίρια πρὸς ἐγκατάστασιν αὐτῶν. Εἶναι περιττὸν νὰ ἀναπτύξω καὶ νὰ τονίσω ποίαν ἐπιρροὴν ἤσκησεν ἐπὶ τοῦ φρονήματος τῶν ἐκλογέων τῆς περιφερείας ταύτης ὑπόσχεσις καὶ ἐλπὶς θίγουσα καὶ διαθρύπτουσα τόσον βαθύς τὴν φυσικὴν, τὴν εὐεξήγητον, τὴν ἀνθρώπινον ἀδυναμίαν καὶ προσπάθειαν, βελτιώσεως καὶ τόσον ἀποτόμου μάλιστα τῆς πολιτικῆς καὶ κοινωνικῆς καταστάσεως αὐτῶν. Ὑπόσχεσις καὶ ἐλπὶς παρασχεθεῖσα ὅχι ὡς μέρος ἐνὸς πολιτικοῦ προγράμματος ἀλλ' ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον ὡς ἐκ τῆς φύσεως αὐτῆς προκύπτει πρὸς παραπλάνησιν τῶν ἐκλογέων καὶ ἐπιτιγίαν τοῦ υποψηφίου τῶν Φιλελευθέρων.

Δ) Τὸ Ὑπουργεῖον Συγκοινωνίας κατὰ τὰς παρὰ μὲν τῶν ἐκλογῶν ἐπενέβη κατὰ τὸν πλέον σκανδαλώδη καὶ πολιτικῶς ἀνήθικον τρόπον πρὸς ὑποστήριξιν καὶ ἐπικρατήσιν τοῦ ἐπιτιγόντος βουλευτοῦ κ. Π. Τσιτσιλία. Διὰ τῶν ὑπ' ἀριθ. 15813 καὶ 15814 τῆς 28 Φεβρουαρίου τηλεγραφικῆς διαταγῆς πρὸς τὸν ἐν Κυθήροις δι' ἄλλην ὑπηρεσίαν εὐρισκόμενον μηχανικὸν κ. Χρ. Βέτταν διὰ τῶν ὑπ' ἀριθ. 13183 τῆς 20 Φεβρουαρίου 1933 καὶ 16267 τῆς 4 Μαρτίου 1933 πρὸς τὸν Νομομηχανικὸν Ἀττικῆς, διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 16921 τῆς 4 Μαρτίου 1933 πρὸς τὸν Πρόεδρον τῆς Κοινοῦτος Καρβουνάδων καὶ δι' ἄλλων ὁμοίων πρὸς τοὺς Προέδρους ἄλλων κοινοτήτων τῶν ὁποίων δὲν κατέχω δυστυχῶς τοὺς ἀριθμοὺς ἐσκόρπισεν ἀφειδῶς ὑποσχέσεις καὶ παρήγγελε ὑποβολὴν προχειρῶν προϋπολογισμῶν καὶ σχεδίων διὰ

τὴν ἐκτέλεσιν ἀορίστως τεχνικῶν ἔργων, ἢ «ἔργων τινῶν ὁδοποιίας» εἰς τὰς κοινότητας τοῦ ἐκλογικοῦ τμήματος οὗτινος προσβάλλεται διὰ τῆς παρουσίας τοῦ κήρος ἤτοι Καρβουνάδων, Φατσαδικῶν, Φρατσίων, Βιαρραδικῶν, Μυλοποτάμου, Πιτσιανίων, Σταθιανίων, Ἀγ. Ἡλίας, Κοντολιανίων, Ἀλεξανδράδων, Γουδιανίων, Δοκάνων καὶ Κεραμικοῦ, συγχρόνως καὶ προφανῶς ἐκ συνεννοήσεως μετὰ τοῦ ὑπουργείου πρὸς ἐνίσχυσιν καὶ εὐδόωσιν τοῦ ὑπ' αὐτοῦ ἐπιδιωχομένου σκοποῦ, προσωπικοὶ φίλοι τοῦ κ. Παν. Τσιτσιλία, ἐκ Πειραιῶς, οἰκειοποιηθέντες ἐν σπουδῇ ὀλίγας ἡμέρας πρὸ τῶν ἐκλογῶν τὸν τίτλον πολιτικῇ ὁργάνωσις Κυθηρίων ἐτηλεγράφων πρὸς τοὺς Προέδρους τῶν ἀνωτέρω κοινοτήτων «Παρὰ τοῦ Ὑπουργοῦ Συγκοινωνίας γνωστοῦ θερμοῦ φίλου καὶ ὑποστηρικτοῦ τῶν Κυθηρίων ἐπιτιγόμεν ἔγκρισιν πιστώσεως δι' ἐκτέλεσιν τεχνικῶν ἔργων τῆς ὑφ' ὑμῶν κοινότητος δραμῶν τόσων χιλιάδων» ἤτοι δραχ. 200.000. Εἰς τὴν Κοινότητα Καρβουνάδων, δραχ. 20.000, εἰς τὴν κοινότητα Φρατσίων, δραχ. 40.000, εἰς τὴν κοινότητα Βιαρραδικῶν, δραμῶν 30.000, εἰς τὴν κοινότητα Μυλοποτάμου καὶ δραμῶν 10.000 καὶ ἐγκατάστασιν τηλεφώνων, εἰς τὴν κοινότητα Πιτσιανίων. Ἐπίσης ὁ κατὰ τὰς ἐκλογάς τῆς 25ης Σεπτεμβρίου 1932 ὑποψήφιος τοῦ κόμματος τῶν Προοδευτικῶν δικηγόρος κ. Γεώργ. Στρατηγός ἤδη δὲ συνεργασθεὶς μετὰ τοῦ υποψηφίου κ. Π. Τσιτσιλία καὶ πρὸς ὑποστήριξιν αὐτοῦ μετ' ἄλλων φίλων του κατελθὼν εἰς Κύθηρα ἐτηλεγράφη καὶ οὕτως πρὸς τοὺς Προέδρους τῶν ἀνωτέρω κοινοτήτων, ἀναγγέλλων καὶ ἐπικυρῶν τὴν παροχὴν τῶν πιστώσεων. Τέλος ὁ υποψήφιος αὐτὸς μεταβαίνων εἰς τὰ ἀνωτέρω χωρία ἐπανελάμβανε καὶ ἐβεβαίωνε τὴν ἔγκρισιν καὶ παραχώρησιν τῶν πιστώσεων ὡς τετελεσμένων καὶ ἀναμφισβήτητον γεγονός, ἐπεδείκνυνεν καὶ ἀνεγίνωσκεν εἰς τοὺς ἐκφράζοντας ἀμφιβολίας καὶ δισταγμοὺς καὶ προσωπικὸν τηλεγράφημα πρὸς αὐτὸν τοῦ Ὑπουργείου τῆς Συγκοινωνίας καὶ ἐτόνιζεν ὅτι ὁ Κυθηρικὸς λαὸς ἀρεῖται νὰ ἐκφράσῃ διὰ τῆς ψήφου του τὴν εὐγνωμοσύνην του πρὸς τὴν Κυβέρνησιν διὰ τὰς ἐξασφαλίσεις τῶν ἐκλογῶν καὶ ἐπεξηγοῦντο ὑπὸ τῶν πρακτικῶν τῶν ἀντιπάλων μου ὡς σημαίνοντα τὴν ἀπαρξὴν μεγαλητέρων παραχωρήσεων εἰς περίπτωσιν ἐπιτυχίας τοῦ κ. Π. Τσιτσιλία καὶ ἐπικρατήσιν τοῦ κόμματος τῶν Φιλελευθέρων. Τοιοῦτοτρόπως ἐδημιουργήθη εἰς τὴν περιφέρειαν τοῦ ἐκλογικοῦ τούτου τμήματος εὐνοϊκωτέρα ἀτμόσφαιρα διὰ τὸν κ. Π. Τσιτσιλίαν τοῦ ὁποίου ἡ θέσις ἕως τότε ἦτο δεινὴ καὶ ἐνεκα τούτου ἀκριβῶς ἐσχευωρήθησαν αἱ ἀνωτέρω ἐπεμβάσεις καὶ πολλοὶ ἐκλογεῖς

μετὰ δεδηλωμένην γνώμην ὑπὲρ τῆς υποψηφιότητός μου παρεπλανήθησαν καὶ παραινέθησαν νὰ ψηφίσουν ὑπὲρ αὐτοῦ. Ἀλλὰ διὰ τὰς ἐννοήσεις τὸ Δικαστήριον τὴν ἐπίδρασιν ποὺ ἡμπορεῖ νὰ ἔχουν τοιούτου εἶδους ἐκλογικὰ πυροτεχνήματα εἶναι ἀνάγκη νὰ μεταφερθῇ διὰ μίαν στιγμὴν εἰς τὸ στεγνὸν περιβάλλον τῶν χωρικῶν πληθυσμῶν τῆς ἀπομακρυσμένης ἐπαρχίας καὶ νὰ ἐρευνήσῃ τί σημαίνει διὰ τὰς μικρὰς καὶ πτωχὰς Κοινότητας αὐτῆς ἡ τόσον ἐξαφνικὴ καὶ ἀνέλπιστος ἀναγγελία πραγματοποίησεως τοῦ ὀνείρου τῆς κατασκευῆς μιᾶς γεφύρας ἢ ἐνὸς δρόμου. Ἀλλ' ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον πρέπει ἰδιαίτερος νὰ τονισθῇ, διότι ἀποτελεῖ τὴν ἀπεχθεστέραν ἐκδήλωσιν τῆς κομματικῆς ἐξαχρείωσης εἶναι ὅτι ὅλα τὰ τηλεγραφήματα, ὅλα αἱ ὑποσχέσεις, ὅλος αὐτὸς ὁ θόρυβος περὶ ἐγκρίσεως πιστώσεως διὰ τὴν ἐκτέλεσιν ἔργων εἰς τὰς ἀναφερομένας κοινότητας ἔγινε καὶ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου καὶ ὑπὸ τοῦ υποψηφίου καὶ τῶν ἐπιτελῶν αὐτοῦ ἐν πληρεστάτῃ γνώσει καὶ συνειδήσει ὅτι δὲν ὑπῆρχεν ὡς δὲν ὑπάρχει καὶ σήμερον ἀκόμη οὔτε ἐν λεπτοῦν διαθέσιμον εἰς τὸν προϋπολογισμόν διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τοιούτων κοινοτικῶν ἔργων. Ἀλλὰ καὶ ἂν ὑπῆρχεν ὄντως διαθέσιμος πίστωση δὲν ἠδύνατο κατὰ νόμον νὰ παραχωρηθῇ ἀπ' εὐθείας παρὰ τοῦ Ὑπουργείου ἄνευ προηγουμένης ἐγκρίσεως τοῦ ἐιδικοῦ συμβουλίου τοῦ Ὑπουργείου. Ὡστε δὲν δύναται νὰ χωρήσῃ δισταγμὸς περὶ τοῦ ὅτι Ὑπουργός, υποψήφιος καὶ ἐπιτελεῖς προέβησαν εἰς τὴν ἀναγγελίαν καὶ τὰς παντοειδεῖς διαφημίσεις περὶ ἐγκρίσεως πιστώσεων χωρὶς νὰ εἶναι δυνατόν νὰ διατεθοῦν ὄντως τοιαῦτα καὶ χωρὶς νὰ ἀποβλέπουν ἢ νὰ ἐνδιαφέρονται ποσῶς διὰ τὴν πραγματοποίησιν αὐτῶν, ἀλλ' ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον, πρὸς τὸν σκοπὸν ὅπως ἐξαπατήσουν τοὺς ὑπὲρ ἐμοῦ δεδηλωμένους ἐκλογεῖς τῆς περιφερείας τοῦ ἐκλογικοῦ τούτου τμήματος καὶ τοὺς παρασύρουν πρὸς τὸ ἀντίθετον στόματόπεδον, ὡς πράγματι καὶ συνέβη. Σχετικῶς καὶ ἵνα καταστῇ φανερώτερον ὅτι οὗτος ἦτο ὁ μοναδικὸς σκοπὸς τοῦ θορύβου περὶ τῶν ψευδοπιστώσεων, εἶναι ἀνάγκη νὰ προσθέσω ὅτι κατ' ὅλην τὴν τετραετίαν 1928—1932 κατὰ τὴν ὁποίαν ἐκυβέρνησα πανίσχυρον τὸ κόμμα τῶν Φιλελευθέρων ἦτο κατ' αὐτὴν βουλευτὴς ὁ κ. Π. Τσιτσιλίας καὶ ἐδαπανήθησαν εἰς ὅλην τὴν Ἑλλάδα καὶ ἐκ τοῦ προϋπολογισμοῦ καὶ ἐκ δανείων τόσα δισεκατομμύρια δι' ἔργα ὁδοποιίας καὶ τεχνικὰ ἐν γένει, δὲν διετέθη οὔτε μιὰ δραχμὴ διὰ τὴν ἐπαρξίαν Κυθηρίων. Διὰ τὰς τοιαύτας σκανδαλώδεις ἐπεμβάσεις τοῦ Ὑπουργείου καὶ τῶν πολιτικῶν ἀντιπάλων μου καὶ ἐγὼ καὶ οἱ ἄλλοι πολῖται διεμαρτυρήθημεν τηλεγραφικῶς πρὸς τὸν ἐκλογικὸν πρὸς τὸν Ἀρχηγὸν τοῦ Λαϊκοῦ Κόμματος καὶ τὸν τύπον.

Ε) Κατὰ τὰς δύο τελευταίας πρὸς τῶν ἐκλογῶν ἡμέρας καὶ κατ' αὐτὴν τὴν ἡμέ-

ραν τῆς ἐκλογῆς οἱ συνεργάται καὶ οἱ πρῶτοι τοῦ ἐπιτυχόντος βουλευτοῦ ἐκμεταλλευόμενοι τὴν οἰκονομικὴν κρίσιν καὶ τὴν ἀδυναμίαν μερικῶν χαρακτηρῶν, ἐθαπάνησαν σημαντικὸν χρηματικὸν ποσὸν εἰς τὴν περιφέρειαν τοῦ ἐκλογικοῦ τούτου τμήματος διὰ τὴν ἐξαγορὰν τῆς ψήφου ὁρισμένου ἀριθμοῦ ἐκλογέων πάντως ἀνερχομένων εἰς ἐξήκοντα πέντε. Τὸ μέσον τοῦτο τῆς ἐκλογῆς ἐπικρατήσεως διὰ τοῦ χρηματός ἦτο πλήρῃ, ἀνηθιζόμενος ἀγνωστος εἰς τὴν Ἐπαρχίαν Κυθήρων. Ἡ τελευταία θρασεία προσπλάθεια πρὸς εἰσαγωγὴν καὶ τῆς μεθόδου ταύτης εἶναι ἀνάγκη νὰ κτυπηθῇ ἀμελίκτως καὶ νὰ καταδικασθῇ διὰ παντός. Ἐὰν τὸ δικαστήριον θελήσῃ νὰ ἐξετάσῃ θὰ πληροφορηθῇ παρὰ πλείστων ἐνυπολήπτων πολιτῶν ποιοὶ ἔδιδον τὰ χρήματα, εἰς ποῖα κέντρα ἐδίδοντο καὶ πόσοι ἔλαβον τοιαῦτα διὰ νὰ καταψηφίσουν ἢ ἠρνήθησαν νὰ τὰ δεχθῶν καίτοι τοὺς προσεφέρθησαν. Τοιοῦτοτρόπως θὰ ἐξακριβωθῇ ὅτι καὶ μόνος ὁ ἀριθμὸς τῶν διὰ τοῦ μέσου τούτου μεταβαλλόντων φρόνημα ἐκλογέων ἦτο ἀρκετὸν διὰ νὰ ἀλλοιώσῃ τὸ ἐκλογικὸν ἀποτέλεσμα τῆς ἐπαρχίας καὶ νὰ δώσῃ τὴν ἐπιτυχίαν εἰς τὸν ὑποψήφιον πρὸς ἐνίσχυσιν τοῦ ὁποῦ ἡσυχίη ἢ διὰ τοῦ χρηματός διαφθορὰ τῶν συνειδήσεων. Ἀλλ' ὥς εἶναι εὐνόητον ὥς ἐκ τῆς φύσεως τῆς παραβάσεως ταύτης δὲν εἶναι δυνατόν νὰ προσκομιθοῦν ἐκ τῶν προτέρων ὅλα τὰ ὀνόματα καὶ αἱ ἀπαρτίζουσιν αὐτὴν περιπτώσεις. Τὸ δικαστήριον καθοδηγούμενον ἐκ τῶν προσαγομένων ἐγγράφων καὶ τῶν ὑποδείξεων τῶν προτεινομένων μαρτύρων θὰ συλλέξῃ διὰ τοῦ ἀρμοδίου εἰσηγητοῦ τὰ ἀποδεικνύοντα πλήρως τὸ παράπονον τοῦτο. καὶ

Στ) Οἱ αὐτοὶ φίλοι συνεργάται καὶ πρῶτοι τοῦ ἐπιτυχόντος βουλευτοῦ ὑπεχρέωσαν τοὺς ἀφελέστερους ἐκ τῶν δεδηλωμένων φίλων μου τῶν λαμβανόντων συντάξεις ἢ καθ' οἷονδὴποτε ἄλλον τρόπον ἐχόντων δοσοληψίας μὲ τὸ δημόσιον ταμεῖον νὰ μὲ καταψηφίσουν διὰ τῆς ἀπειλῆς ὅτι εἰς περίπτωσιν ἀποτυχίας τοῦ ὑποψηφίου τῶν φιλελευθέρων, τὴν ἐπομένην τῶν ἐκλογῶν θὰ ἔχαναν τὰς συντάξεις τῶν ἢ τὰς ἄλλας ἐκ τοῦ δημοσίου ταμείου ἀπολαύς των.

Ἐπειδὴ τὰ ἀνωτέρω ἐκτιθέμενα ἀποτελοῦν καταφώρους καὶ βαρείας παραβάσεις τῶν νόμων, ἰδίᾳ τῶν ἐκλογικῶν καὶ πλημμελείας ἐν γένει τῆς ἐκλογῆς,

ἐνεκα τῶν ὁποίων μετεβλήθη εἰς βάρος μου τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ἐκλογικοῦ τμήματος Καρβουνάδων, διότι ἄνευ τούτων θὰ ἐλάμβανον ἀσφαλῶς πλέον τῶν ἑκατὸν ἀκόμη ψήφων ἐξ ἐκείνων αἱ ὁποῖαι ἐδόθησαν εἰς τὸν ἀντίπαλον καὶ συνεπῶς θὰ ἐπετύγγανον εἰς τὸ σύνολον μὲ πλειοψηφίαν τοῦλάχιστον 200 ψήφων.

Ἐπειδὴ πρὸς ὑποστήριξιν τῶν λόγων τούτων κατὰ τοῦ κύρους τῆς ἐκλογῆς τοῦ ἐκλογικοῦ τμήματος Καρβουνάδων, θέλω καταθέσει κατὰ τὴν συζήτησιν ἐνώπιον τοῦ Δικαστηρίου τὰ εἰς χεῖρας μου εὑρισκόμενα ἡδη ἐγγράφα, ἢτοι δηλώσεις, ἐνόρκους βεβαιώσεις καὶ λοιπὰ δικαιολογητικά στοιχεῖα.

Ἐπειδὴ προτείνω ἀπὸ τοῦδε πρὸς ἀπόδειξιν τῶν διαφόρων λόγων τῆς ἐνστάσεώς μου καὶ καθοδήγησιν καὶ διαφώτισιν τοῦ δικαστηρίου τοὺς κάτωθι μάρτυρας :

1) Παναγ. Στάθην Σταδίου 5α Ἀθῆναι, 2) Ἰωάννην Καλλίγερον Σταδίου 5α Ἀθῆναι, 3) Ἀνδρέαν Καρύδην Σταδίου 5α Ἀθῆναι, 4) Θεμιστοκλῆν Πετρόχειλον Θησέως 18 Ἀθῆναι, 5) Ἰωάννην Πρωτοφάτην Πειραιᾶ, 6) Δημήτρ. Κασσιμάτην Καράλι—Κύθηρα, 7) Ἰωάννην Κασσιμάτην Χώρα—Κύθηρα, 8) Βαλέριον Καλοκαιρινὸν Χώρα—Κύθηρα, 9) Γαβριὴλ Χάρον Λιβადι—Κύθηρα, 10) Θεόδωρον Σπ. Κασσιμάτην Φατσάδικα Κύθηρα, 11) Ἰωάννην Λουράντιον Τσιχαλαρίαν—Κυθήρων, 12) Ἰωάννην Χαρατζίαν Κεραμυτὸν—Κύθηρα, 13) Σπύρον Κασσιμάτην Καρβουνάδες—Κύθηρα, 14) Κωνσταντ. Στάθην Σταθιάνικα—Κύθηρα, 15) Ἰωάννην Κορώνην Βιαιοράδικα—Κύθηρα, 16) Ἀντώνιον Κοντολέοντα Βιαιοράδικα—Κύθηρα, 17) Νικόλαον Μασέλον Φράτσια—Κύθηρα, 18) Μάρκον Πετρόχειλον Φράτσια—Κύθηρα, 19) Ἰωάννην Παυλάκη Φράτσια—Κύθηρα, 20) Νικόλαον Κασσιμάτην Τρόχαλον, Πισοιανίαν—Κύθηρα, 21) Χρηστον Στάθην Σταθιάνικα—Κύθηρα, 22) Σπυρίδ. Θ. Καλλίγερον Σταδίου 5α Ἀθῆναι, 23) Ἰωάννην Μπρατσάλην, Φατσάδικα—Κύθηρα, 24) Θεόδ. Τραβασάρον, Τραβασαριάνικα—Κύθηρα, 25) Παναγ. Γ. Φατσέα ἢ Ρέλιαν, Φατσάδικα—Κύθηρα, 26) Νικόλαον Τζάννην ἢ Ἀνεμογιάννην, Γουδιάνικα—Κύθηρα, 27) Χαράλαμπον Γ. Στάθην, Σταθιάνικα—Κύθηρα, 28) Μηνᾶν Γ. Κυριάκη, Ἀγ. Πίλιν—Κύθηρα, 29) Παναγ. Ν. Φατσαῖαν, Φατσάδικα—Κύθηρα, 30) Ἰωάν-

νην Ἐμμαν. Τερ. Καλλίγερον, Φατσάδικα—Κύθηρα καὶ 31) Ἰωάννην Στ. Κασσιμάτην Σκοιλιάνικα—Κύθηρα.

Διὰ ταῦτα. Ἐνίσταμαι ἐνώπιον τοῦ εἰδικοῦ τούτου Δικαστηρίου κατὰ τοῦ κύρους τῆς ἐκλογῆς τοῦ ἐκλογικοῦ τμήματος Καρβουνάδων τῆς ἐπαρχίας Κυθήρων καὶ ἔξαιτομα τὴν ἀνύψωσιν αὐτοῦ ἐπὶ τῷ σκοπῷ ὅπως διενεργηθῇ εἰς αὐτὸ νέα ἐκλογὴ ἀποδίδουσα ἀγνόν, ἀνόθευτον καὶ ἀνεπηρεάστον τὸ φρόνημα τῶν ἐκλογέων.

Ἀρμοδίως δικαστικὸς κλητὴρ παραγγέλλεται ἵνα ἐπιδόσῃ νομίμως τὴν παροῦσαν πρὸς τὸν κ. Εἰσαγγελεῖα τῶν ἐν Πειραιεὶ Πρωτοδικῶν.

Ἀθῆναι, τῇ 20 Μαρτίου 1933.

Ὁ Ἐνιστάμενος
ΙΩΑΝ. Α. ΚΟΝΤΟΛΕΩΝ

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟΝ

Ἡ διοικοῦσα Ἐπιτροπὴ τῆς ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΣ ΚΥΘΗΡΙΩΝ καὶ ΑΝΤΙΚΥΘΗΡΙΩΝ αἰσθάνεται τὴν ὑποχρέωσιν, ὅπως ἀπευθύνῃ θερμὸν εὐχαριστήριον πρὸς ὅλους τοὺς Κυθηρίους καὶ Ἀντικυθηρίους τοὺς συνετέλεσαντας διὰ τῶν ἐνεργειῶν καὶ τῆς ψήφου τῶν εἰς τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ ἐν τῇ Νήσῳ μας ὑποψηφίου τοῦ Ἐθνικοῦ συνασπισμοῦ, καὶ νὰ τονίσῃ εἰς τοὺς ἀγαπητοὺς συμπολίτας, ὅτι ἡ νίκη τῶν αὐτῇ εἶναι νίκη τοῦ Κυθηραϊκοῦ λαοῦ κατὰ τῶν ἐκμεταλλευτῶν τοῦ ἀρχόντων, νίκη ποῦ τίθεται ὡς κορωνὴ εἰς τὸν εὐγενῆ ἀγῶνα τῆς ἐξυψώσεως τοῦ χωρικοῦ στοιχείου τῆς Νήσου μας.

Ἐν Πειραιεὶ τῇ 26 Μαρτίου 1933

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΙΣ
ΚΥΘΗΡΙΩΝ ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΥΘΗΡΙΩΝ

ΓΕΝΙΚΟΝ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟΝ ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ ΒΡ. Γ. ΤΡΙΑΡΧΗ

ΚΑΛΛΙΡΓΗ 114 ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ

Καταρτίζονται ἀρτίως ἐν πᾶσι τοῖς μαθήμασι παρ' εἰδικῶν Καθηγητῶν μαθηταὶ Γυμνασίου καὶ ὑποψήφιοι Πανεπιστημίου. Δίδαστρα λογικά. Ἰδιαιτέρως δίδονται μαθήματα καὶ ἐν ταῖς οἰκίαις τῶν μαθητῶν τῶν διαμενοντῶν οὐ μόνον ἐν Πειραιεὶ ἀλλὰ καὶ ἐν Ἀθήναις.

Πληροφορίαι ἢ ἐν τῷ Φροντιστηρίῳ ἢ ἐν τῷ Ἑλληνογαλλικῷ Γυμνασίῳ Α. Οἰκονομοπούλου Τσαμαδοῦ 54 Πειραιεύς.

* ΝΙΚ. ΣΤΑΗ

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ ΑΦΟΡΩΝΤΑ ΤΗΝ ΝΗΣΟΝ ΚΥΘΗΡΑ

ΜΕΤΑΦΡ. ΕΚ ΤΟΥ ΙΤΑΛΙΚΟΥ ΥΠΟ ΓΙΑΝΝΗ ΠΡΙΝΕΑ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Βον

Περὶ τῶν πρώτων κατοίκων καὶ κυρίων τῆς Νήσου τῶν Κυθήρων.

1) Ἀπὸ τῆς 1ης παραγράφου τοῦ Αου Κεφαλαίου πρέπει νὰ συμπεράνωμεν ὅτι Κυθήριος ὁ Φοῖνιξ ἦτο ἡγέτης φοινίκης ἀποικίας, ὅπως ἀποκαταστήσῃ Ἐμπορείαν εἰς τὴν νήσον ἐκείνην, διότι ἡ γεωγραφικὴ τῆς θέσεως ἦτο εὐνοϊκὴ εἰς τὸ Ἐμπόριον, τόσῳ μᾶλλον, καθ' ὅσον ἀπὸ ἄλλας πηγὰς μαθηάνομεν, ὅτι οἱ φοινίκες ἦσαν περιώνυμοι, καὶ οἱ ἀρχαιότεροι ναυτίλοι τῆς Μεσογείου, καὶ συνάμα ἔμποροι. Ἐννοεῖ ἐπίσης τὸ συμπέρασμα μὴ τοῦτο, ὅτι οἱ φοινίκες εἶχον φέρει ἐπὶ τῆς νήσου ἐκείνης τὴν λαοειδίαν τῆς Οὐρανίας Ἀφροδίτης, καὶ ὅτι εἶχον κτίσῃ ἐκεῖσε ναὸν ἀφιερωμένον εἰς αὐτήν. Ὅθεν μὴ φαίνεται πιθανώτατον, ὅτι οἱ Φοινίκες ἦσαν οἱ πρῶτοι κατακτηταὶ τῶν Κυθήρων. Δὲν ὑπάρχουν δὲ οὐδαμῶς πηγὰς ἱστορικαὶ ποὺ νὰ μᾶς γνωρίζουν ὁρίτως καὶ κατ' ὄνομα, ὅτι ἡ νῆσος αὕτη ὑπέκειτο εἰς τὴν κυριαρχίαν τῶν Φοινίκων. Ἰσως θὰ εὐρίσκοντο μαρτυρικὰ τοιαῦτα πηγὰς εἰς τὰς τρεῖς πυρποληθείσας μεγάλας Βιβλιοθήκας τῆς Ἀλεξανδρείας, Περγάμου, Κωνσταντινουπόλεως, διὰ τὴν ἀπώλειαν τῶν ὁποίων οἱ λόγιοι καὶ ἱστοριοδίφαι ἀναστενάζουν.

2) Τὶ δὲ ἦσαν τὰ Κύθηρα πρὶν οἱ Φοινίκες θέσωσιν πόδα ἐπὶ τῆς νήσου αὐτῆς, δὲν γνωρίζω. Ὁφείλοντες ὅμως νὰ μείνωμεν προσεκολλημένοι εἰς τὴν τέχνην τοῦ εἰκάζειν, πρέπει νὰ προδιαλάβω ὅτι προηγουμένον τῶν Φοινίκων ὡς κράτος καὶ ἀρχαιότεροι κάτοικοι οἱ Λάκωνες, δοθείσης τῆς ἀκρας γειτνιάσεως τῆς νήσου πρὸς τὴν Λακωνίαν, καὶ διότι εἶναι ἀνάγκη νὰ προϋποθέσωμεν ὅτι πρῶτον κατοικήθη ἡ Ἠπειρος, καὶ ἀκολούθως μετέβησαν οἱ κάτοικοι εἰς τὰς νήσους. Ἡ προϋπόθεσίς μου αὕτη συμφωνεῖ μετὰ τῆς γενέσεως τοῦ Μουσέως ἐπὶ τῆς συμβάσεως διασπορᾶς τῶν λαῶν μετὰ τὸν παγκόσμιον κατακλυσμόν. Ὅτι πρῶτον ὤκησαν τῶν στερεῶν καὶ ἀκολούθως διέβησαν τὴν θάλασσαν ὅπως οἰκῶσιν καὶ ἀποκατασταθῶν καὶ εἰς ἄλλας χώρας. Ἡ μετάβασις λοιπὸν τῶν Λακωνίων, ἐπὶ τῆς νήσου ἐκείνης πρέπει νὰ συνέβῃ εἰς τὴν ἀρχαιοτάτην ἐποχὴν, τοῦτέστι πρὸ τῆς προϊστορικῆς Ἐποχῆς, ἥτοι κατὰ τοὺς μυθικοὺς χρόνους. Ἀναφέρομαι εἰς τὴν διαίρεσιν

τοῦ χρόνου τὴν γενομένην ὑπὸ τοῦ Οὐρανίου, εἰς ἄδηλα (oscuro) (1), μυθικὰ καὶ ἱστορικὰ, ὡς πρὸς τὰ φυσικὰ, ἡθικὰ καὶ πολιτικὰ συμβεβηκότα τὰ λαβόντα χώραν ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας ταύτης τῆς ὑδρογείου σφαίρας. Ὑπὸ τὸ ὄνομα, **ἄδηλου**. Ἐκεῖνος ἐννοοῦσε ὅλον τὸν χρόνον τὸν διαρρέυσαντα πρὸ τοῦ παγκοσμίου κατακλυσμοῦ, μέχρι τοῦ κατακλυσμοῦ, ὅστις σχεδὸν κατέστρεψε ὅλον τὸ ἀνθρώπινον γένος, καὶ ἐξηφάνισε πᾶν μνημεῖον τῶν προκατακλυσμαίων ἀρχαιοτήτων. Ὑπὸ τὸ ὄνομα **μυθικοὶ χρόνοι καὶ μυθικά**. Ἐκεῖνος ἐθεώρησε ὅλον τὸν χρόνον ὅστις ἤρχισε ἀπὸ τῆς παύσεως τοῦ κατακλυσμοῦ καὶ διήρκεσε μέχρι τῆς ἐποχῆς, καθ' ἣν ἤρχισαν νὰ γράφονται αἱ ἱστορίαι τῶν ἀληθινῶν γεγονότων (ἀνθρωπίνων πράξεων), ποὺ ὅτι συνέβῃ κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν μυθικῶν χρόνων καλύπτεται μὲ τὴν πυκνὴν νεφέλην, ὥστε μόλις μετὰ τῶν πολλῶν σιωπῶμενων, διαφαίνονται γεγονότα τινὰ ἀληθείας συγκεχυμένα, ἐν τούτοις, μὲ τοὺς μύθους, εἰς τὰ ἔπη τῶν μουσικῶν ποιητῶν.

Συνεπεί τοῦ παρ' ἐμοῦ λεχθέντος δὲν ἔχω καμμίαν γνώσιν τῶν πρώτων μάλιστα κατοίκων τῆς νήσου Κυθήρων καὶ συνεπὶς ἀγνοῶ παντελῶς πότε μετόκησαν εἰς τὴν νήσον αὐτήν, τίνες ἦσαν, ἂν διέμενον ἐλεύθεροι καὶ ἀνεξάρτητοι, ὅπως κυβερνῶνται διὰ τῶν ἰδίων τῶν νόμων, ἢ ὡς ἀστοὶ καὶ ἐξεληθόντες ἐκ τῆς μητροπόλεως τῶν (οἰαδήποτε καὶ ἂν ἦτο αὕτη). Ἐξηρτῶντο ἀπὸ τὴν διοίκησιν αὐτῆς. Ἐπὶ τοῦ προκειμένου τούτου μὴ λείπει ἡ καθαρὰ λάμψις τοῦ φωτός καὶ ἀπεναντίας εὐρίσκειται εἰς πυκνοτάτην σκοτεινίαν περιβεβλημένης ὀλικῆς ἀγνοίας καὶ ἑλλειψιν ἱστοριῶν καὶ ἄλλων ἀνθεντικῶν σητῶν.

3) Ἐὰν τώρα πραγματευθῶμεν, περὶ τοῦ ἱστορικοῦ χρόνου ὡς πρὸς τὰ Κύθηρα, εἶναι ἐπ' ἀνάγκης νὰ δώσω πλήρη πίστιν, εἰς τὴν προσημειωθεῖσαν ἐν τῇ 1ῃ Κεφαλαίῳ τοῦ 19 ἐδαφίου τοῦ Θουκυδίδου, ὁ ὁποῖος μᾶς λέγει ὅτι οἱ Κυθηριοὶ ἦσαν ἀποικοὶ Λάκωνες καὶ ἐκ τῶν κλάδων μάλιστα τῶν ἀπογόνων τοῦ Ἀώρου υἱοῦ τοῦ Ἑλλήνος. Ἐκ τῆς γενικῆς ἱστορίας τῆς Ἑλλάδος, προκύπτει, ὅτι, ὀλίγον καιρὸν μετὰ τὴν καταστροφὴν τῆς Τροίας, οἱ Ἡρακλεῖδαι ὑποστηρίζομενοι ὑπὸ πολυαριθμὸν μερίδος Δωριέων, ἐξεδίωξαν ἀπὸ τὴν Πελοπόννησον τοὺς Πελοπίδας (τοῦτέστιν τοὺς ὁπα-

δοὺς τοῦ Πελοπος, καταγομένου ἐκ Φρυγίας, καὶ κατὰ μέγα μέρος ἐκ τοῦ κλάδου τοῦ Αἰόλου, οἵτινες πρὸ τοῦ Τρωϊκοῦ πολέμου ἀπεκατεστάθησαν εἰς τὸ εἰρημένον βασίλειον) οἵτινες ἐκεῖ εἶχαν ἰδρύσῃ τὴν μόνιμον, διαρκὴ κατοικίαν, μετὰ μεγάλου πλήθους ἐταίρων αὐτῶν, Δωριέων. Καὶ εἰσῆγαγον εἰς τὴν Λακωνίαν καὶ ἐν τῇ μεῖζονι μέρει τῆς Πελοποννήσου τὴν Δωρικὴν διάλεκτον κατὰ συνέπειαν πρέπει ἐξ ἀνάγκης πλέον νὰ ἐξαγάγωμεν τὸ συμπέρασμα, ὅτι μετὰ τὴν ἐγκατάστασιν τῶν Ἡρακλειδῶν ἐξῆλθεν ἐκ τῆς Λακωνίας μία ἀποικία ἐπὶ τῆς νήσου Κυθήρων. Ἐκτὸς τούτου, ἐκ τῆς προσημειώσεως ἐν τῇ κεφαλαίῳ I, στίχ. 17 ἀφηγήσεως τοῦ Ὀμήρου, εἰς τὸ κράτος κτλ., πρέπει ἀπολύτως νὰ συμπεράνωμεν ὅτι ἡ νῆσος Κύθηρα ὄχι μόνον ἦτο κατοικήμενη καὶ εἶχε ἀκρόπολιν κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς πολιουρχίας τῆς Τροίας, ἀλλὰ ὅτι καὶ πρότερον ἀκόμη καὶ διὰ τοῦτο πιθανῶς νὰ εἶναι δυνατόν νὰ πιστευθῇ, ὅτι, κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην ἐδεσπόζετο ὑπὸ τῶν Φοινίκων, διότι τότε ἦτο μία ἐποχὴ χρόνου, κατὰ τὴν ὁποίαν οἱ Φοινίκες ἤκαζον διὰ τὴν Ἐμπορικὴν αὐτῶν ναυτιλίαν εἰς ὅλην τὴν μεσόγειον καὶ οἱ λαοὶ τῆς Ἑλλάδος κατὰ τοὺς ἡρωϊκοὺς χρόνους, δὲν εἶχον ἀποξενθῇ, εἰμὴ μόνον ἐν μέρει, διότι ἀκόμη δὲν εἶχον ἀφιερωθῇ εἰς τὰς τέχνας, τὴν Βιομηχανίαν, οὔτε εἰς τὴν Εἰρηρικὴν Ἐμπορικὴν Ναυτιλίαν, ἀλλὰ περιορίζοντο εἰς τὰ ἐσωτερικὰ τῶν χωρῶν τῶν διαπληγνυμένων καὶ συνωθούμενων μεταξὺ τῶν καὶ πρὸ πάντων ἐνεργούντες ἀμοιβαίως διαρπαγὰς, εἰς τὰ οἰκεῖα αὐτῶν ἐξιδίωξιν καὶ ἐν τοσούτῳ οἱ νησιῶται ἐξῆσκον πειρατείας ἐπὶ τῶν ἀκτῶν τῆς Ἠπείρου ἀποκτώντες λάφυρα καὶ δούλους, τοὺς ὁποίους κατόπιν ἐπώλουν.

(Εἰς τὸ προεχές τὸ Γ' Κεφάλαιον)

ΠΟΛΥΧΡΟΝΗΣ Ν. ΚΑΨΑΝΗΣ

ΠΑΘΟΛΟΓΟΣ

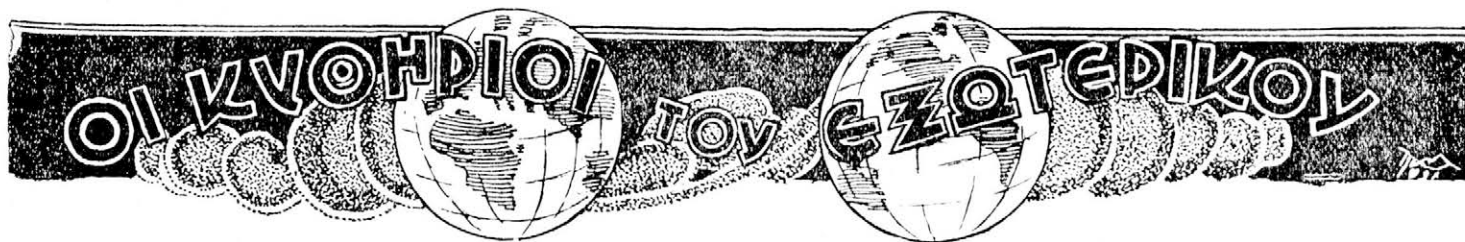
ΟΔΟΣ ΠΡΑΞΙΤΕΛΟΥΣ 197

ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ

ΩΡΑΙ ΕΠΙΣΚΕΨΕΩΝ:

2-4 Μ. Μ.

(1) Τοῦ σκοτεινοῦ.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΝ ΑΥΣΤΡΑΛΙΑ ΚΥΘΗΡΙΑΝ

Ἐὰν ἀναδρομικῶς ἐξετάσωμεν τὴν ἱστορίαν τῶν Κυθηρίων θὰ ἴδωμεν ὅτι οὗτοι λόγω τοῦ στενωπότητος ὀρίζοντος τοῦ βίου ἐν τῇ ἰδιαίτερᾳ πατρίδι τῶν, ἀπὸ καταβολῆς κόσμου εἶναι πάντοτε λαὸς κατ' ἐξοχὴν μεταναστευτικός. Αἱ δὲ περὶ Κυθηρίων παραδόσεις μᾶς λέγουσιν, ὅτι σχετικῶς μὲ τὴν μικρὰν εἰς ἑκτασιν καὶ ἄγονον ἐκείνην νῆσον, οἱ κάτοικοι αὐτῆς αἰετοί ἦσαν πολλοί, τόσοι ὥστε νὰ τοῖς εἶναι ἐντελῶς ἀδύνατον νὰ ζῶσιν ἅπαντες εἰς αὐτήν, διὸ καὶ μέρος αὐτῶν ἤναγχετο νὰ μεταναστεύῃ εἰς ἕνας χώρας, εἰς ἧς διὰ τῆς ἐργασίας τῶν ἔξω βίον ἀνετώτερον καὶ ἀπὸ πάσης ἀπόψεως εὐτυχέστερον καὶ καλλίτερον.

Βεβαίως δὲν εἶνε ἀνάγκη νὰ εἰπωμεν, ὅτι εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς τῆς μεταναστευτικῆς περιόδου τῶν οἱ Κυθηριοὶ δὲν ἠδύναντο νὰ ταξιδεύουσιν εἰς χώρας πολλὴ μακρὴν, ἀλλ' ὅτι ἐστρεφον τὰ βλέμματά των εἰς τὰς χώρας ἐκεῖνας μεθ' ὧν συνεδέοντο διὰ θρησκευτικῶν καὶ ἐθνικῶν δεσμών καὶ αἰτνες ἔκειντο πλησίον τῆς ἰδίας πατρίδος των.

Ἐκ διαφόρων συγγραμμάτων καὶ ἱστορίων μαθαίνουμεν ὅτι ἀπὸ πολλὰ παλαιὰς ἐποχῆς, μὴ καὶ μόνη χώρα συνεκέντρωνε τοὺς Κυθηρίους καὶ ἡ ὁποία δικαίως εἶχεν ὀνομασθῇ δευτέρα αὐτῶν πατρίς, ἡ ἔτι καὶ παλαιὸν καλλίμορφος νύμφη τῆς Ἰωνίας, ἡ πολυπαθὴς καὶ ἐσχάτως καταστραφεῖσα Σμύρνη μεθ' ἀπάσης σχεδὸν τῆς Μικρᾶς Ἀσίας καὶ λοιπῆς ἐνδοχώρας.

Ἀπόδειξις δὲ τοῦ ὅτι οἱ μετανάσται Κυθηριοὶ πάντες σχεδὸν κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους μετέβαινον εἰς τὴν Σμύρνην εἶνε, ὅτι ἐκεῖ ἰδρῦθη καὶ τὸ πρῶτον ἐν διασπορᾷ Κυθηραϊκῶν Σωματίων, ἡ Κυθηραϊκὴ Ἀδελφότης Σμύρνης, ἣτις ἰδρυθεῖσα κατὰ τὸ ἔτος 1806, ἦτοι 15 ὀλόκληρα ἔτη πρὸ τῆς ἐπαναστάσεως τῆς ἐθνικῆς ἡμῶν παλιγγενεσίας, ὅχι μόνον τὰ Κύθηρα καὶ τοὺς Κυθηρίους ἐν πολλοῖς ὑπεστήριζεν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰ ἐν Σμύρνη φιλανθρωπικὰ καταστήματα πολὺς ἤρχετο ἀρωγὸς, ἐπεκτείνασα τὰς ἀγαθοεργίας αὐτῆς μέχρις αὐτῆς τῆς Ζακύνθου βοηθήσασα τοὺς Ζακυνθίους μετ' ἀρχαῖς χιλιάδας δραχμῶν εἰς ἐποχὴν κατ' ἣν οὗτοι κατεστράφησαν ὑπὸ τῶν σεισμῶν. Ἡ Κυθηραϊκὴ Ἀδελφότης Σμύρνης ἣτις ἀρχικῶς μὲν ἔλαβε τὸ ὄνομα Ἰωνικὴ κατόπιν δὲ ὀνομασθῇ

«ἡ Μυρτιδιωτίσσα» ἐόρταζε μεγαλοπρεπέστατα πάντοτε τὴν ἐορτὴν τῆς προστάτιδος τῆς νήσου Κυθήρων Ὑπεραγίας Θεοτόκου Μυρτιδιωτίσσης εἰς τὸν Μητροπολιτικὸν ναὸν Σμύρνης τὸν ἱερὸν ναὸν τῆς Ἀγίας Φωτεινῆς, ὅπου συνεθροίζοντο ἅπαντες οἱ ἐκεῖ παροικοῦντες Κυθηριοὶ, μέχρι τῆς τελευταίας ἐκατονταετίας κατ' ἣν ἰδρῦθη καὶ δευτέρα Κυθηραϊκὴ Ἀδελφότης ἡ ὁποία σὺν τοῖς ἄλλοις εἶχε κτίσῃ καὶ ἰδιαίτερον ναὸν τῆς Μυρτιδιωτίσσης εἰς τὸ περίχωρον Σμύρνης Μεροσινί. Φαίνεται ὅμως, ὅτι ἐκτὸς τῶν δύο τούτων ναῶν, πολλοὶ τῶν Κυθηρίων ἐσχάζον καὶ εἰς τὸν ναὸν τοῦ Ἁγίου Δημητρίου, ὅπου εὐρίσκετο καὶ ἀργυροεπιχρῶς εἰκὼν τοῦ Ἁγίου Δημητρίου, κατασκευασθεῖσα ὑπὸ τινος Κυθηρίου Χρησζόου Δημητρίου ὀνομαζομένου, ὡς τοῦτο μαρτυρεῖται ἐκ τῆς εἰς βάθος τῆς εἰκόνης εὐρίσκομένης ἐπιγραφῆς λεγούσης:

«Διὰ χειρὸς Δημητρίου Τσιριγώτου Κουημουτζῆ, δέησης τῶν δούλων τοῦ Θεοῦ τῶν συνδρομητῶν τῶν ἐκ τοῦ ἱσναφίου τῶν καθημερτζίδων 1838».

Ἀλλὰ μήπως ἦτο μόνη ἡ Σμύρνη, εἰς τὴν Μικρὰν Ἀσίαν, ἣτις συνεκέντρωνεν ἐν αὐτῇ τοὺς Κυθηρίους; Ὅχι βεβαίως. Εἶνε ἀληθές ὅτι ἡ Σμύρνη συνεκέντρωνε τοὺς πλείστους ἐξ αὐτῶν διὸ καὶ κατὰ μὲν τὴν ἀπογραφὴν τοῦ 1897 διέμενον εἰς αὐτὴν ἐν ὅλῳ Κυθηριοὶ 14.000, κατὰ δὲ τὸν τελευταῖον Κεμαλικὸν διωγμὸν ὑπερβαίνον τὰς 30.000. Ἀλλὰ καὶ εἰς ὀλόκληρον τὴν ἐνδοχώραν διέμενον ἀρχετοὶ Κυθηριοὶ, πολλοὶ μάλιστα τῶν ὁποίων, ὡς περὶ τούτου γράφει εἰς τοὺς ἐπτά ἀστέρας τῆς ἀποκαλύψεως ὁ αἰμνηστός Λαμπάκης, λόγω τῶν τουρκικῶν καταπίεσεων, εἶχον ἐντελῶς ἀπολέσῃ τὴν γλῶσσαν των καὶ ἦσαν τουρκόφωνοι μὲν, ἀλλ' Ἕλληνες κατὰ τὴν ψυχὴν καὶ τὸ φρόνημα.

Ἰδιαίτερον ὅλος μνείαν ποιεῖται ὁ Γεώργιος Λαμπάκης διὰ τοὺς Κυθηρίους τῆς κοινότητος Θυατείρων, εἰς τὴν ὁποίαν λέγει ὅτι ἀποτελεῖται τὸ πλεῖστον ἀπὸ Κυθηρίους ἄνδρας μεγάλων αἰσθημάτων πρὸς τὴν μητέρα Ἑλλάδα καὶ τὴν Χριστιανικὴν θρησκείαν. Οἱ Κυθηριοὶ τῶν Θυατείρων, προσδέεται, ἐορτάζουσι κατ' ἔτος τὴν 24ην Σεπτεμβρίου μεγαλοπρε-

πῶς τὴν ἐορτὴν τῆς Μυρτιδιωτίσσης, λέγει δ' ἀκόμη, ὅτι οἱ πλείστοι τῶν κατοίκων τῆς Κυθηραϊκῆς ἐκείνης κοινότητος εἰσὶν Τουρκόφωνοι, λησμονήσαντες λόγω τῆς δουλείας τὴν θείαν αὐτὴν γλῶσσαν, πλὴν ἤρχισαν ἤδη νὰ ἐκμανθάνωσι καὶ τὴν Ἑλληνικὴν, ἡ πρόοδος τῆς ὁποίας εἶναι καταφανής. Περὶ τῶν Κυθηρίων τῆς Κοινότητος ἐκείνης μᾶς λέγει ὁ Λαμπάκης ὅτι ἐνθ' ὅσον εἰκοσαετίας ὀλίγοιτο ἐγνώριζον πολὺ ὀλίγας Ἑλληνικάς λέξεις, κατὰ τὴν ἐποχὴν κατὰ τὴν ὁποίαν αὐτοὶ ἐπεσκέφθη τὰ Θυατείρα εἶχον δύο ἀρίστα λειτουργοῦσας Ἑλληνικάς Σχολὰς καὶ ἐν νηπιαγωγεῖον, καὶ ὅτι εἰς αὐτὰς τότε ἐφροῖτον 278 ἄρρενες 144 θήλειαι καὶ 170 νήπια. Παροχαιτῶν ὁ Λαμπάκης μᾶς λέγει, ὅτι ἠσθάνθη ἀνεκφραστον χαρὰν ὅταν μετὰ τινα ἔτη ἐπεσκέφθη αὐτὸν εἰς τὰς Ἀθήνας ἡ ἐπιμελεστάτη Κυθηρία μαθήτρια τῶν Θυατείρων, δεσποινὶς Εὐτυχία Ἀντ. Τσιμέρη, καὶ τῷ ἀπήγγειλεν εἰς ἀπταίστον Ἑλληνικὴν τὸ σχολικὸν ποίημα.

«Εἶμαι Ἑλληνίς, καυχῶμαι
ξεῖρω τὴν καταγωγὴν μου
καὶ ἡ Ἑλληνικὴ ψυχὴ μου
ἐλευθερὰ πάντα εἶμι».

Οἱ Κυθηριοὶ τῶν Θυατείρων εἶχον εἰς τὸν Μητροπολιτικὸν ναὸν τοῦ Ἁγίου Νικολάου τὴν ἱερὰν εἰκόνα τῆς Μυρτιδιωτίσσης, ἣτις εἶναι ἔργον ἀξίον λόγου, ἥτο δὲ τοποθετημένη ἐν ἰδιαίτερῳ προσκυνηταρίῳ καὶ ἐλαττοῦτο παρ' αὐτῶν ὡς προστάτις, μέχρις ὅτου ἡ Τουρκικὴ θεομηγρία κατέστρεψε τὰ πάντα καὶ σήμερον οὐδὲ ἵχνος αὐτῆς Ἑλληνικὸν φαίνεται εἰς τὴν ἁγίαν ἐκείνην Μητρόπολιν.

Ἄλλη πόλις τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, ἣτις συνεκέντρωνε μετὰ τῶν κατοίκων της καὶ πολλοὺς Κυθηρίους, ἦτο ἡ Νέα Ἐφεσος, ὅπου, κατὰ τὸν Λαμπάκη, διέπρεπεν ὡς διδάσκαλος Κυθηρίος τις Δημήτριος τοῦ ὁποίου δισταχῶς τὸ ἐπώνυμον δὲν μᾶς διέσωσε, καὶ περὶ τοῦ ὁποίου ἠσχολήθη μὲ σειρὰν περισπουδαστῶν ἀρθρῶν του ἀπὸ τῆς 19ης Ἰουνίου 1908 καὶ ἐντεῦθεν ἡ ἐν Σμύρνη τότε ἐκδομένη ἐφημερίς «Ἀρμονία». Ὑπῆρχον δὲ καὶ ἄλλαι πόλεις ἐν Μικρασίᾳ αἰτνες πρὸ τοῦ διωγμοῦ συνεκέντρωνον εἰς τὰς ἀγκάλας των καὶ Κυθηρίους, τὰς ὁποίας ὅμως παραλείπομεν νῦν ὡς ἀνή-

κούσας εἰς τὸ παρελθόν, δεδομένου ὅτι σήμερον ἀμφιβάλλομεν ἂν ἔμεινεν ἔστω καὶ εἰς Κυθήριος ὅστις νὰ εὐρίσκειται σήμερον εἰς τὴν ποτὲ ἀκμάσασαν ἐκείνην Γῆν.

Καὶ ἤδη ἄς ἴδωμεν εἰς ποίας ἄλλας Χώρας ἐκτὸς τῆς Μικρασίας μετηνάστευον οἱ Κυθηριοί, πρὶν ἢ ἀποφασίσωσι νὰ μεταβῶσι εἰς τὰς πολὺ, διὰ τότε, ἀπομεμακρυσμένας Νέας Χώρας Ἀμερικὴν καὶ Αὐστράλιαν.

Ἀρχικῶς λοιπόν, ἐκτὸς τῆς Μικρασίας, εὗρον ὡς τόπους μεταναστεύσεως ἅπασαν τὴν Βόρειον Εὐρώπην μὴδ' αὐτῆς τῆς Ρωσσίας ἐξαπορριμένης. Γνωρίζομεν ὅτι πολλοὶ Κυθηριοί εἶναι πρὸ χρόνων ἐγκατεστημένοι εἰς τὴν Γαλίαν, τὴν Ἀγγλίαν, Ρουμανίαν, Ἰταλίαν, Ἰσπανίαν καὶ καθ' ἅπασαν τὴν ἄγαν Ρωσίαν. Μετὰ δὲ τὴν Εὐρώπην ἐστράφησαν πρὸς τὴν Αἴγυπτον ὅπου καὶ σήμερον ἀκόμη εὐρίσκονται ἀρχετὰ χιλιάδες ἐξ αὐτῶν, πολλοὶ τῶν ὁποίων εἶναι καὶ ἀρχετὰ εὐκατάστατοι, χωρὶς νὰ παραλείψωμεν νὰ εἴπωμεν καὶ ὅτι τινὲς ἐξ αὐτῶν εὐηργέτησαν τὴν νῆσον τὸν διὰ τῶν γενναίων κληροδοτημάτων τῶν, ὡς ἐπὶ παραδείγματος ὁ ἐσχάτως ἀποθανὼν καὶ ἅπασαν σχεδὸν τὴν περιουσίαν του εἰς τὴν νῆσον κληροδοτήσας Πατριάρχης.

Μετὰ δὲ τὴν Αἴγυπτον ἐστράφησαν εἰς τὰ Ἀνατολικά παρὰ τῆς Ἀφρικῆς μέχους αὐτοῦ τοῦ ἀνωτορίου τῆς Καλῆς Ἑλλάδος, θὰ ἠνέστην δὲ ν' ἀνελάβωμεν ἄλλος τις Κυθήριος μᾶλλον γνώστης ἀπὸ ἐμῆ, ὅστις νὰ μὲς εἴπῃ, ποιοὶ ἦσαν οἱ πρῶτοι μετανάστες Κυθηριοί τῆς τε Εὐρώπης, Αἴγυπτου καὶ Ἀφρικῆς, καὶ ποία ἡ ἐν γένει αὐτῶν σταδιοδρομία, ποῖαι αἱ προδοὶ αὐτῶν καὶ πᾶν ὅ,τι ἄλλο περὶ αὐτῶν γνωρίζῃ, ὥστε νὰ ἔχωμεν καὶ περὶ ἐκείνων μίαν ἔστω καὶ λίαν σύντομον ἀλλ' ἀληθῆ ἱστορίαν.

Μετὰ τὰς προετοιμασίας λοιπὸν Χώρας, τὸ ἐπιχειρηματικὸν πνεῦμα τῶν Κυθηρίων, δὲν ἐβρόδανε νὰ στραφῇ καὶ εἰς τὸν Νέον Κόσμον, καὶ ἰδοὺ βλέπομεν αὐτοὺς, πρὸ τῶν μέσων τοῦ 19ου αἰῶνος μὲν μεταναστεύοντας εἰς Ἀμερικὴν, ἀπὸ δὲ τῶν μέσων αὐτοῦ εἰς τὴν ἐσχάτην τῆς Γῆς τὴν ἀπομεμακρυσμένην Αὐστράλιαν καὶ τὴν Νέαν Ζηλανδίαν. Καὶ διὰ μὲν τὴν Ἀμερικὴν ἀφίκνυται εἰς τὰς ἠνωμένας Πολιτείας ἐδρεῖν Κυθηριαὶς Ἀδελφότητας ἢ ἄλλον τινα Κυθηρίον φίλον τῆς ἱστορίας νὰ ἐρευνήσῃ ποιοὶ ἦσαν οἱ πρῶτοι ἐκεῖ μεταναστεῦσαντες Κυθηριοί ἐν καιρῷ δὲ νὰ δημοσιεύσῃ τὸ πόρισμα τῶν ἐρευνῶν τῶν, διότι μία τοιαύτη γενικὴ ἐρευνα περὶ τοῦ μεγάλου ἐκείνου καὶ προσδευτικού Κυθηριακοῦ στοιχείου θὰ ἦτο χρησιμωτάτη εἰς τοὺς μέλλοντας νὰ προβῶσι εἰς τὴν συγγραφὴν τῆς Γενικῆς τῶν Κυθηρίων ἱστορίας.

Καὶ ἤδη, προβαίνομεν πλέον εἰς τὴν ἱστορίαν τῶν ἐν Αὐστράλιᾳ Κυθηρίων, σπουδαιότητος καὶ χρησίμου ὅχι μόνον εἰς τοὺς Κυθηρίους, ἀλλὰ καὶ εἰς τοὺς

συγγραφεῖς τῆς γενικῆς τῶν ἐν Αὐστράλιᾳ Ἑλλήνων ἱστορίας, δεδομένου ὅτι ὁ πρῶτος Ἑλλήν ὅστις μετηνάστευσεν εἰς αὐτὴν ἦτο Κυθήριος.

Καθὰ λοιπὸν μὲς βεβαίωνομεν γέροντες τινες Ἑλληνες, ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης διαρκῶς διαμένοντες εἰς τὸ Σίδνεϋ, ὁ πρῶτος Ἑλλήν ὅστις, χωρὶς νὰ ὑπολογίσῃ τοὺς κινδύνους οὓς θὰ συνῆντα εἰς ἓνα τόσον μακρὸν ταξίδιον, συνέλαβε τὴν ὄντως τοιμηρὰν διὰ τὴν τότε ἐποχὴν ἰδέαν νὰ ταξειδέσῃ μέχοι τῆς Αὐστραλίας, διὰ τὴν ὁποίαν καὶ αὐτὴ ἀκόμη ἡ συγκοινωνία ἦτο ἀραιωτάτη καὶ δύσκολος, ἦτο ὁ μέχοι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἐν Σμύρῃ ἐγκατεστημένος ἀειμνήστos Χαράλαμπος Κρίθαρης.

Ὁ Χαράλαμπος Κρίθαρης, διαμείνας ἐπὶ τινα ἔτη εἰς Σμύρνην καὶ μὴ εὐρίσκων, φράνεται, εὖρὸν σταδίων βίον, ἀπεφάσισε νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν Ἰωνίαν καὶ νὰ μεταβῇ εἰς Αὐστράλιαν ὅπου προσεδόκα καλλίτερον καὶ εὐτυχέστερον μέλλον. Οὕτω λοιπόν, μετὰ ἓνα μακροχρόνιον καὶ λίαν περιπετειῶδες ταξίδιον, ἔφθασε διὰ τινος ἰστιοφόρου εἰς τὴν Πέρθην τῆς Δυτικῆς Αὐστραλίας κατὰ τὸ ἔτος 1854.

Ἀποβιβασθεὶς ὁ ἀειμνήστos Κρίθαρης εἰς τὸν πρῶτον ἐκείνον σταθμὸν τῆς ἠπειρωτικῆς Αὐστραλίας, εἰς τὸν ὁποῖον καὶ αὐτοὶ ἀκόμη οἱ Ἀγγλοὶ ἦσαν πολλοὶ ὀλίγοι, δὲν ἔμεινεν εὐχαριστημένος ἀπὸ αὐτῶν, διὰ τοῦτο δὲ καὶ δὲν ἐβρόδανε νὰ ἐγκαταλείψῃ καὶ τὸ μέρος ἐκεῖνο καὶ νὰ στραφῇ πρὸς Ἀνατολὰς. Μετὰ παρέρωσιν λοιπὸν χρονικοῦ τινος διαστήματος ἀπὸ τῆς εἰς Πέρθην ἀποβίβασεως τοῦ ἐγκαταλείψας καὶ ταύτην, ἤρριψε νέον ταξίδιον καὶ μετὰ παρέρωσιν ἐβδομηθῶν τινῶν ἔφθασε εἰς Σίδνεϋ ὅπου κατὰ τὰς πληροφορίες τὰς ὁποίας εἶχεν ἀνεναντιώνοντο οἱ πλείστοι τῶν Ἀγγλῶν καὶ λοιπῶν ἐξ Εὐρώπης μεταναστῶν.

Οὕτω λοιπὸν ὁ τοιμηρὸς ἐκεῖνος Κυθήριος, ὁ ἀειμνήστos Χαράλαμπος Κρίθαρης, χωρὶς νὰ γνωρίζῃ ἔστω καὶ μίαν λέξιν Ἀγγλικήν, μετὰ τὰς αἰσθητικὰς ἐφθασεν εἰς τὸ Σίδνεϋ, τὴν πόλιν ἐκείνην ἣτις ἔμελλεν κατόπιν ἐξ αὐτοῦ νὰ συγκεντρώσῃ τοὺς Κυθηρίους καὶ λοιποὺς μετανάστες Ἑλλήνων, σήμερον δ' εἰς αὐτὴν μετὰ τῶν περιχάρων τῆς νὰ διαμένωσιν οἱ ἡμῖς τῶν ἐν τῇ Ὠκεανίᾳ Ἑλλήνων μεταναστῶν.

Μόλις ἀπεβίβασθαι εἰς Σίδνεϋ ὁ Χαράλαμπος Κρίθαρης, ὡς ἦτο ἐπόμενον περιήλθεν τὴν πόλιν πρὸς ἀναζήτησιν ἐργασίας, πλὴν ὡς ἀμέσως ἀντελήφθη τοῦτο δὲν ἦτο εὐκόλουν διότι ὡς εἴπωμεν δὲν ἐγνώριζεν Ἀγγλικά. Ἀλλὰ καὶ εἰς τοῦτο δὲν ἀπηλπίσθη. Ἀφοῦ δὲν κατόρθωσε νὰ προσληφθῇ ὡς ὑπάλληλος εἰς ἐμπορικὸν τι καταστήμα, μετέβη εἰς τὴν προκυμαίαν καὶ ἐπιδόθη εἰς τὸ βαρὺ τοῦ φορτωτοῦ καὶ ἐκφορτωτοῦ τῶν πλοίων ἐπάγγελμα, μὲ τὸν, ὅπως δῆποτε ἱκανοποιητικὸν διὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην μισθόν, τῶν τριῶν λιρῶν Ἀγγλικῶν κατὰ μῆνα.

Ἀφοῦ δὲ ὀριστικῶς πλέον ἀπεφάσισε νὰ ἐγκατασταθῇ ἐκεῖ, ἐσκέφθη τοὺς ἐν Κυθήροις συγγενεῖς του καὶ ἠθέλησε ἂν ἦτο δυνατόν νὰ προσλάβῃ τινὰς ἐξ αὐτῶν, τὸ μὲν ἵνα καὶ ἐκεῖνοι εὖρωσι ποῖαν τινα ἐργασίαν καλλιτέραν βεβαίως ἀπὸ ἐκείνην ἣν ἐξῆσκον εἰς Κυθήρα, τὸ δὲ ἵνα μὴ εἶναι μόνος Κυθήριος καὶ Ἑλλήν εἰς τὴν ἀπομεμακρυσμένην ἀλλὰ καὶ προσδοφύρον, ὡς προσέβλεπεν, ἐκείνην Γῆν. Ἐγραψε λοιπὸν ἀμέσως εἰς τὸν ἐν Κυθήροις διαμένοντα ἀναφίον του Ἐμμανουὴλ Κρίθαρην, ἐκεῖνος δὲ μόλις ἔλαβε τὴν πρόσκλησιν τοῦ θείου του, ἀνεχώρησεν ἐκ Κυθήρων καὶ δι' ἰστιοφόρον πάλιν καὶ μὲ τὰς ἰδίας μὲ τὸ θείον του περιπετείας ἐφθασεν εἰς Σίδνεϋ, ὅπου καὶ ἀρχικῶς, ἠκολούθησε τὸ αὐτὸ μὲ ἐκεῖνον ἐπάγγελμα. Καὶ οὕτω ἡ πρώτη ἐκείνη διὰς, μέχοι τοῦ 1860 ἦτο τὸ ὅλον Ἑλληνικὸν στοιχεῖον τῆς Αὐστραλίας.

Μετὰ 23 ὁλόκληρα ἔτη, ἦτοι κατὰ τὸ ἔτος 1877, ὁ ἴδιος Χαράλαμπος Κρίθαρης, ἐκάλεσεν τὸν εἰς Σμύρνην ἐργαζόμενον ἕτερον ἀναφίον του Ἀθανάσιον Κοιμηρόν, ὅστις κατόπιν ἐγένετο καὶ ἡ κυρίως ἀφορμὴ τῆς ἀθροῦς προσελεύσεως τῶν Κυθηρίων εἰς τὴν Αὐστράλιαν. Τέταρτος Κυθήριος μετὰ τὸν Ἀθανάσιον Κοιμηρόν ἦλθεν ὁ ἐκ Μυλοποταμίου τῶν Κυθηρίων καταγόμενος Ἰωάννης Στρατηγός, οἱ τέσσαρες δ' ἐκεῖνοι ἐγένοντο ἡ προπομπὴς οὕτως εἶπεν τῶν πολυπληθῶν Κυθηρίων τοῖς σήμερον.

Ἐκ τῶν τεσσάρων τούτων Κυθηρίων οἵτινες πρῶτοι ὡς εἴπωμεν ἀφίχθησαν εἰς τὴν Αὐστράλιαν, μᾶλλον δευτερεύοντες ἐκείνῃ ὁ Ἀθανάσιος Κοιμηρός, ὅστις μὴ ἀνεχόμενος τὸ βαρὺ καὶ ἀσήμερον τοῦ φορτωτοῦ καὶ ἐκφορτωτοῦ ἐπάγγελμα, μόλις ἀπέκτησε χορηγικὸν τι ποσὸν καὶ ἀρχὰς τινὰς τῆς Ἀγγλικῆς γλώσσης, προσέβη εἰς τὴν ἀγορὰν καταστήματος τινος, ἰχθυοπωλείου μὲθ' ἐστιατορίου, εἰς τὴν ὁδὸν Ὀξφόρδης τοῦ Σίδνεϋ, εἰς αὐτὸ δὲ συμπροελάβη καὶ τοὺς λοιποὺς τρεῖς συμπατριώτας του ὡς ὑπάλληλους, αὐτὸ δὲ ἦτο καὶ ἡ πρώτη Ἑλληνικὴ ἐπιχείρησις καθ' ἅπασαν τὴν Ὠκεανίαν.

Ἀλλὰ μετὰ τὸ 1870 δὲν ἦτο βεβαίως δυνατόν νὰ εἶναι οἱ Κυθηριοὶ οἱ μόνοι Ἑλληνες τῆς Αὐστραλίας. Εἶχον ἀρχίσῃ πλέον νὰ ἐρχοῦνται ἐκεῖ καὶ ἄλλοι Ἑλληνες ἐξ ἄλλων μερῶν τῆς Ἑλλάδος καταγόμενοι, καὶ οἵτινες ἤρχοντο ἐκεῖ ἀπ' εὐθείας ἐξ Ἑλλάδος, εἴτε ἐξ ἄλλων μερῶν τοῦ ἐξωτερικοῦ, ὅπως τὸν Χαράλαμπον Κρίθαρην ὅστις μετέβη ἐκεῖ ἐκ τῆς Σμύρνης. Ἴνα λοιπὸν ἀκολουθήσωμεν τὴν κανονικὴν δια τοὺς Κυθηρίους σειράν, εἶναι ἀνάγκη νὰ ἀναφέρωμεν ἓνα ἐξ αὐτῶν τῶν ἐκ Καλαμῶν καταγόμενων ἀειμνήστων Σταύρου Βιζέντζου, διότι οὗτος ὑπῆρξεν ἡ ἀφορμὴ τῆς εἰς Αὐστράλιαν μεταναστεύσεως τοῦ πέμπτου Κυθηρίου τοῦ ἀειμνήστου Ἰωάννου Κοιμηροῦ, ἀδελφοῦ τοῦ προσηρθέντος Α. Κοιμηροῦ.
(Συνέχεια εἰς τὸ προσεχές)
ΚΟΣΜΑΣ ΙΑΚ ΚΑΣΙΜΑΤΗΣ

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΕΣ ΣΕΛΙΔΕΣ

ΠΕΖΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ

ΨΕΥΤΙΚΕΣ ΚΑΡΔΙΕΣ

...Διψάτε γιὰ ἀληθινὴ ἀγάπη, διψάτε νὰ θρῆτε 'κεῖνο πού θὰ σᾶς κάνει νὰ νοιώσετε τὴν ψυχὴ σας ν' ἀνατριχιάξῃ ἀπὸ συγκίνησι, ἀπὸ οὐράνια ἀγαλλίασι!!!... Μιλᾶτε μὲ περιφρόνησι γιὰ τὸν κόσμον τῆς ὕλης πού σᾶς... ἀρῆσε παρκακωνισμένες!!

...Ψεύτικες καρδιές, πόσο ὑποκριτικά, πόσο κενὰ ἀντηχεῖτε μὲ τὸ ξεθωριασμένο σας ἦχο μέσα στίς καρδιές πού πραγματικά ξέρουν ν' ἀγκαποῦν, πού διψᾶνε πραγματικά γιὰ μιὰ ἄλλη ὁμορφὴ ζωή...

...Διαδρίαντε τὸ δρόμο τῆς ζωῆς σας ἔτσι ὁμορφοντυμένες μὲ τὸ φόρεμα τῆς ψευτιάς γιὰ νὰ θαμπώσετε μὲ τὴν τεχνητὴ σας ὁμορφιά, νὰ σύρετε κοντὰ σας στὸν ἀγκαθόσπαστο δρόμο σας ψυχές πού προσμένουν ἐκεῖνο πού θὰ ἀλλάξῃ τὸ ρόθιό τῆς ζωῆς τους, ψυχές πού προσμένουν τὴν ἀνείπωτὴ εὐτυχία... Λέτε καὶ σεῖς πῶς δρεθήκατε καταδικασμένες ἀπὸ μοῖρα κακή, στὸν κόσμο τῆς ὕλης νὰ ὑποφέρετε... τὴ μοναξιά, ἀποδιωγμένες, χωρὶς συμπόνια, χωρὶς νὰ μπορέσητε νὰ θρῆτε ἐκεῖνο πού θὰ σᾶς κάνει εὐτυχισμένες... Λέτε πῶς ἀναζητᾶτε ἀκούραστα μέσα στὸ σῆλο τῆς κοινωνίας, τὴ ζωὴ τῶν ἰδανικῶν, μὰ παντοῦ βρίσκετε τὴν ἀπόγνωσι, γιὰτὶ αὐτὸ πού ζητᾶτε εἶναι τόσο σπάνιο!!!...

...Μικρὲς ψυχές, ψυχές πού χάσατε μέσα στὴν τύρβη τοῦ κόσμου τὸν πραγματικό προσορισμό σας (ποῖος ξέρει γιὰτὶ!), ψυχές πού ἡ μόνη σας χαρὰ εἶναι νὰ ζήτε μὲ τίς ψεύτικες ἀπολαύσεις, πετώντας μακριὰ τὰ μεγάλα αἰσθήματα, ὅσον κι' ἂν θέλετε νὰ κρυφτήτε, τὰ λόγια σας εἶναι γεμάτα ἀπὸ ὑποκρισία, εἶναι γεμάτα ἀπὸ ψευτιά...

...Λέτε πῶς δὲν βρίσκετε ἐκεῖνο πού θὰ σᾶς γεμίσῃ τὴ ζωὴ ἀπὸ ὁμορφὰ λουλούδια, κι' ἐνῶ περνᾶτε, τὸ βλέμμα σας πᾶει ἄλλου μακριὰ... ποῖος ξέρει... βλέπετε τὰ διαμάντια πού γύρω σας σκορπιούνται, μὰ δὲν σᾶς συγκινοῦν, γιὰτὶ δὲν μπορεῖτε νὰ ἐκτιμῆσετε, δὲν μπορεῖτε νὰ νοιώσετε τὴ μεγάλη τους ἀξία, δὲν μπορεῖτε, γιὰτὶ εἰστε στερημένες ἀλλοίμονο, ἀπὸ τὴ δύναμη ἐκείνῃ πού θὰ σᾶς δώσῃ τὸ θάρρος νὰ ρίξετε βλέμμα περιφρονήσεως στὸν κόσμο τῆς ψεύτικης γοητείας!...

...Κάτω ἀπὸ τὸ ὁμορφο φόρεμα πού φοράτε κρύβεται ἕνας ὄγκος πού μέσα του βαστάει ψυχὴ κενή, ψυχὴ πού ἔχει χάσει τὰ ἰδανικά της... Κάτω ἀπ' τὴ μάσκα πού

φοράτε κρύβεται ἡ πραγματικὴ σας ὄψις, πού προσπαθεῖτε νὰ τὴν κρύψετε...

...Δυστυχισμένες ἀλήθειες, ὑπάρξετε, πού μέσα στὴν παραξάλῃ τῆς ὕλης, χάσατε τὸν ὑψηλό σας προσορισμό, δὲν ἔχετε τὴ δύναμη νὰ δείξετε τὸν ἐαυτό σας, δὲν ἔχετε τὴ δύναμη νὰ λύσετε τὸν ἐαυτό σας ἀπὸ τὰ δεσμά τῆς ὕλης πού ἴσως θεληματικά δεχτήκατε...

Μὰ ὅσον κι' ἂν θέλετε νὰ κρυφτήτε, ὅσον κι' ἂν θέλετε νὰ θαμπώσετε γύρω σας μὲ τὰ ψεύτικα πετράδια τῆς ψυχῆς σας, σᾶς βλέπουν ἐκεῖνοι πούχουν τὴ δύναμη, τί πραγματικά κρύβετε. Κάτω ἀπὸ τὸν πόθο σας πού διαλαλεῖτε μὲ... δουρκομένα μάτια, κρύβετε τὴν πραγματικὴ ἀλήθειαν, κρύβετε τὴ γόνιμα τῆς ψυχῆς σας... Ἀλλὰ πόσο ἄτεχνα...

Εἰσθε καταδικασμένες νὰ σθῆσετε ἄδοξα μέσα στὸ πλαίσιο τῆς ὑποκρισίας καὶ τῆς ψευτιάς. Εἰσθε ψεύτικα πετράδια πού στὸ πέρασμα τοῦ χρόνου ἡ λάμψη σας θὰ ξεθωριάσῃ, θὰ σθῶσι τελειωτικά.

14)11)32.

ΝΙΟΒΗ Τ.

ΑΠΟ ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΟΥ ΠΟΝΟΥ

Ω ΜΠΗΤΕ!!...

Μὴ μοῦ ζητήσετε, δὲ θὰ οἶς ποῦ,

γιὰτὶ ο' αὐτὴ τὴν ἐρημιὰ γρονάω...

μονάχος..., σὺν τὸ φάντασμα...

πού ὅλο τὸ εἶναι του κινεῖ κι' ἀνεβοκατιβάζει...

λὲς μὲ τὸν ἄνεμο αὐτὸ μπεῖ...

ο ο

Οὐτε..., οὔτε γιὰτὶ γρονάω μιὰ γωνιά στὴ γῆ

τὸ ποτεμένο μου κορμὶ νὰ γείρω,

κι' ἕνα γανούρισμα στεγνὸ νὰ ποῦ,

τραγοῦδι στὴ βομβὴ ψυχῆ μου...

—«γυναίκα»ς ἦταν τὰ φίλά, καὶ ἡ καρδιά..., κι'

[αὐτὴ γυναικία!...

ο ο

Καὶ γιὰτ' ἀλόφρε, μὴ μοῦ ζητήσετε, δὲ θὰ οἶς ποῦ,

ἀλόφρε γιὰτ' εἶναι θολὴ ἡ ματιά μου...

Εἶναι φρικτὸ καὶ τραγικὸ πολὺ, δὲ λήγεται,

μὴ μὲ ρωτᾶτε, ἀφήστε με παιδιά,

στὴν ἐρημιὰ μ' ἀφήστε με σὰς λίγος

καὶ μπήτε, ὦ μπήτε εἰς τὴν πόλιν τοῦ σερμοῦ!!!...

Ἰανουάριος 1933.

ΜΥΡΣΙΝΗ ΛΟΓΓΕΡ

ΠΕΖΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ

Μέσα στὸ θόρυβο τῆς ἀγωνίας τῆς ζωῆς, ξεχωρίζει ὁ ἦχος τῶν παλμῶν καθὲς καρδιάς, γιὰτὶ ἄλλη πονεῖ καί, ἄλλη γελαίει...

Μέσ' τὴ σιωπὴ τῆς νύχτας ὁρεῖ ἀδιάκοπα τὸ αἷμα τῶν πληγωμένων καρδιῶν... καὶ εἶνε τόσο θεομὸ τὸ αἷμα αὐτό, πού χροματίζει τὴ σιωπὴ τῆς ἀτέλειωτης νύχτας...

Βρίσκονται ἀγνὲς ψυχές πολὺ σκληρὰ δοκιμασμένες, μὰ... κρύβουν προσεχτικά τὴν πληγὴν τους ἀπὸ καὶ ἀδιάκοπα βλέμμα, γιὰτὶ ὁ πραγματικὸς πόνος, ὁ βαθὺς καὶ ἀληθινὸς συνήθως σιωπᾷ καὶ μένει βοῦβὰ θρονασμένος στὰ τοῖσβαθα τοῦ... Εἶναι τους!!

Μὰ πόσο μεγάλη λυγρεῖ νὰ εἶνε μιὰ καρδιά, γιὰ νὰ κρύφῃ μέσα της ὅλη τὴν μελαγχολία τῆς ζωῆς;

* Ἀλεξάνδρεια 1-1-1933.

ΑΣΤΡΟ ΤΗΣ ΞΕΝΗΤΕΙΑΣ

ΚΙ' ἈΝ ΣΟΥΠΑ

Κι' ἂν σοῦπα πῶς δὲν ἀρροικῶ γινεῖται ἀπὸ λαμπρὸν ὁμορφιὰν ἐρωτικὰν σὺν σιγῇ μου γιὰ σὺν γλυκεῖά μου δὲν ἐμπόδισα νὰ ἀνίσω τὸν καρμὸ σὺν εἶδα τὰ ματιά σου σὺν κλάμμα βοττηγμένα.

ο ο

Κι' ἂν εἶδεχα πῶς ξέχουσι κι' ἑλπιῶ να ποῦ ὁμορφιὰς ἐπιδομένη πῶς θὲ ν' ἀκούσω πάλι ἕνα τραγοῦδι ποῦπαιρ τὸ ποῖτο δαίμονι μὲ τὸν καρμὸν τὸ οὐκὸ σὺν ἐρωτικὸν ἄστρον.

ο ο

Κι' ἂν ἀνέστης τὸν πόνο μου τὴ χροσινὴ βροχὰ μέσα ἀπὸ τὰ μάτια μου δὲν βρῆχ' οὐτ' ἕνα δάκρυ ὁμῶς μοῦ πόνε' ἡ ψυχὴ καὶ μάτω' ἡ καρδιά μόλις Νύκτῃ ἐστειρεται σὺν σκακιῶν τὴν ὄσση.

ο ο

Κι' ἂν σοῦπα χθες πῶς γρονάω ἡ ἐρωτοφοιλή κα' ἀπὸ τὸ κοῦ μου σβῆσανε ὅλα τὰ ἀσπασμένα. Ὅμως ἀλόφρε θὲ νὰ ρῖθω σὺν πλάνα σου ἀγκαλιὰ γιὰ νὰ γεμίσω μὲ φίλὰ τὰ μάτια τὰ κλαμένα.

ΚΩΝ. ΚΟΥΚΛΗΣ

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ

ΤΑ ΟΡΚΩΤΑ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑ ΩΣ ΙΣΧΥΟΥΣΙ ΠΑΡ' ΗΜΙΝ

Υπό ΔΙΟΝ. ΠΕΤΡΟΧΕΙΛΟΥ (Δικηγόρου)

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Πολλάκις ὁ τακτικὸς δικαστὴς ἐκ τῆς υπερβολικῆς γνώσεως τῶν ἐκ τῆς διζωγραφίας ἀπόψεων καὶ τῶν κατ' ἀντίθεσιν πρὸς ταύτην ἐκ τῆς ἀκροαματικῆς διαδικασίας προκυπτόντων στοιχείων πάσχει τοιαύτην σύγχυσιν, ὥστε τῷ εἶνε δυσχερὲς νὰ κρίνῃ μετὰ διανυγίας περὶ τῆς ἐνοχῆς τοῦ κατηγορουμένου. Συμβαίνει δηλαδὴ ἐνίοτε καὶ εἰς τοὺς ἐξ ἐπαγγέλματος δικαστὰς, ὡς ἀναφέρει ὁ ἰταλὸς νομομαθὴς Altavilla, ὅτι καὶ εἰς τοὺς ζωγράφους, οἵτινες μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν μιᾶς εἰκόνης καταλήγουσιν εἰς τὸ νὰ μὴ ἀντιλαμβάνονται τὴν προσμοιότητα αὐτῆς πρὸς τὸ εἰκονιζόμενον καὶ ζητοῦσι τὴν γνώμην τρίτων. Ὁ ἔνορκος ὁμοῦ λαμβάνων γνώσιν τῶν ἀποδείξεων τὸ πρῶτον ὅπως αὐτὰ ἐκτυλίσσονται ἐπ' ἀκροατηρίου ἔχει τὸ πλεονέκτημα νὰ φθάσῃ εἰς τὴν ἐπ' ἀκροατηρίου διαδικασίαν ἀπηλλαγμένος ἀπὸ πάσης ἐκ τῶν προτέρων, ἐπὶ τῇ βάσει τῆς διζωγραφίας, ἐσχηματισμένης γνώμης, ἢ ὅποια κατὰ κανόνα δὲν εἶναι ἄλλο τὶ εἰ μὴ ἡ περὶ τῆς ὑποθέσεως προσωπικὴ κρίσις καὶ ἀντίληψις τοῦ ἀνακριτοῦ, ἥτις δὲν συνιστᾷ τὸ ἅπαντον τῆς ποινικῆς δίκης.

Πάντων τῶν μειονεκτημάτων τούτων, τῶν μὴ ἐξυπηρετούντων τὴν ἀπόλυτον ἰδέαν τῆς δικαιοσύνης, εἶναι ἀπηλλαγμένος ὁ ἐνόρκος, ὅστις ἐπὶ πλεον, τὸ κοινωνικὸν αἰσθητήριον ἔχει περισσότερον ἀνεπτυγμένον, ἢ κοινωνικὴν τοῦ πείρα ἀρκούντως προηγμένη, ἐφόδια ἱκανὰ διὰ τὴν μόρφωσιν ὁρθῆς δικαστικῆς συνειδήσεως ἐν τῇ λειτουργίᾳ τοῦ ἀξιωματοῦ τούτου. Αἱ κοινωνικαὶ προλήψεις αἵτινες δημιουργοῦσι περὶ τὸν δικαστὴν ἓνα στενὸν κοινωνικὸν περιβάλλον ἐν τῷ ὁποίῳ τὸν ἀναγκάζουν νὰ ἀναστρέφεται καὶ ἐκ τοῦ ὁποίου πολλάκις ἀδυνατεῖ νὰ ἀντιληφθῇ τὰ ἐν τῇ κοινωνίᾳ συμβαίνοντα ὑπὸ τὴν ἀληθῆ αὐτῶν ὄψιν, ἀφήνουσιν ἐλεύθερον καὶ ἀνεπηρέαστον τὸν ὁρκωτὸν δικαστὴν, ὅστις παλαίει, συναλλάσσεται καὶ ἀναστρέφεται μὲ ὅλας τὰς κοινωνικὰς ομάδας καὶ στρώματα, ἀντιλαμβάνεται τὰ περὶ αὐτῶν πραγματικώτερον, ἅπτεται τῆς ζω-

ῆς δραστηριώτερον καὶ ἀποκτᾷ πείραν περισσοτέραν τῶν περὶ αὐτὸν συμβαινόντων.

Ταῦτα πάντα, τὰ ὁποῖα εἶναι βαθέως ἐρριζωμένα εἰς τὴν συνείδησιν τῆς κοινωνίας, κατέστησαν ἐκ τῆς μακροχρονίου ἐφαρμογῆς τὸν ἐνόρκον, τὸν φυσικὸν δικαστὴν τοῦ ἐγκληματίου, ἐνδεχόμενον νὰ κρίνῃ τὸν χαρακτῆρα, τὰς ἀδυναμίας, τὰ ἐνστικτα καὶ πάθη τούτου καλλίτερον τοῦ τακτικοῦ δικαστοῦ. Ὅταν δὲ περατουμένης τῆς ἀποδεικτικῆς διαδικασίας ὁ ἐγκληματίας παραδίδεται εἰς τοὺς ἐνόρκους ἵνα κρίνωσιν τοῦτον, ὑπάσχει ἡ βεβαιότης ὅτι ἡ ἐτυμηγορία τούτων θὰ ἱκανοποιήσῃ τὸ αἶσθημα τοῦ δικαίου καὶ τὴν κοινὴν συνείδησιν.

Εἶναι ἀναμφισβήτητον ὅτι ἡ τοιαύτη σύνθεσις τῶν ὁρκωτῶν δικαστηρίων ἀπέδωσε μέχρι σήμερον ἄριστα ἀποτελέσματα. Αἱ ἐτυμηγορίαι τῶν ἐνόρκων ἱκανοποίησαν μέχρι τοῦδε τὸ δημόσιον αἶσθημα καὶ τὴν τοῦ δικαίου συνείδησιν.

Ἐλέγχθη ὅτι αἱ ἀποφάσεις τῶν ὁρκωτῶν δικαστηρίων εἰς τινὰς ὑποθέσεις δὲν ὑπῆρξαν ἀλάθητοι. Ἐνδεχόμενον τοῦτο νὰ εἶναι ἀληθές. Ἀλλὰ μήπως καὶ αἱ τῶν τακτικῶν Δικαστῶν ἀποφάσεις ἠλέγχθησαν πάντοτε ἀλάνθαστοι; Ἄς μᾶς ἐπιτραπῇ νὰ ἔχωμεν τὴν γνώμην ὅτι καίτοι αἱ ἐτυμηγορίαι τῶν ἐνόρκων ὑφίστανται πολλάκις τὴν βάσανον τῆς κοινῆς γνώμης αὐστηρότερον τῶν ἀποφάσεων τῶν τακτικῶν δικαστηρίων λόγω τοῦ ἐνδιαφέροντος ὅπερ εἶναι τούτων προκαλοῦσιν, ἐν τούτοις δέον νὰ λεχθῇ πρὸς τιμὴν τοῦ θεσμοῦ τούτου ὅτι ἀνθίστανται σθεναρῶς εἰς ταύτην, μόνον δὲ ἐπιείκειά τις δικαιολογημένη ἐκ τῶν ἀνθρωπιστικῶν αἰσθημάτων ἡδύνατο νὰ τοῖς ἀποδοθῇ ἀντὶ τῆς ἐνίοτε ἀκρίβειας καὶ ἀτέγκτου αὐστηρότητος τῶν ἀποφάσεων τῶν τακτικῶν δικαστῶν, ἥτις ἀντιβαίνει εἰς τὸν νομικὸν κανόνα «*Summum jus summa injuria*» καὶ ἀνατρέπει τὸ νομικὸν ἀξίωμα «*κάλλιον νὰ ἀθροωθῶσιν χίλιοι ἐνοχοὶ παρὰ νὰ καταδικασθῇ εἰς ἀθῶος*».

Πλείστα ὅθεν πλεονεκτήματα ἐμφανίζει τὸ σύστημα τῶν ὁρκωτῶν Δικαστηρίων ἔναντι τοῦ συστήματος τῶν τακτι-

κῶν τοιούτων, δι' ὅπερ καὶ ὑπὲρ τούτου εἶναι κεκηρυγμένον τὸ πλεῖστον τῆς Ἑλληνικῆς κοινωνίας καὶ οἱ διαπρεπέστεροι τῶν παρ' ἡμῖν νομικῶν καὶ κοινωνιολόγων ὡς ἀπέδειξεν ἡ ἐσχάτως ἐν τῷ ἡμερησίῳ τύπῳ προκληθεῖσα συζήτησις.

(Συνέχεια εἰς τὸ προσεχές)

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΠΡΟΣ

ΤΗΝ ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΝ

Ἐν Πειραιεὶ τῇ 23 Μαρτίου 1933

Κύριε Διευθυντά,

Εἰς τὸ τεῦχος τοῦ «Κυθηραϊκοῦ Κήρυκος» τῆς 7ης Μαρτίου ἐ. ἔ. καὶ ἐν τῇ περιγραφῇ τῆς διεξαγωγῆς τῶν τελευταίων ἐκλογῶν ἐν Κυθήροις ἀναγράφετε μεταξὺ ἄλλων καί, ὅτι «οἱ ἐκ τοῦ Καραβᾶ, Ἀρωνιαδίκων Μυτᾶτων, Μυλοποτάμου καὶ Φρασιῶν ψηφοφόροι μετέβησαν ἐν σώματι εἰς τὰ ἐκλογικὰ τμήματα κρατοῦντες σημαίας καὶ λάβαρα μὲ εἰκόνας τοῦ κ. Βενιζέλου ζητωκραυγάζοντες ὑπὲρ τοῦ κ. Τσιτισίλια». Καὶ ἐὰν εἶνε ἀληθὲς τοῦτο ἢ ὅχι διὰ τοὺς ἐκ τῶν λοιπῶν ἀνωτέρω ἀναφερομένων χωρίων ἐκλογεῖς δὲν γνωρίζω, ἐκεῖνο ὅμως τὸ ὅποῖον γνωρίζω ἐξ ἰδίας ἀντιλήψεως εἶνε, ὅτι δὲν εἶνε ἀληθές, ὅτι οἱ ἐκ τοῦ χωρίου Μυτᾶτα μετέβησαν νὰ ψηφίσωσι μετὰ σημαίων, λαβάρων καὶ εἰκόνων τοῦ κ. Βενιζέλου οὔτε ζητωκραυγάζοντες ὑπὲρ τοῦ κ. Τσιτισίλια, διότι κατόπιν κοινῆς συνεννοήσεως τῶν κατοίκων Μυτᾶτων καὶ ἐξ ἀφορμῆς τῶν ἀτόπων ἐπεισοδίων τὰ ὁποῖα προσεκλήθησαν ὑπὸ ὁπαδῶν τοῦ κ. Τσιτισίλια εἰς τι καφενεῖον τοῦ χωρίου τὴν ἐσπέραν τῆς 2ας Μαρτίου, μετέβημεν ἀπλῶς ἐν σώματι καὶ ἀσχετῶς πολιτικῶν φρονημάτων πρὸς ψηφοφορίαν χωρὶς καμμίαν σημαίαν καὶ χωρὶς ζητωκραυγὰς ὑπὲρ οὐδενὸς ὑποψηφίου. Τὴν ἀποκατάστασιν ταύτης τῆς ἀληθείας θὰ μὲ ὑποχρεώσετε πολὺ ἐὰν ἠθέλατε δημοσιεύσει.

Μετὰ τῆς προσηκούσης ὑπολήψεως

ΙΩΑΝ. Δ. ΠΡΩΤΟΨΑΛΤΗΣ

Βαπτίσματα

Τὴν τελευταίαν ἐβδομάδα τῶν ἀπόκρουσιν ὁ κ. Μιχαὴλ Ι. Μεγαλοοικονόμος ἀνεδέξατο ἐκ τῆς κολυμβήθρας, ἐν Καραβᾷ, τὸ ἀγοράκι τοῦ κ. Χαράλ. Κρίθαρ, ὀνομάσας αὐτὸ «Ἐμμανουήλ».

ΠΙΝΕΛΙΕΣ ΑΠΟ ΤΟ ΝΗΣΙ

ΑΔΕΙΕΣ ΧΩΡΙΣ ΧΙΟΝΙΑ

ΤΗΣ ΔΙΚΗΓΟΡΟΥ Κ. ΕΛΕΝΗΣ Γ. ΚΑΡΥΔΗ

Βλέπεις τὸ φρυδι καὶ τὸ χαίρεσαι, σὲ τραβᾷ σὲ θέλγει τὸ ἀπρόσιτό του καὶ ἀ-
θελά σου κάνεις τὸν... ἀλπινιστή!

Σκαρφαλώνεις τὴν πλαγιά ἀπὸ παρ-
θένα μονοπάτια καὶ θέλεις νὰ φθάσης
κεῖ πάνω, στὴ δημοσιά, πὺν γαρνίρει,
μὲ μιὰ χαρούμενη τεθλασμένη, τὴ μέση
τοῦ φρυδιοῦ.

Γιὰ κάμποσο ἀψηφᾷς τὴν ὀργιώδη
βλάστησι τῶν ἀγκαθιῶν ἀπὸ τρομεροῦς
ἀσπαλάθους, πλοκαμωτοῦς ἀκρόβατους
καὶ θυσανωτὲς ἀστιβῆς (μὴ σωστή
ζουγκλα ἐν μικρογραφίᾳ) καὶ φθάνεις
κάπου κεῖ ψηλά, ἀπ' ὅπου βλέπεις τὸν
...κάτω κόσμον, οὔτε λίγο, οὔτε πολὺ,
σᾶν κουνούπι.

Καὶ κεῖ, σιόπ!

Τὸ τεῖχος τῶν ἀσπαλάθων—δένδρων
ὡς τὸ μπόϊ σου—εἶνε ἀδιαπέραστο.

Ὡ, οἱ ἀσπαλάθοι μὲ τὴν ἀκτιγωτὴ
σκληροτητά τους, εἶνε οἱ ἀκοίμητοι
φρουροὶ τῆς παρθενίας τοῦ φρυδιοῦ, καὶ
ὅταν βορῆς χωρὶς βατοκόπι ἢ κασιμᾷ
σ' ἓνα «πόρο», πὺν τὸν φυλᾷνε ἀσπα-
λάθοι, τότε καταλαβαίνεις τί θὰ πῇ ἐκ-
δίχῃσι ἀγκαθιοῦ!

Διάβολε, ἀπέχεις ἓνα δυὸ μέτρα ἀπὸ
τῆ δημοσιά, ἐρωτοτροπεῖς μαζί της:

— «Σὲ φθάνω, δὲ σὲ φθάνω», καὶ ἔξα-
φνα κάνεις ἄλλ! γιατί ἔτσι τὸ θέλει
ἓνα ἀγκάθι...

Ἐπὶ τέλους κάνεις τὴν ἀνάγκη φιλο-

τιμία, πέρνεις τὰ πίσω μπρός, κάνεις ὑ-
ποχωρήσεις ἐπὶ ὑποχωρήσεων καὶ βροί-
σκεῖς διέξοδο ὡς τὴ δημοσιά.

Μὰ καθὼς τὸ φρυδι εἶνε ἀλλεπάλλη-
λο (θᾶλλεγες ἀνεξάντλητο κῆμα φρυδιῶν)
περνᾷς τὴ δημοσιά καὶ ἀνεβαίνεις ἀκόμα
πάρα πάνω: στὸ φρυδι τοῦ φρυδιοῦ καὶ
ἐκεῖ πλέον ἢ ἀποζημίωσίς σου εἶνε πλή-
ρης.

Ἢ κάτω πλάσις! τὶ ὑπέροχον κεντίδι
σ' ἓνα ἀνάγλυφο ταπέτο, ρελιασμένο μὲ
τὴ μπλε κορδέλλα τῆς θάλασσας!

Ξανοίγεις; Νά...

Νὰ τὰ σπητάκια τῆς κούκλας, μὲ τὴν
ἀπείριτη ἀρχιτεκτονικὴ τους, ὅπως τὴν
προτοσχεδιάζει τὸ μικρὸ παιδί: τέσσερες
τοιχοὶ, ἓνα παραθυράκι, μιὰ πορτούλα,
μιὰ κατακόκκινη «ξυμυδερή» στέγη.

Νὰ τὰ βοϊδάκια τοῦ μπεμπέ, πὺν σερ-
γιανοῦν στὸ χρυσοπράσινο ταπέτο τοῦ
σαλονιοῦ.

Νὰ οἱ φουντωτοὶ βασιλικοὶ σὲ ὄμορ-
φα ἀρραδιασμένες γλαστρίτσες: ἀπὸ κον-
τὰ τίς λὲς θεόρατες, παχύσκιες ἐλῆες.

Νὰ τὰ εὐθύγραμμα, μὲ τὸ διαβήτη
σχεδιασμένα ἀμπέλια ἀνάμεσα στὰ **χα-
ρακωμένα** χωράφια: σωστὸ ριγωτὸ
χρωματιστὸ χαρτί.

Νὰ τὸ ποταμίκι «τῶ καλαμιῶ», πὺν
τρέχει ἀδιάκοπα χωρὶς... νὰ κινῆται, ἀ-
κολοιθῶντας τίς ἰδιότροπες καμπύλες
τῆς λαγκαδάς.

Νὰ τὰ συνάμπελα, εὐρύχωρα σκαλο-
πάτια παλατιοῦ, μὲ τὸ αὐστηροῦ τόνου
στοίχωμα: τὸ «κινζῶπιον ξερολίθι» καὶ
τὸ ἄζουρ τοῦ ληοφύτου.

Νὰ ἡ στοργγυλὴς τοῦρες: οἱ ποικι-
λόχρωμοι λοφίσκοι μὲ τίς ἰδιόρρυθμες
γαρνιτούρες τῶν δακτυλιδωτῶν ἀλω-
νιῶν.

Νὰ τὸ ρημοκλήσάκι τοῦ θαλασσο-
δαομένου Ἀγίου Νικόλα καὶ τὸ φιλό-
ξενο καλυβάκι τῆς Ἀγίας Πελαγίας:
χαλκομανίες πρωτόγονης ζωγραφικῆς,
κολημένες στὸ φρεστόνι τῆς ἀκρογιαλίας.

Νὰ τὸ ἐπιβατικὸ αὐτοκίνητο: κορυ-
δισμένο ἄθρομα, καὶ

Νὰ τὰ μολυβένια γαϊδουράκια, πὺν
τὰ τραβᾷ ἡ κλωστή τοῦ μπέμπη στὴ δη-
μοσιά καί... καί... καὶ τόσα ἄλλα λιλι-
πούτεια θαύματα.

Ὅλ' αὐτὰ πλασιωμένα ἀπὸ τὴν μπλε
κορδέλλα τῆς θάλασσας: ἓνα τεντωμένο
μεταξωτὸ πανί, μὲ τίς στάμπες τοῦ πα-
ραμυθιοῦ: ψεύτικες βαρκοῦλες μὲ πα-
νάκι, ψεύτικα καραβάκια μὲ φουγάρα,
πὺν καπνίζουνε, ψεύτικα βουναλάκια ἀπὸ
πέτρα στὸν γινίλινο ὁρίζοντα, ψεύτικος
Κάβο Μαληῆς.

Καὶ μόνη ἀληθινή: ἡ ἀπέραντη γα-
λήνη ἐνὸς Σεπτεμβριανοῦ ἡλιοβασιλέμα-
τος, στὴν κορυφὴ τοῦ τσιριγώτιζον
«φρυδιοῦ»....

ΕΛΕΝΗ Γ. ΚΑΡΥΔΗ

ΕΙΚΟΝΕΣ ΤΗΣ ΖΩΗΣ

—Ἕνας φτωχὸς τεντώνει τὸ χέρι ἔξω πὸ τὴ
πόρτα κάποιου πλουσιόπιστου. Ξεπροβάλλουν μὲ
κέφι καλοντυμένοι γλεντιστάδες. Τοὺς ζητᾷ βοή-
θεια. Μ' αὐτοὶ τ' ἀπαντοῦνε. Νὰ χαθῇς ζητιά-
νε. Αὐτὸς φεύγει μὲ κλάμα μὲς στὸ σκοτάδι, μὰ
πίσω του ἀκούγονται γέλια. Ποιὸς νᾶναι; Κα-
νείς δὲν τὸν προσέχει...

—Τῆς κάθε μάνας ἡ ψυχὴ πονεῖ γιὰ τὰ παι-
διά της καὶ στὸ τάφο ἀκόμη. Κι' ὅταν αὐτὰ
ὑποφέρουν τρέχει σιμά τους. Γι' αὐτὸ καὶ ὁ
κάθε ἄνθρωπος, στὴ κάθε πίκρα του, μελετᾷ
τὴ μάνα του.

—Τὸ κακόμοιρο τὸ σπῆτι. Ὅταν εἶναι γεμᾶ-
το ἀπὸ ἀνθρώπους, ὅλοι μιλοῦν γι' αὐτό. Μὰ
σᾶν ἀδιάσει, τότε αὐτὸ μιλά γι' αὐτοὺς...

—Φθάνει ὁ κύριος Κώστας στὸ χωριό. Ἕνας
πολυγλωσσισμένος γυνὴς, τοῦ μακαρίτη Μα-
νωλιοῦ. Μὲ τὸ μερόκαμα τὸν σποῦδασε καὶ
τώρα γύριζε ἀπ' τὴν Εὐρώπη. Οἱ χωριανοὶ τοῦ
πιάνουν τὸ χέρι μὲ χαμόγελο. Οἱ καμπάνες ζυ-
ποῦν. Σωστὸ πανηγύρι. Στὴν ἀγκαλιά του, ἡ
γρηᾷ μάνα του κλαίει ἀπὸ συγκίνησι. Σφίγγει
τὸν λεβέντη της. Καὶ θυμᾶται τὰ περασμένα.
Γιατί αὐτὴ ξέρεε πόσο τῆς κόστισε...

—Ἕνας ὁρασοφόρος μιλά γιὰ τὸ θεό. Τὸν κα-
λοπιάνει καὶ τὸν καπνίζει σᾶν ρέγκα. Τοῦ γλύ-
φει τίς φανταστικὰς προσωπογραφίες του. Μουρ-
μουρίζει, ψάλλει, χειρονομεῖ. Δὲν ἔχει ἀντίρ-
ρηση νὰ συγχωρῇ τὰ σφάλματα καὶ τίς κακίες
τῶν συνανθρώπων του πέρνοντας λίγα λεφτά.
Τὸ χουφτιάει, καὶ ὁ πρὸ ὀλίγου ἁμαρτωλός,

φεύγει ξεκλημένος ἀπὸ τὴν ἁμαρτία. Ὅταν ξα-
νάλθῃ, τὸ ἴδιο θὰ γείνη. Μὰ ρωτήθῃ ποτὲ ὁ
θεὸς γι' αὐτά;...

—Ἀγάπη μου. Αὐτὸ τὸ πρῶτον βράδυ θεμε-
λιώνεται τὸ οἰκοδόμημα τῆς ζωῆς μας. Ἄς
φροντίσωμε νὰ τὸ χτίσωμε μὲ τὰ μεγάλα ἀγ-
κονάρια τῆς ἀγάπης, τῆς ἀλήθειας καὶ τοῦ σε-
βασμοῦ. Κι' ἔτσι, γερὸ καὶ ἀτράνταχτο, νὰ πα-
λέψῃ παλληκαρίσια στοὺς κλυδωνισμοὺς καὶ
στὶς φουρτούνες πὺν θ' ἀπαντήσῃ ἀργότερα...

Ἡ φύσις τοὺς ἤνωσε, μὰ καὶ αὐτὴ πάλι τοὺς
χώρισε. Κι' ὅλα σκορπίσαν καὶ πάλι, στὸν ἀτε-
λείωτο δρόμον τῶν αἰώνων...

ΘΕΟΔΩΡΟΣ Ν. ΣΤΡΑΤΗΓΟΣ

RENÉ DUVERNE

ΝΗΣΙΩΤΙΚΑ ΕΘΙΜΑ

ΤΟ ΕΞΙΛΑΣΤΗΡΙΟΝ ΘΥΜΑ

Μετάφρασις ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ ὑπὸ τῆς δεσποινίδος
ΜΑΡΙΑΣ ΚΑΡΥΔΗ, Καθ. τοῦ Γυμ. Ὑπλ. Ἀθηνῶν

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Στὴν κουζίνα : ἓνα τραπέζι, δυὸ μπάγχοι, μὰ χύτρα κορεμασμένη ἀπὸ τὸ τοιγάκελι, στὴ μισοφθυσμένη παραστία, ἓνα κομμό, ποὺ ἀσφαλῶς κάποτε θὰ ἦτον χρώματος καρυδὶ μὰ τὴν ὥρα εἶνε κατὰμυρο, κάμποσες κατσαρόλες κρέμονται στὸν τοῖχο, σαλάμια κορεμασμένα ἀπὸ τὸ ταβανόζυλο, ἓνα σακκὶ κάστανα ἀκουμπισμένο σὲ μιὰ γωνιά, χάμω ἄπλυτα πιάτα ποὺ τὰ γλύφει ὁ σκύλος, μὰ κότα φοβισμένη κακαρίζει, ἓνα γουρουνάκι χώνει τὴ μούρη του ἀπὸ τὴν πόρτα κι' ἀπὸ τὸ σκάζει... βέβαια, βέβαια, μεγάλο δίκιο ἔχεις γιατί : «βρώμα καὶ τῶν γονέων»... Ἀράχνες στολίζουν τὰ τζάμια τοῦ κατάκλειστον μοναδικοῦ παραθύρου. Μέσα σ' ἓνα εἶδος κασόνι ἀκουμπισμένο κατάχαμα, στὴν πρὸ σκοτεινὴν γωνιά τοῦ δωματίου, σὰν νὰ διακρίνω ἓνα ἀκαθόριστο σχῆμα, ποὺ μοιάζει μὲ μωρὸ.

Μᾶς προσφέρουν τὸ ἀναπόφευκτο κρασί καὶ σαλάμι. Αὐτὸ δὲν μπορεῖς νὰ τὸ ἀρνηθῇς ποτέ, μὰ ὁμολογῶ πῶς... ὁ γιὰ τὸς λοξοκινεῖ πρὸς τὸ μέρος μου εἰρωνικά σὰν νὰ μοῦ λέη : «Νὰ μάθης ἄλλη φορὰ, παληοτομάση !» Ὑστερα ὁ ἄνδρας τὸν ὀδηγεῖ πρὸς τὸ δωμάτιο τοῦ βάνου, ὅπου πρέπει νὰ εἶνε ὁ ἄρρωστος.

Κατὰ τὸ τί μοῦχε πῇ ἀπὸ πρὶν μὲ λίγα λόγια, ὁ ἄρρωστος ἦτον ὁ γέρον Σκάλια : οἱ ἰδιοκτεῖται τῆς Κιόβα νι' Ἀζινο, εἶνε οἱ Σκάλια. Ὁ ἄνδρας ποὺ μᾶς ὑποδέχθηκε εἶνε ἀσφαλῶς ὁ γιός. Φαίνεται μᾶλλον ὅτι τὸ σπῆτι δὲν ἔχει γυναῖκα. Κι' ἐγὼ ἀπόμεινα μόνος μὲ τὸ σκυλὶ καὶ μὲ τὸ μωρὸ.

Τὸ μωρὸ κοιμᾶται, μὰ σὲ λίγο ξυπνάει. Γκιονιάζει μεσ' στὸ κασόνι του, κλισουρίζει καὶ στὸ τέλος σκούζει γὰ καλὰ. Ἀπαυχθάνομαι τὶς φωνὲς τῶν μωρῶν παιδιῶν. Μὰ τοῦτο ὅτ' δὲν κλαίει σὰν τὰλλα μωρά. Μέσ' στὰ κλάμματά του διακρίνεις τὸν πόνο, τὴν ἀπελπισία, δὲν ξέρω καὶ γὰρ ποῖο τόνο κακομοιρίλας καὶ ἀσθενικότητος. Καὶ μόνο νὰ τ' ἀκοῦς μαντεύεις πῶς εἶνε ἀχαμνὸ καὶ ἀξιοδάκρυτο.

Ὁ σκύλος τὸ πλησιάζει, τὸ μυρίζεται καὶ φεύγει...

Πρὸς σιγμὴν διστάζει. Ἡ δύσοσμη ἡσυχία τῆς καλύβας, ἡ ἐρημιὰ, ποὺ τὴν περιβάλλει, ὁ μυστηριώδης καὶ ἀδιάκοπος θόρυβος τοῦ ἀνέμου, ποὺ φυσᾷ ἔξω στὰ βάραθρα, καὶ τὴν ὥρα τὸ μωρὸ ποὺ κλαίει...

Μάταια λογικεύομαι, ὅλα αὐτὰ μὲ κάνουν καὶ ἀγωνιῶ, μοῦ εἶνε ἀνυπόφορα. Ποτὲ ἄλλοτε ὡς τὴν ὥρα, δὲν εἶχα αἰσθανθῇ τὸν ἑαυτὸ μου τόσο ξένο, τόσο ἀπομακρυσμένο ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους, ἀπὸ τὰ πράγματα ἀπὸ τὶς συνήθειες ποὺ ξέρω... Τότε σηκώνομαι καὶ πλησιάζω κι' ἐγώ.

Κοντὰ στὸ πρωτόγονο αὐτὸ λίκνο ἡ δύσοσμία εἶνε ἀκόμη μεγαλύτερη. Τὸ παιδί, κουνώντας-κουνώντας, παραμέρισε τὸ κάλυτρο κουρελοσκεπασμὰ του καὶ χτυποῦσε τὰ γυμνά του ποδαράκια στὸ ξύλο τῆς κάσας καὶ μόλις πλησίασα, σταμάτησε τὴν ἀπελπιστικὴν αὐτὴν γυμναστικὴν του καὶ ἄπλωσε ἱκετευτικά τὰ χεράκια του πρὸς ἐμένα.

Λίγο-λίγο, τὰ μάτια μου συνήθισαν στὸ μισοσκόταδο καὶ τότε διέκρινα καλὰ τὶς λεπτομέρειες : ἄθελά μου ἔμπεξα μιὰ φωνή.

Αυστηρισμένο κορμάκι ! Μ' αὐτὸ περὶ δὲν ἦταν ἀσθενικό, ὅπως ὑπέθετα, μὰ λειωμένο, δὲν ἦτον ἀδύνατο μὰ ἀποσκελειωμένο, δὲν ἦτον μελανό, μὰ καταμελανισμένο, τὰ μάτια μὲ μαύρους κύκλους τὰ μηνίγγια μὲ ἐξωγκωμένες φλέβες, τὰ μάγουλα βουλιαγμένα καὶ νεροουλιασμένα καὶ ὅλο τὸ σῶμα γεμᾶτο ἐκχυμώσεις... ἓνα δυστυχημένο κορμάκι μωροῦ παιδιοῦ περνασμένο καὶ χιλιοβασανισμένο, ποῦχε στὴν κίνησι στὸ βλέμμα καὶ τὸ τόσο συγκινητικό, ὥστε ἐνστικτοδῶς ἤθελα νὰ τ' ἀρπάξω γὰρ νὰ τὸ παρηγορήσω...

Ἀλλὰ τὰ λερωμένα κορμάκια του, ἡ ἀπελπιστικὴ ἀποφορὰ τους, ἡ φοβερὴ νινίδα τοῦ κεφαλοῦ του, μοῦ δίνουν τὴν ἀκατανίκητη ἐπιθυμίαν νὰ φύγω, νὰ φύγω.

Τὸ δύστηνο ! Τὸ βλέμμα του σὰν νὰ ρωτᾷ, ποῖο αἶσθημα θὰ ὑπερσχύσῃ μέσα μου ὁ οἶκτος ἢ ἡ ἀηδία... Μὰ ἐγώ

οὔτε τὸ σήκωσα ἀπὸ τὸ φοβικὸ κορβελάκι του, οὔτε ποὺ τοῦ γέλασα κἄν, καὶ κείνο σὰν νᾶνοιωσε πῶς δὲν εἶχε τίποτε νὰ περιμένη ἀπὸ μένα ξανάοχιζε τὶς φωνές.

Ὡ, αὐτὲς ἡ φωνές του... Ἐγύρισα ἀνανδρότατα τὴν πλάτη καὶ πῆγα πρὸς τὴν πόρτα ν' ἀναπνεύσω λίγο καθαρὸν ἀέρα. Ἀπὸ τὸ δωμάτιο τοῦ βάνου ὁ ἄνδρας βγήκε μὲ ὀρμή. Προχώρησε πρὸς τὸ κασόνι καὶ τοῦ δίνει μιὰ γερὴ κλωτσιά, βλαστημώντας κι' ἐγὼ δὲν ξέρω τί βλαστήμιες κι' ἔπειτα σηκώνει τὸ χέρι καὶ σκάει μιὰ σὺν κάπσοχο καὶ πονεμένο προσωπάκι.

— Ἀ, γὰρ τὸ θεό ! φώναξα ἀσυγκράτητος κι' ἔτρεξα πρὸς τὰ κῆ. Τὸ κῆνος!.. Μ' αὐτὸς γυρίζει, μὲ ἀγριοκοιτάζει, σφίγγει τὶς γροθιές του. Μιὰ ἀστραπὴ λύσσης καὶ ἀπειλῆς λάμπει σὲ μαύρα μάτια του. Προφέρει σκληρὰ λόγια, ποὺ δὲν τὰ καταλαβαίνω. Σταματῶ ἄναυδος. Μαζεύει ἀπὸ χάμω ἓνα ξεροκόμματο ψωμί καὶ τὸ πετάει στὸ μωρὸ, ἐνῶ ἀρχίζει νὰ τὸ δαγκώνῃ μὲ ἀπληστία καὶ ξαναγυρίζει πρὸς τὸ δωμάτιο τοῦ βάνου, χτυπώντας μὲ κρότο τὴν πόρτα πίσω του.

(Ἡ συνέχεια ἐνὶ προσεχέσι)

ΓΙΑ ΤΟ ΛΕΥΚΩΜΑ ΣΟΥ

Γλυκεῖά κοπέλλα λυγροῇ
γλυκεῖά μου γλυκομμάτια
οἱ Χάριτες μὲν αὐγὴ
σοῦ στολίσαν τὰ ρεῖατα
μὲ θεῖα χάρη ζηλευτὴ
καὶ μὲ περίσσια κάλλη
καὶ μὲ φωνὴν τοῦ μουσικῆ
ποὺ δὲν τὴν ἔχει ἄλλη.

Ἄν πάρη ὁ ἥλιος νὰ φωτᾷ
οπιτάκια καὶ παλάτια
καὶ τὸ φεγγάρι νὰ περᾷ
τοῦ οὐρανοῦ τὰ πλάτια
καὶ κῆμα ἄγριο ἂν θὰ δῶ
χωρὶς θεοῖα καὶ ἄτια,
τότε μονάχα θ' ἀρνηθῶ
τὰ πλάνα σου τὰ μάτια.

Τὸν ἥλιο στέφουν βασιλεῖς
οἱ κόσμοι, τὰ οὐράνια
κι' ἐγὼ γὰρ σένα γιοσεμιὰ
θὰ σοῦχοι γὰρ στεφάνια.

ΒΡΕΤΣΕ Γ. ΤΡΙΑΡΧΗΣ
Καθηγητὴς

ΚΥΘΗΡΑΪΚΟΙ ΘΡΥΛΛΟΙ

ΙΩΑΝΝΟΥ ΠΡΙΝΕΑ

ΤΟ ΚΟΚΚΙΝΟ ΣΠΑΛΕΤΤΟ

ΘΡΥΛΔΙΚΗ ΣΥΜΦΩΝΙΚΗ ΤΡΑΓΩΔΙΑ

ΕΙΣ ΜΕΡΗ ΤΡΙΑ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Ρέλια.—Γιατί τὴν λέγανε, ἀνεράϊδα ;
γιατί τὴν σκοτώσανε ;

Διαμάντω.—Λένε πολλὰ παιδί μου...
μὰ ποιὸς ξέρει πορὲ ἢ αἰτία νὰ ἦτανε
καὶ τὸ κόκκινο Σπαλέττο.

Ρέλια.—Τὸ κόκκινο σπαλέττο ; καὶ
ὄχι τὰ μάτια της ;

Διαμάντω.—Ναί... καὶ τὰ μάτια της...
μὰ τὸ κόκκινο σπαλέττο λένε πὼς ἦτανε
μαγεμμένο· καταραμένο, καὶ ὅτι αὐτὸ
ἔδινε τὴ δύναμι αὐτῇ ποῦ... .

Ρέλια.—(ἀνυπόμονα). Λέγε μου τὴν
ἱστορίαν, νονά μου, νὰ χαρῶς.

Διαμάντω.—Ναί... μὰ νὰ ξέρης πὼς
δὲν κάνει νὰ τὴν ἀκούνε τὰ κορίτσια.

Ρέλια.—Κάνει... γιατί ἐγὼ παντρεύο-
μαι αὐτοῖο.

Διαμάντω.—Ἔ, καλὰ... ἦσυχ (χαί-
δευοντάς τὰ μαλλιά της, πέφτει ὕψος διη-
γηματικό, μὰ μυστικοπαθές). Ἐφυγε ὁ
νονός σου ;

Ρέλια.—(ἀνυπόμονα) Ναί, πάνε στὴ
Χώρα... ἄρχισε τώρα νονά μου, δὲν
μπορῶ πειὰ νὰ περιμένω.

Διαμάντω.—Νά... ἡ Ἄννα—ὅπως
λένε—ἦτανε ἓνα νεοαἰδογέννημα... ποιὸς
τὸ ξέρει καὶ ποιὸς τὸ πιστεύει ; Ἄς εἶνε
ἡ ὁμορφιά της ἦτανε κατὶ τι σπάνιο
στὸν κόσμον καὶ τὰ μάτια της τόσο ὁ-
μορφα... ποῦ δὲν μποροῦσε οὔτε ἡ ἴδια
νὰ τὰ δῇ στὸν καθρέφτη. Λένε μάλιστα
ὅτι ραγίζανε ἀκόμα κι' οἱ καθρέφτες
ὅταν τὰντιζοῦσαν.

Ρέλια.—Τὰ μάτια της νονά μου ;

Διαμάντω.—Ναί, τὰ μάτια της... τὰ-
γαποῦσε... κι' ἦτανε βαλάντωμένη ὅπως
λέγανε μὲ τὰ ἴδια της τὰ μάτια. Στείλ-
ανε πολλοὶ ποῦ δὲν φοβόντουσαν αὐτὰ
τὰ παραμύθια ποῦ λέγανε εἰς βάρος της,
τὸ πορξενιά, μὰ αὐτὴ δὲν ἤθελε κανένα νὰ
παντρευτῇ φαίνεται πὼς ἀγαποῦσε κά-
ποιον ἀπ' τὸ χωριό μας... Ἐναν μο-
νάχα... ἀλλὰ τόσο μυστικά ποῦ κανένας
δὲν μποροῦσε νὰ τὴν ἀνακαλύψῃ... τῆς
ἄρεσαν τὰ λουλούδια, τὸ φεγγάρι, καὶ
μιλοῦσε τὰ μεσάνυχτα μὲ τ' ἄστρα... Ἐ-
τρεχε μὲς τὰ λιопύργια μὲ ξέπλεκα μαλλιά
καὶ στὰ νεροπερίβολα... καὶ πειὸ συχνά
τὴν βρῖσκανε πλάι στὸ βαθὺ ποτάμι μὲ
τὶς πικροδάφνες ποῦ περνάει κάτω ἀπ'
τὸ παλαιὸ κάστρο, καὶ ἐκεῖ ποῦ λένε

οἱ ἀρχαιολόγοι πὼς τὰ παλιὰ χρόνια
ἦτανε τὸ σπῆτι τῆς Ὠραίας Ἀφροδίτης.

Ρέλια.—Ναί... τῆς Ὠραίας Ἀφροδί-
της.

Διαμάντω.—Ἐκεῖνο τὸν καιρὸ κυνη-
γοῦσαν τὸ νογὸ σου γιὰ νὰ τὸν πάρουνε
στρατιώτῃ, κι' εἶχανε ῥθῆ χωροφυλάκες
ἀπὸ τὴ Χώρα στὸ χωριὸ γιὰ νὰ τὸν πιά-
σουν... Τὴν ἀπαντήσανε στὸ δρόμο καὶ
θαμποθήκανε τόσο ἀπὸ τὴν ὁμορφιά
της, ποῦ ξεχάσανε τὴ δουλειά ποῦ ὀχών-
τουσαν νὰ κάμουν στὸ χωριό... ὅλο τὸ
χωριὸ ἦτανε ἐρωτοχτυπημένο μ' αὐτὴν
σκοτωμοί, φόνοι, κανγαδες... ὀλόκληρο
μακελειό, μ' αὐτὴ ὅμως σ' ὅλα αὐτὰ γε-
λοῦσε σὰν νὰ ἦτανε ἡ ποῖο ὁμοβόρα γυ-
ναῖκα τοῦ κόσμου, γιατί ἐννοιοῦθε μέσα
της μιὰ χαρὰ ἀνεκδήγητη... καὶ σ' ὅποιον
τῆς μιλοῦσε ἔτσι λιγάκι ποῖο ἀντοῖκια,
κάρφωνε τὰ μάτια της ἀπάνω του καὶ
τὸν ἔκανε ἀδύνατο σὰν μικρὸ παιδί.

Ρέλια.—Μὲ τὰ μάτια της, νονά μου ;

Διαμάντω.—Ναί... μὲ τὰ μάτια της...
γιατί στ' ἀλήθεια ἦτανε πολὺ ὁμορφα...
τὰ θυμάμαι... (μὲ ἔκστασι). Τὶ Ὠραία
μάτια ἀλήθειά.

Ρέλια.—(κυττάζοντάς τὴν μὲ τὸν ἴδιο
τόνον). Τὶ Ὠραία μάτια ἀλήθεια.

Διαμάντω.—Ναί... ἔτσι λοιπὸν περ-
νοῦσε ὁ καιρός... ἡμέρα μὲ τὴν ἡμέρα,
μῆνας μὲ τὸν μῆνα, καὶ χρόνος μὲ τὸ
χρόνο... ὅλο τὸ νησί δὲν μιλοῦσε γιὰ
τίποτ' ἄλλο, παρὰ μόνο γιὰ τὰ μάτια τὰ
δικά της... ὕστερ' ἀπὸ κάμποσο καιρό,...
αὐτὸς ποῦ λέγανε πὼς τὴν εἶχε μιὰ νύ-
χτα τὴν πῆρε ἀπ' τὸ χωριό, καὶ χάθηκε
ποῦ πῆγε ; γιατί ; ἔλεγαν πολλὰ εἰς βά-
ρος της... ἀλλὰ τὸ πειὸ σωστότερο ἦ-
τανε, ὅτι εἶχε μείνῃ ἔγκυος καὶ τὴν πῆγε
νὰ γεννήσῃ... ἔτυχε ῥεῖνες τὶς ἡμέρες νὰ
φύγουν πολλοὶ γιὰ τὸν Πειραιά καὶ γιὰ
τὴν Σμύρνη καὶ δὲν μποροῦσαν νὰ μύ-
θουνε ποιὸς ἦτανε στ' ἀλήθεια. (στὸ πα-
ραποῖο φαίνεται ἡ μορφή τοῦ Ἀνδρέα
μ' ἀνοιχτὰ μάτια, ἔτσι σὰν καρφωμένα
ἀπάνω στὶς δύο γυναῖκες μ' ἀγωνία).
Σὰν ξαναγόρισε πίσω ὕστερ' ἀπὸ κάνα
δύο μῆνες, ἡ μάννα της ἡ κακομοῖρα ἡ
κυρὰ Σοφία εἶχε πεθάνῃ... Θεὸς χωρέ-
στηκε... ἔμεινε πειὰ αὐτὴ κληρονόμα σ'
ὅλη τὸν περιουσία τοῦ πατέρα της ποῦ
δὲν ἦτανε καὶ λίγη.

Ρέλια.—(ἀνίσχυρη). Ἦτανε ὁρφανὴ
κι' αὐτὴ ;

Διαμάντω.—Ναί, σὰν καὶ σένα.

Ρέλια.—(μὲ βαθὺ ἀναστεραγμὸ) Σὰν
καὶ μένα...

Διαμάντω.—Ἄμα ξαναγόρισε στὸ
χωριὸ λοιπὸν, ἡ ἴδιες πάλι ἱστορίες...
Ἐνα βράδυ χτυποῦσαν τόσο δυνατὰ ἡ
καμπάνες ποῦ ἔμοιαζε σὰν δευτέρα πα-
ρουσία... ὅλοι οἱ χωριανοὶ μαζευτήκανε
ἀπάνω στ' ἀλώνια μ' ὅλους τοὺς παπά-
δες νὰ τὴν ἀφορέσουν... αὐτὸ εἶχε ἀπο-
φασισθῇ σὰν ἀπόψε, καὶ τὴν ἄλλη μέρα
τὸ πρωῒ, πρωῒ, ὕστερ' ἀπ' τὴν λιτανεία
τῆς Παναγίας τοῦ βουνοῦ γιὰ νὰ γλυτ-
τώσῃ τὸ χωριὸ ἀπὸ τὰ χέρια μιᾶς τέ-
τοιας γόησας, ἡ Ἄννα βρέθηκε σκοτω-
μένη καὶ κυλισμένη μέσα στὰ πυκτὰ αἵ-
ματα ποῦ τρέχανε ἀπὸ τῆς πληγῆς της...
τὰ μάτια της ὅμως... τὸ ὁμορφαί της
μάτια, (ἐδῶ ἡ Ρέλια φρικτὰ καὶ σκεπάζει
τὰ μάτια της μὲ τὰ μπράτσα της)· εἶχανε
μείνῃ ἀνοιχτὰ καὶ ὁμορφα ὅπως ἦτανε
πάντα καὶ γυαλιστερά σὰν χάντρες ἡφαί-
ρένιες ἐξακολουθοῦσαν νὰ εἶνε γοητευ-
τικά, καὶ κανένας δὲν εἶχε τὸ θάρρος ν'
ἀπλώσῃ τὰ χέρια του καὶ νὰ τῆς τὰ
κλείσῃ. Τότε ἄξαφνα ἓνας ἀπὸ τὸ χωριό
μας ὁ Νικόλας, ὁ γιὸς τοῦ Φόντη, ἔξε-
χώρισε ἀπ' ὅλους, γονάτισε, καὶ μὲ δυ-
νατὰ κλάμματα τῆς σφύλιζε τὰ μάτια,
καὶ τὴν φίλησε στὸ στόμα... ὅλοι ἀνα-
τρίχιασαν καὶ γύρισαν τὰ μάτια τους ἀλ-
λοῦ... μὰ δὲν ἦτανε καὶ μικρὸ πρῶγμα
νὰ φιλήσῃ κανεὶς ἔτσι μιὰ πεθαμμένη...
ἔπειτα σηκώθηκε ἀπάνω καὶ κρατώντας
στὰ χέρια του ἓνα κόκκινο σπαλέττο ποῦ
φοροῦσε ἡ σκοτωμένη, καὶ ξανεμίζοντάς
τὸ στὸν ἀέρα ἐφώναζε : « Συγχωριανοὶ
ἐγὼ τὴν σκότωσα... δικάστε με... τὴν ἀ-
γαποῦσα πολὺ... ἀλλὰ δὲν μποροῦσα νὰ
βλέπω νὰ τυρανιέται ἀπ' αὐτὴ ὀλόκληρο
τὸ χωριό μας ».

Ρέλια.—Μιὰ μάγισσα, μιὰ νεοαἰδα...
Παναγία μου.

(Συνέχεια εἰς τὸ προσεχές)

ΜΙΑ ΦΩΝΗ ΝΟΣΤΑΛΓΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΝΟΥ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΞΕΝΗΤΕΥΜΕΝΟΥΣ ΣΥΜΠΟΛΙΤΑΣ ΜΑΣ

Ἀπὸ τὴ Santa Barbara ἐλάβαμε δύο γράμματα μὲ ὑπογραφή «περιπλανώμενος Κυθήριος».

Ἀπὸ τὴν ἐξιστόρησιν τῆς μορφώσεώς του φαίνεται πὺς εἶναι κανέννας Λιβαδίτης, κάποιον χωριατόπουλο, ποὺ βγάζοντας τὶς τάξεις τοῦ δημοτικοῦ σχολείου ἔφυγε γιὰ τὴν Ἀθήνα καὶ ἐκεῖ δουλεύοντας τὴν ἡμέραν πῆγαινε τὴν νύχτα στὸ σχολεῖο.

Ἐπειτα ἔφυγε γιὰ τὴν Ἀμερικὴ γιὰ νὰ δουλέψῃ ἐκεῖ καλλίτερα καὶ νὰ κἀνὴν περισσότερα λεφτά.

Φεύγοντας κι' αὐτὸς ἀπ' τὴν Ἑλλάδα, ἀπ' τὴν πατρίδα του τὸ Τσιρίγο, εἶχε ἓνα ὄνειρο νὰ γυρίσῃ κάποτε στὸ χωριό του μεγάλος καὶ τρανὸς γιὰ νὰ τὸν ἔχουν οἱ δικοὶ του καμάρι.

Καὶ οἰχτήκε μὲ τὰ μούτρα στὴ δουλειὰ στὸ ξένο ἐκεῖνο μέρος, μακριὰ ἀπ' τοὺς δικούς του καὶ τοὺς φίλους του, νοσταλγώντας ὅμως πάντα τὴν πατρίδα του.

Παραθέτομεν ἔδῳ ἓνα ἀπόσπασμα ἐπιστολῆς του ποὺ ἐξιστορεῖ μὲ τι κόπους καὶ τι βάσανα περῶσανε τὰ χρόνια τῆς δουλειᾶς του.

Πρὸ 20 χρόνια ἦλθον εἰς τὴν Ἀμερικὴν πρὸ τρία χρόνια ἔχασα ὅλα τὰ χρήματά μου ἔνεκα τῆς παγκοσμίου κρίσεως. Καὶ τώρα γυρίζω ἀπὸ πόλιν εἰς πόλιν πρὸς εὐρεθὶν ἐργασίας. Πρὸ ἡμερῶν ἐπῆγα εἰς τὴν πόλιν Santa Barbara Calif, ἡ Ἀγία Βαρβάρα εἶναι πολὺν ὥραια πόλις. Ἐδῶ εἶναι τρεῖς Τσιριγότες ὁ ἓνας ἐξ αὐτῶν μοῦ ἔδωκε νὰ διαβάσω τὸν «Κυθηραϊκὸν Κήρυκα» ἐγὼ δὲ ὅταν εἶδα τὸ περιοδικὸ ἔμεινα ἐκπληκτος διότι δὲν γινώριζα ὅτι ἐκδίδεται τοιοῦτον Magazin γιὰ τὸ νησί μας. Ἐπῆρα λοιπὸν τὸ Magazin καὶ ἐπῆγα ὅτιν Κάμερα (ναὶ τότε εἶχα κάμερα) and after a Perusal τὰ γραφόμενα τοῦ Κυθηραϊκοῦ Κήρυκος μοῦ ἄρεσαν πάρα πολὺ καὶ οὐγγαίρω τὸν Διευθυντὴν τοῦ Κυθηραϊκοῦ Κήρυκος καὶ τοὺς διευργάτας αὐτοῦ καὶ εἴχουμαι καλὴ πρόδοον. Τὸ Magazin τὸ ὁποῖον τυχαίως μοῦ ἐδόθη ἦτο τοῦ παρελθόντος Ὀκτωβρίου 1932 καὶ εἰς τὴν σελίδα 203 ποὺ γράφει τραγουδῶ τὴν πατρίδα τῆς δικηγόρου Καρύδου μὲ τὴν τσιριγώτικη διάλεκτον μὲ ἔκαμεν κυριολεκτικῶς Home Sick ἡ τσιριγώτικη διάλεκτος μοῦ ἔφερε

πολλὰς ἀναμνήσεις γιὰ τὸ Τσιρίγο καὶ ἂν εἶχα τὰ ναῦλα θὰ γύριζα εἰς τὸ Τσιρίγο πρὸς τὸ παρὸν ὅμως εἶναι ἀδύνατον περᾶσαν 20 χρόνια ποῦ ἦλθον εἰς τὴν Ἀμερικὴν εἰκοσι χρόνια ἐργασίας καὶ οἰκονομίας χρόνια περιφρονήσεως καὶ διωγμοῦ χρόνια ἀγώνων ὑπερανθρώπων χρόνια διωγμῶν καὶ τυραννίας χρόνια ὑπομονῆς καὶ ἐλπίδος χρόνια στερησεως καὶ καρτερίας χρόνια γιγαντομαχιῶν καὶ ἔπειτα ἀπὸ ὅλα αὐτὰ αἰθνηδίως νὰ βρεθῶ εἰς τὸν δρόμον καὶ τώρα πρέπει νὰ ἀρχίσω ἀπὸ τὴν ἀρχὴν εἰς τὴν Ἀμερικὴν τώρα ἔχει πολλοὺς Τσιριγότες ἄεργους καὶ μερικοὶ ἀπ' αὐτοὺς ἔχουν ὀλίγα δολλάρια καὶ μποροῦν νὰ πάνε εἰς τὸ Τσιρίγο ἐγὼ ξέρω μερικοὺς ποῦ ἔχουνε εἰς τὸ Τσιρίγο χωράφια καὶ ἐλνὲς καὶ δύνανται νὰ ζήσουν καλλίτερα εἰς τὸ Τσιρίγο ἀλλὰ δὲν θέλουν λέγει νὰ γυρίσουν ἔπειτα ἀπὸ τόσα χρόνια ἀπένταροι καὶ νὰ τοὺς κοροϊδεύουν οἱ οὐγγενεῖς καὶ οἱ γειτόνοι. Ἐγὼ λοιπὸν νομίζω ὅτι ἔάν εὐρίσκετο κάποιος νὰ τοὺς παρακινήσῃ πολλοὶ ἀπ' αὐτοὺς θὰ ἐπέστρεφαν εἰς τὸ Τσιρίγο. Πρὸ ἓνα ἔτος ἤμουν εἰς τὴν Νέαν Ὑόρκην καὶ ἐπαρκεκίνησα δύο καὶ ἐπέστρεψαν εἰς τὸ Τσιρίγο ὁ ἓνας ἀπὸ αὐτοὺς ἐπαντρεύτη καὶ μένει εἰς τὸ Τσιρίγο ὁ δὲ ἄλλος ἔμαθα ὅτι ἐπῆγε εἰς τὴν Θεσσαλονίκην καὶ ἔχει μαγαζί.....

ΠΕΡΙΠΛΑΝΩΜΕΝΟΣ ΚΥΘΗΡΙΟΣ

Ὅπως φαίνεται ἀπὸ τὴν ἐπιστολὴν τοῦ ἀγνώστου ἐπιστολογράφου μας, ὑπάρχουν πραγματικὰ πάρα πολλοὶ Τσιριγῶτες, ποὺ ἐνῶ εἶχαν φύγει ἀπ' τὸ χωριό τους μὲ ἐλπίδες καὶ ὄνειρα, εἶδαν μιὰ μέρα ἀναπάντεχα τὰ ὄνειρά τους νὰ σβύνουν καὶ τὶς ἐλπίδες τους νὰ καταποντίζωνται μέσα στὸν παγκόσμιον οἰκονομικὸ σάλο, καὶ μὲ κοιμένα τὰ φτερά τους, συντρίμμα κι' αὐτοὶ τῆς τραγικῆς συμφορᾶς ποὺ σκόρπισε σ' ὅλο τὸν κόσμον ἡ οἰκονομικὴ κρίσις, ντρέπονται τώρα νὰ ξαναγυρίσουν στὸ σπίτι τους καὶ στοὺς δικούς τους, ἔτσι φτωχοὶ ὅπως ἦσαν καὶ πρὶν φύγουν γιὰ τὴν ἀχαρὴ ξενιτεία.

Κι' ὅμως εἵμαστε βέβαιοι, πὺς τὰ ξενιτεμένα παιδιὰ μας δὲν ἔχουνε καθόλου δίκην σ' αὐτό, γιατί δὲν μπορεῖ ποτὲ νὰ πιστέψωμε πὺς θὰ βρεθῇ ἓνας ἀδελφός, ἓνας πατέρας, μιὰ μάννα, ποὺ

νὰ μὴν ἀγκαλιάσῃ μὲ τὴν ἴδια στοργὴ καὶ τὴν ἴδια λαχτάρα τὸ παιδί της ποὺ ξαναγύρισε, ἔστω κι' ἂν αὐτὸ τὸ παιδί δὲ γυρνᾷ μὲ τὸ πορτοφόλι γεμάτο, ἢ μὲ τὸ κεφάλι σκυφτὸ καὶ τὰ γόνατα λυγισμένα ἀπὸ τὶς πίκρες καὶ τὰ φαρμάκια τῆς ξενιτείας.

Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ δημοσιεύομεν καὶ μερικοὺς στίχους τοῦ ἐπιστολογράφου μας μὲ τὸν τίτλον «Ἀνοιξὶς στὸ Τσιρίγο», ὅχι βέβαια γιὰ νὰ τοὺς παρουσιάσωμεν ὡς λογοτεχνικοὺς μαργαρίτας ἀλλὰ γιὰ νὰ φανῇ ὁ πόνος καὶ ἡ λαχτάρα ποὺ κορύβουνε μὲς τὴν καρδιά τους γιὰ τὴν πατρίδα τους οἱ ξενιτεμένοι μας πατριῶτες.

ΑΝΟΙΞΙΣ ΣΤΟ ΤΣΙΡΙΓΟ

Ἐρχεται πάλιν ἀνοιξὶς κι' ἀνοίγουν τὰ λουλούδια καὶ τὸ Τσιρίγο νύνεται μὲ φρεσκά ζωνούργια.

Ἡ ἀνοιξὶς ἐπρόβαλε κι' ὅλα τὰ δένδρα ἀνθίζουν καὶ τὰ πουλάκια μὲ χαρὰ τὴν φρωσὴν τους κτίζουν.

Ἀνθίζουντε ἀγκαθαδὲς ἀνθίζουν κι' ἀσπαλάθοι καὶ ἀσπεροδούκλοι σὰν κερά φνιτρώουνε στὰ δάση.

Μανούσια, μερτολούλουντα, κρίνα καὶ παπαρούνες ὅλα μαζί μυρίζουνε κ' εὐφραίνουνε καρδοῦλες.

Τριαντάφυλλα, γαρύφαλλα, διατοιέντες μαντελλίδες, μαζεῖον ἀπ' τὰ σύμφορα ἔμορφες δεσποινίδες.

Ἡ ἀνοιξὶς εἶν' ἔμορφη ε' ἀηδόνια κελαδοῦνε παιδάκια παίζουν μὲ τ' ἀηδὰ ῥίφια χοροπηδοῦνε.

Τὴν ἀνοιξὴν πανόραμα γίνεται τὸ Τσιρίγο καὶ πὺς δὲν βοίσκομαι ἐκεῖ τῷ καὶ καὶ θοῇ.

ΠΕΡΙΠΛΑΝΩΜΕΝΟΣ ΚΥΘΗΡΙΟΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ Π. ΣΙΜΟΣ

ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΓΡΑΦΟΣ

ΟΔΟΣ ΤΣΑΜΑΔΟΥ ΑΡΙΘ. 27

ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ

ΕΝΑΙ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ

Ο ΚΥΘΗΡΑΙΚΟΣ ΤΥΠΟΣ

Λιά νά λάβουν μίαν ἀμυδράν ιδέαν οἱ Συμπολίται Κυθήριοι τῆς τεραστίας διαφορᾶς πού ὑπάρχει μεταξύ τῶν Κυθηραϊκῶν ἐντύπων δέν ἔχουν παρὰ νά προμηθευθῶν τὸ τελευταῖον φύλλον τῆς ἐν Ἀθήναις ἐκδιδομένης ἐφημερίδος «Κυθηραϊκή» καὶ τὸ τελευταῖον τοιούτον τοῦ ἐν Πειραιεὶ ἐκδιδομένου περιοδικοῦ «Κυθηραϊκὸς Κήρυξ».

Ἀμα ἀναγνώσῃ τις καλῶς καὶ τὰ δύο ὡς ἄνω Κυθηραϊκὰ ἐντυπα, θὰ πεισθῇ ἀμέσως περὶ τῆς τεραστίας αὐτῆς διαφορᾶς τῶν.

Ὁ «Κυθηραϊκὸς Κήρυξ» ὡς εἶναι τοῖς πάσι γνωστὸν εἶναι σοβαρὸν μηνιαῖον περιοδικὸν κρίνει δὲ τὰ ἐν γένει Κυθηραϊκὰ ζητήματα ἀπὸ περιοπῆς καὶ ἀφ' ὑψηλοῦ. Εὐδοίσει κανεῖς εἰς αὐτὸ ὕλην ἐκλεκτὴν καὶ ὠφέλιμον ὅπως εἶναι τὰ «Ἱστορικὰ σημειώματα ἀφορῶντα τὴν νήσον Κύθηρα» τὰ ὁποῖα ἀσφαλῶς κάθε Κυθήριος πρέπει νά διαβάσῃ, τὰ διάφορα διηγήματα, ἱστορίαι, Κοινωνικὰ ζητήματα κ.λ.π. διαφορῶν ἐκλεκτῶν συνεργατῶν του, τὰ ἐκτενῆ νέα ἀπὸ τὸ νησί μας, ἡ ἀγορατικὴ σελὶς του καὶ πλεῖστα ἄλλα τὰ ὁποῖα μόνον εἰς σοβαρὰ Ἀθηναϊκὰ περιοδικὰ δύναται τις νά συναντήσῃ.

Ἡ Διεύθυνσις τοῦ ἐντύπου τούτου πρέπει νά ὑπερηφανεύεται καὶ οἱ Κυθηριοί, ἀνεξαρτήτως τοῦ ἂν εἶναι συνδρομηταὶ ἢ ὄχι, πρέπει νά σεμνύνονται διότι ἡ ἰδιαίτερα μας πατρις τὰ Κύθηρα ἀπέκτησαν περιοδικὸν εἰδήσεων, ἐγκυκλοπαιδικὸν καὶ φιλολογικὸν ἐράμιλλον τῶν Ἀθηναϊκῶν τοιούτων.

Εἶμαι δὲ βέβαιος ὅτι γράφων τὰ ἄνωτέρω προσκροῦν εἰς τὴν μετριοφροσύνην τοῦ φίλου Διευθυντοῦ τοῦ κ. Σταμ. Καψάνη ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἐν πάσῃ περιπτώσει ζητῶ συγγνώμην.

Τώρα ἔρχομαι νά σχημαγρῶ ἐν ὀλίγοις καὶ τὴν ἐν Ἀθήναις ἐκδιδομένην ἐφημερίδα «Κυθηραϊκή» τῆς ὁποίας ἔχω πρὸ ὀφθαλμῶν μου τὸ τελευταῖον φύλλον τῆς τοῦ ὁποῖου τὸ κύριον ἄρθρον μοὶ ἐπέστυεν, ἀπ' ἀρχῆς τὴν προσοχὴν.

Ἀμα τὸ ἀνέγνωσα ἠπόρησα πῶς εἶναι δυνατόν ἢ ἐφημερίς αὕτη νά ἔχῃ ἀναγνώστας καὶ μάλιστα συνδρομητάς.

Τὸ ξαναδιάβασα καὶ ἔσθωπα μὴ ματιά καὶ πάλιν εἰς τὸν τίτλον τῆς μήπως πρόκειται περὶ κανενὸς ἄλλου φύλλον πού μόνον εἰς δυσώνημα κέντρα ἐπιτρέπεται νά διαβάζεται ἀλλὰ δυστυχῶς, ἐξηκριβωσα καὶ πάλιν ὅτι πρόκειται περὶ κυρίου ἄρθρου τῆς ἐφημερίδος «Κυθηραϊκή» ἐκδιδομένης ἐν Ἀθήναις ὡς ἀνεξαρτήτου ὑπὸ τοῦ κ. Γιάννη Γεωργίου Καλοκαιρινοῦ. Καὶ λέγω δυστυχῶς διότι πρᾶγματι δυστύχημα εἶναι νά ἐκδίδεται Κυθηραϊκὴ ἐφη-

μερίς ὑπὸ Κυθηρίου καὶ νά ἐκφράζεται ὅπως εἰς τὸ Κύριον αὐτὸ ἄρθρον ἐκφράζεται. Φαντασθεῖτε νά εἰσθε ὑποχρεωμένος νά διαβάσετε καὶ νά φριχιάτε πρὸ τῆς ἐλεεινῆς φρασσεολογίας τῆς. Ἐὰν δὲ εἰσθε καὶ οἰκογενειάρχης καὶ περιέλθῃ τὸ ἐντυπον τοῦτο εἰς χεῖρας τέκνου σας, εἶμαι βέβαιος ὅτι θὰ κρύψῃ τοῦτο τὸ πρόσωπόν του ἀπὸ ἐντροπὴν καὶ θὰ διερωτηθῇ πῶς εἶναι δυνατόν ὁ πατέρας του νά εἶναι συνδρομητὴς ἢ ἔστω ἀναγνώστης τοιαύτης ἐφημερίδος. Ἀπὸ τὸ μῖσος τὸν ὁ συντάκτης τοῦ κυρίου ἄρθρου τῆς ἐν λόγῳ ἐφημερίδος δέν γνωρίζει ἀσφαλῶς τί γοῖφει.

Ἀλλὰ διὰ τὸν Συντάκτην — Διευθυντὴν τῆς περὶ ἧς πρόκειται ἐφημερίδος δέν ἀξίζει τὸν κόπον νά ἀσχοληθῇ τις ἐφ' ὅσον πρόκειται περὶ ἀνθρώπου ἔχοντος εἰς τὸ παθητικὸν του μίαν καταδικαστικὴν ἀπόφασιν τοῦ ἐν Ἀθήναις Πλημμελειοδικείου ἐπὶ συκοφαντίᾳ. Μὰς ἐνδιαφέρει ὅμως καὶ θ' ἀσχοληθῶ ἀμέσως κατωτέρω περὶ τῆς πλειονότητος τῶν Κυθηρίων πού ἐπήφισαν κατὰ τὰς τελευταίας βουλευτικὰς ἐκλογὰς τὸν μὴ ἀρεστὸν εἰς τὴν ἀποτυπώσαν ἐφημερίδα ἀνεξάρτητον ἐφημερίδα περὶ τῶν ὁποίων καὶ κυρίως ἀσχολεῖται εἰς τὸ κύριον αὐτῆς ἄρθρον, εἰς τὸ ὁποῖον ἔχει καὶ τὰς κατωτέρω φράσεις διὰ τὴν δημοσίευσιν τῶν ὁποίων ζητῶ συγγνώμην ἀπὸ τοὺς ἀναγνώστας.

Διὰ τοὺς ψηφίσαντας τὸν ἐκλεγέντα βουλευτὴν τῆς Νήσου μας κ. Π. Τσιτσιλίαν τὸ ἄρθρον λέγει: «...ἦσαν μεθυμένοι τὴν ἡμέραν τῆς ἐκλογῆς οἱ Τσιριγῶτες, οἱ παράφρονες, οἱ ἡλίθιοι, οἱ λωποδῆται καὶ οἱ ἄ...».

Διὰ τοὺς ψηφίσαντας τὸν ἀποτυχόντα βουλευτὴν τῆς νήσου μας ἢ αὐτὴ ὡς ἄνω ἀνεξάρτητος ἐφημερίς γράφει:

«...τίμοι Τσιριγῶτες, μυαλωμένοι Τσιριγῶτες...».

Ἐπανερχόμενος δὲ ὁ ἀρθρογράφος εἰς τοὺς ψηφίσαντας ὑπὲρ τοῦ κ. Π. Τσιτσιλίαν γράφει:

«...Ἀνὲν θὰ εἶναι ἔντιμοι καὶ εὐθεῖς ὅσοι ἀπὸ τὸν μέσα καὶ τὸν ἔξω δῆμον ἐπήφισαν τὸν κ. Παναγιώτην Τσιτσιλίαν καὶ δέν θὰ πάρουν ντοινρέζια καὶ μαχαίρια καὶ κάθε εἶδους ὅπλα καὶ νά συναντηθῶν εἰς τὸ κέντρον τῆς νήσου νά πετσοκοποῦν...».

«...Ἀνὲν θὰ εἶναι ἔντιμοι καὶ εὐθεῖς ἄνθρωποι ὅσοι ἐπήφισαν τὸν Τσιτσιλίαν καὶ δέν ἀλλάξουν τὰ ἐπίθετά των καὶ δέν ὀνομάσουν ἑαυτοὺς Καλοκαιρινόγλου, Καλλιγερόγλου καὶ Κασσιματόγλου ἐφ' ὅσον ἐπήφισαν μαζὺ μὲ τοὺς πορτοφολάδες Ποντίους πού ἐκουβάλισεν ὁ κ. Τσιτσιλίαν ἀπὸ τὸν Πειραιᾶ πρέπει νά

διασκευάσουν καὶ τὰ ἐπίθετά των κατὰ τὸ πρότυπον τῶν ἐπιθέτων ἐκείνων...».

Καὶ ἐν συνεχείᾳ προσθεῖται:

«... Ἀς πάνε νά ταφῶν διὰ νά μὴ κοκκινίσῃ ὁ ἥλιος καὶ ὁ οὐρανὸς ἀπὸ ἐντροπὴν...».

Ἐξακολουθῶν δὲ τὸ κύριον ἄρθρον τοῦ ὁ πολὺς συντάκτης του ἀπειλεῖ ὅτι ὁ κ. Κοντολέων δέν θὰ ἐνδιαφεροθῇ πλέον διὰ τὸ Τσιρίγιο ἐφ' ὅσον δέν ἐψηφίσθη ὑπὸ τῶν περισσοτέρων Κυθηρίων, διὰ τῶν ἑξῆς φράσεων:

«... Ἡ μήπως ἠμποροῦμεν νά περιμένουμε ὅτι ὁ κ. Κοντολέων θὰ πηγαίνῃ εἰς τοὺς κυβερνῶντας καὶ θὰ ἐκλιπαρῇ τὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν συμφερόντων τοῦ τόπου; Ἐὰν ἡμεῖς εἴμεθα Κοντολέων δέν θὰ τὸ ἐκάμουμεν. Ἀνὲν θὰ ἀφήναμε τὸ Δικηγορικὸν μας γραφεῖον, τὸν ἄρτον μας διὰ νά τρέχομεν νά ὑποστηρίξωμεν ἀχαρίστους...».

Καὶ κατωτέρω συνεχίζει:

«... Ἀλλὰ ὁ κ. Κοντολέων ἀπὸ τὸν φόβον ὅτι θὰ λεχθῇ καὶ θὰ προσβληθῇ ὁ Κυθηραϊκὸς Λαὸς, θὰ εἶναι διστακτικὸς ὑποστηρικτὴς τῶν συμφερόντων του καὶ τοιοῦτοτρόπως τὰ συμφέροντα τῆς νήσου δέν θὰ ἐξυπηρετοῦνται. Τὶ θὰ γίνῃ λοιπόν; τὴν λύσιν ἃς τὴν εὑρουν οἱ 1000 πού ἐπήφισαν τὸν κ. Τσιτσιλίαν. Ἄν δέν ἠμποροῦν νά τὴν εὑρουν ἃς κτυπήσουν τὸ κεφάλι των εἰς τὸν τοῖχον...».

Ἀλλοίμονον ἂν τὰ Κύθηρα ἐπερίμεναν ἀπὸ τὸν ἀποτυχόντα βουλευτὴν κ. Κοντολέοντα. Ἀλλὰ μὲ τέτοιους συνηγόνους πῶς ἠθέλατε παρακαλῶ νά κερδίσῃ τὴν ἐκλογὴν; Ἐγὼ μάλιστα ἀπορῶ καὶ ἐξίσταμαι πῶς ἀνέχεται ὁ κ. Κοντολέων νά τὸν ὑπερασπίζῃ ἕνα φύλλον ὡς ἢ «Κυθηραϊκή» τὸ ὁποῖον ἀσφαλῶς εἶναι πολὺ κακὸς, κἀκίστος συνηγόρος.

Τώρα πού ἐν περιλήψει ἔδωκα μίαν εἰκόνα τοῦ περιφρήμου κυρίου ἄρθρου δέν ἐπιθυμῶ νά ἐπεκταθῶ καὶ εἰς ἄλλα δημοσιεύματα τοῦ αὐτοῦ φύλλον διότι ὅλα βροῖθουν φράσεων ἡκιστα κολακευτικῶν καὶ διὰ τὸν συνηγόρον καὶ διὰ τὸν ὑπερασπιζόμενον, περιορίζομαι μόνον τελευτῶν νά εἶπω «ἄφες αὐτοῖς οὐ γὰρ οἶδας τί ποιούσι».

Πειραιεὺς, 22 Μαρτίου 1933.

ΕΜΜ. Μ. ΚΑΡΑΤΖΑΣ

ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΣΕΛΙΣ

Τ Α Γ Ε Ω Π Ο Ν Ι Κ Α

ΕΚ ΤΟΥ ΔΕΛΤΙΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΑΣ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

§ 8. Ἡ ἀνατολὴ τοῦ Κυνός καὶ τὰ γνωστικά γιὰ ὅσα συμβαίνουν ἐξ αἰτίας αὐτῆς.—Τοῦ Διοφάνους.

Ὁ ἀστερισμὸς τοῦ Κυνός ἀνατέλλει στὸ ξημέρωμα τῆς 2 Αὐγούστου. Πρέπει δὲ νὰ παρατηροῦμε σὲ ποιὸν ἀστερισμὸ εἶνε τὸ φεγγάρι ὅταν γίνεταί ἡ ἀνατολὴ τοῦ Κυνός.

Ἄν ἡ ἀνατολὴ τοῦ Κυνός γίνῃ ὅταν τὸ φεγγάρι εἶνε στὸν ἀστερισμὸ τοῦ Λέοντος θὰ ἔχουμε μεγάλη παραγωγὴ σιταριοῦ, λαδιοῦ καὶ κρασιοῦ καὶ φτήνεια σ' ὅλα τὰ εἶδη. Θὰ γίνουν ὅμως καὶ ταραχὲς καὶ σφαγὲς καὶ ἐμφάνισις βασιλέως. Ὁ καιρὸς θὰ εἶνε μαλακὸς καὶ θὰ γίνῃ ἐπιδρομὴ ἐνὸς ἔθνους ἐναντίον ἄλλου ἔθνους καὶ σεισμοὶ καὶ θὰ κάμῃ τρικυμίες.

Ἄν τὸ φεγγάρι εἶνε στὸν ἀστερισμὸ τῆς Παρθένου θὰ ἔχουμε πολλὰς βροχὰς καὶ διασκεδάσεις καὶ θὰ συμβοῦν θάνατοι γυναικῶν ἀπάνω στὴ γέννα καὶ θὰ ἔξῃ φτήνεια στοὺς δαύλους καὶ στὰ ζῷα.

Ἄν τὸ φεγγάρι εἶνε στὸν ἀστερισμὸ τοῦ Ζυγοῦ θὰ γίνῃ ἐνένημα τοῦ Βασιλέως καὶ τὰ ζῷα θὰ δώσουν καλὸ εἰσόδημα καὶ στὸ λαὸ θὰ γίνουν ταραχὲς. Τὸ λάδι θὰ εἶνε λίγο καὶ τὰ σιτάρια θὰ πάθουν καταστροφὴ. Στὸ κρασί ὅμως θὰ εἶνε εὐφορία, ἐπίσης δὲ θὰ εἶνε καὶ ξυλοκαρπία (ἀφθονία ξυλοκαρπῶν). (7)

Ἄν τὸ φεγγάρι εἶνε στὸν ἀστερισμὸ τοῦ Σκορπίου θὰ γίνουν ταραχὲς μεταξὺ τῶν παπᾶδων καὶ καταστροφὴ στὰ μελίσσια καὶ θὰ πέσουν ἐπιδημίες.

Ἄν τὸ φεγγάρι εἶνε στὸν ἀστερισμὸ τοῦ Τοξότη θὰ εἶνε εὐτυχημένη ἡ χρονιά καὶ θὰ ἔχουμε πολλὰς βροχὰς καὶ τὸ σιτάρι θὰ εἶνε φτηνὸ καὶ διασκεδάσεις θὰ γίνωνται στὴν κοινωνία, ἀλλὰ τὰ ζῷα θὰ πάθουν καταστροφὴ καὶ τὰ πουλερικά θὰ δώσουν μεγάλο εἰσόδημα.

Ἄν τὸ φεγγάρι εἶνε στὸν ἀστερισμὸ τοῦ Αἰγωκέρωτος, ὅταν θὰ γίνῃ ἡ ἀνατολὴ τοῦ Κυνός, θὰ ἔχουμε ξεκίνημα στρατοῦ καὶ βροχὰς πολλὰς καὶ μεγάλη παραγωγὴ σιταριοῦ, κρασιοῦ καὶ λαδιοῦ καὶ φτήνεια σ' ὅλα τὰ εἶδη.

Ἄν τὸ φεγγάρι εἶνε στὸν ἀστερισμὸ τοῦ Ὑδροχόου ὅταν θὰ γίνῃ ἡ ἀνατολὴ τοῦ Κυνός, θὰ συμβῇ θάνατος βασιλέως καὶ καταστροφὴ τοῦ σιταριοῦ καὶ ἐπιδρομὴ ἀκρίδων καὶ οἱ βροχὰς θὰ εἶνε σπάνιες καὶ θὰ πέσουν ἐπιδημίες.

Ἄν τὸ φεγγάρι εἶνε στὸν ἀστερισμὸ τῶν Ἰχθύων ὅταν θὰ γίνῃ ἡ ἀνατολὴ

τοῦ Κυνός, θὰ ἔχουμε πολλὰς βροχὰς καὶ θὰ γίνῃ καταστροφὴ στὰ πουλερικά, εὐφορία ὅμως στὸ κρασί καὶ στὸ σιτάρι καὶ στοὺς ἀνθρώπους θὰ πέσῃ ἀρρώστεια.

Ἄν τὸ φεγγάρι εἶνε στὸν ἀστερισμὸ τοῦ Κριοῦ ὅταν θὰ γίνῃ ἡ ἀνατολὴ τοῦ Κυνός, θὰ πάθουν μεγάλη καταστροφὴ τὰ ζῷα ποὺ βόσκουν καὶ θὰ ἔχουμε πολλὰς βροχὰς, ἀλλὰ σιτάρι θὰ γίνῃ πολὺ λίγο καὶ στὸ λάδι θὰ εἶνε εὐφορία.

Ἄν τὸ φεγγάρι εἶνε στὸν ἀστερισμὸ τοῦ Ταύρου θὰ ἔχουμε πολλὰς βροχὰς καὶ χαλᾶζια καὶ στάχτη θὰ πέσῃ καὶ συμφορές.

Ἄν τὸ φεγγάρι εἶνε στὸν ἀστερισμὸ τῶν Διδύμων θὰ γίνῃ μεγάλη παραγωγὴ σιταριοῦ καὶ κρασιοῦ καὶ ὅλων τῶν καρπῶν καὶ θὰ συμβῇ θάνατος βασιλέως καὶ ἀπώλεια ἀνθρώπων καὶ ξεκίνημα στρατῶν.

Καὶ ἂν τὸ φεγγάρι εἶνε στὸν ἀστερισμὸ τοῦ Καρκίνου θὰ ἔχουμε ξηρασία καὶ πείνα.

§ 9. Ἀνατολὴ καὶ δύσις τῶν γνωστῶν ἄστρον. Τῶν Καντυλίων.

Ἐπειδὴ εἶνε ἀνάγκη νὰ ξέρουν οἱ γεωργοὶ πότε ἀνατέλλουν καὶ πότε βασιλεύουν τὰ γνωστὰ ἄστρα, γράφω κατὰ τέτοιον τρόπο γιὰ τὸ ζήτημα αὐτὸ ὥστε νὰ τὰ καταλαβαίνουν καὶ οἱ ἐννελέως ἀγρόματοι ὅταν τ' ἀκοῦνε. (*)

Στις 14 τοῦ Γενάρη ἀνατέλλει ἡ Δελφίς. Στις 11 τοῦ Μάρτη τὸ βράδυ ἀνατέλλει ὁ Ἀρκτοῦρος. Ἡ Πούλια τὴν 1 Ἀπριλίου μόνις βραδυάσῃ βασιλεύει. Στις 6 Μαΐου ἡ Πούλια ἀνατέλλει μαζὶ μετὸν ἥλιο. Στις 12 Μαΐου ὁ Ὠρίων βασιλεύει μόνις βραδυάσῃ. Στις 13 Μαΐου οἱ Ὑάδες ἀνατέλλουν μαζὶ μετὸν ἥλιο. Στις 20 Μαΐου ἡ Πούλια φαίνεται τὴν αὐγὴν. Τὴν 1 Ἰουνίου, τὴν αὐγὴ φαίνονται οἱ Ὑάδες. Στις 20 Ἰουνίου τὸ πρωῒ ὁ Ἀρκτοῦρος βασιλεύει. Στις 6 Ἰουλίου ὁ Ὠρίων ἀρχίζει ν' ἀνατέλλῃ. Στις 23 Ἰουλίου ὁ Ὠρίων ἀνατέλλει τὴν αὐγὴν. Στις 26 Ἰουλίου ὁ Ἡρόδωτος ἀνατέλλει τὴν αὐγὴν. Στις 6 Αὐγούστου τὴν αὐγὴ ἀνατέλλει ὁ Κύνων. Στις 8 Αὐγούστου ἀρχίζουν τὰ μελέμια. Στις 12 Αὐγούστου ἀνατέλλει τὸ λαμπρὸ ἄστρο ποὺ εἶνε στὸ στήθος τοῦ ἀστερισμοῦ τοῦ Λέοντος. Στις 7 Σεπτεμβρίου βασιλεύει ὁ Ὀϊστός. Στις 28 Σεπτεμβρίου ἀνατέλλει

ὁ Ἀρκτοῦρος. Στις 17 Ὀκτωβρίου τὴν αὐγὴ ἀνατέλλει ὁ Στέφανος. Στις 6 Νοεμβρίου ἡ Πούλια βασιλεύει μόνις βγῆ ὁ ἥλιος. Στις 14 Νοεμβρίου ἡ Πούλια βασιλεύει τὴν αὐγὴν καὶ ὁ Ὠρίων ἀρχίζει νὰ βασιλεύει. Στις 6 Δεκεμβρίου τὴν αὐγὴν βασιλεύει ὁ Κύνων.

§ 10. Σημειώσεις τῶν ὁδῶν γίνονται καθὲν χρονιά ἀπ' τὴν πρώτη βροντὴ ποὺ ἀκούεται ὕστερ' ἀπ' τὴν ἀνατολὴν τοῦ Κυνός.—Τοῦ Ζωροάστρου.

Πρέπει καθὲν χρονιά νὰ προσέχουμε τὴν πρώτη βροντὴ ποὺ ἀκούεται ὕστερ' ἀπ' τὴν ἀνατολὴν τοῦ Κυνός. Εἶναι ἀνάγκη δηλαδὴ νὰ παρατηροῦμε σὲ ποιὸν ἀστερισμὸ τοῦ Ζωδιακοῦ κύκλου ἀκούεται ὕστερ' ἀπ' τὴν Ἀνατολὴν τοῦ Κυνός. Εἶναι ἀνάγκη δηλαδὴ νὰ παρατηροῦμε σὲ ποιὸν ἀστερισμὸ τοῦ Ζωδιακοῦ κύκλου βρίσκεται τὸ φεγγάρι ὅταν ἀκούεται ἡ πρώτη βροντὴ. Ἄν ἡ βροντὴ ἀκουσθῇ ὅταν τὸ φεγγάρι εἶνε στὸν ἀστερισμὸ τοῦ Κυνός, τοῦτο σημαίνει ὅτι θὰ φοβηθοῦν μερικοὶ κατὰ τόπους καὶ ἀγωνία θὰ καταλάβῃ τοὺς ἀνθρώπους καὶ θὰ γίνῃ φυγὴ καὶ ἔπειτα πάλιν ἡσυχία.

Ἄν ἡ βροντὴ ἀκουσθῇ ὅταν τὸ φεγγάρι εἶνε στὸν ἀστερισμὸ τοῦ Ταύρου σημαίνει ὅτι θὰ καταστραφῶν τὰ σιτάρια καὶ τὰ κριθάρια καὶ θὰ γίνῃ ἐπιδρομὴ ἀκρίδων. Καὶ στὴ βασιλικὴ αὐλὴ θὰ εἶνε χαρὰ καὶ στοὺς λαοὺς τῆς Ἀνατολῆς λύπη καὶ πείνα.

Ἄν βροντήσῃ ὅταν τὸ φεγγάρι εἶνε στὸν ἀστερισμὸ τῶν Διδύμων σημαίνει ταραχὲς καὶ ἀρρώστειες καὶ τὰ σιτάρια θὰ καταστραφῶν καὶ οἱ ἄραβες θὰ πάθουν ἀφανισμόν.

Ἄν τὸ φεγγάρι εἶνε στὸν ἀστερισμὸ τοῦ Καρκίνου ὅταν βροντήσῃ τοῦτο σημαίνει ὅτι τὰ κριθάρια θὰ χαλάσουν καὶ θὰ ἔξῃ ἀναβροχιά καὶ θὰ ψοφήσουν τὰ βώδια. Κατὰ τὸ Μάρτη καὶ τὸν Ἀπρίλη θὰ κάμῃ πολλὰς βροχὰς.

Ἄν βροντήσῃ ὅταν τὸ φεγγάρι εἶνε στὸν ἀστερισμὸ τοῦ Λέοντος, θὰ χαλάσουν τὰ σιτάρια καὶ τὰ κριθάρια στὰ ὁρεινὰ μέρη καὶ θὰ πάθουν οἱ ἀνθρώποι ἀπὸ φάγους καὶ λειχήνες.

Ἄν τὸ φεγγάρι εἶνε στὸν ἀστερισμὸ τῆς Παρθένου ὅταν ἀκουσθῇ ἡ βροντὴ, θὰ συμβῇ θάνατος βασιλέως καὶ ἄλλος θὰ βασιλέψῃ στὴ χώρα οἱ ναυτικοὶ θὰ ἔχουν κινδύνους καὶ στὰ σπαρτά θὰ πέσῃ συρίκι (μπάστρο).

(*) Τὰ περισσότερα ἄστρα ἀπ' ὅσα ἀναφέρει παρακάτω δὲν εἶνε γνωστὰ στοὺς γεωροὺς μας, οὐτὲ καὶ ἔχουν λαϊκὰ ὀνόματα.

(7) Βλέπε Κηφ. Γ' § 74.

(Συνέχεια εἰς τὸ προδεχές)